

XXV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ЧЕТВЪРТА ИЗВЪНРЕДНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

НА

5. заседание

Петъкъ, 26 юний 1942 г.

(Открито въ 17 ч.)

Председателствувалъ подпредседателътъ Димитъръ Пешевъ. Секретари: Николай Султановъ и Стефанъ Багриловъ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		12. За измѣнение и допълнение на закона за благоустройството на населенитѣ мѣста (Първо четене)	115
Законопроекти	85, 100	13. За измѣнение и допълнение на наредбата-законъ за административното правосъдие (Второ четене)	118
По дневния редъ:		14. За измѣнение на глава VI, книга VI, отъ закона за наказателното сѣдопроизводство (Второ четене)	120
Законопроекти: 1. За възлагане на Министерския съветъ да взема всички мѣрки за уреждане на еврейскитѣ въпроси и свързанитѣ съ него въпроси (Първо четене — продължение на разискванията и присмание)	85	15. За сключване заемъ отъ Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти при Българската земеделска и кооперативна банка, въ размѣръ на 70 000 000 л., за мѣроприятията на санитарно-ветеринарната служба (Второ четене)	121
Говорили: Д. Христовъ	86	16. За измѣнение и допълнение на закона за трудовитѣ земеделски стопанства (Второ четене)	122
Д-ръ П. Шишковъ	89	17. За сключване заемъ отъ Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти при Българската земеделска и кооперативна банка въ размѣръ на 120 000 000 л. за мѣроприятията по санитарно-ветеринарната служба, въ връзка съ глобалната сдѣлка 1942 г. (Първо четене)	123
Н. Райновъ	92	18. За измѣнение на наредбата-законъ за Българската земеделска и кооперативна банка (Първо четене — прочитане)	124
М-ръ П. Габровски	92	19. За измѣнение на чл. 75 отъ закона за Върховната смѣтна палата и областнитѣ смѣтни палати (Първо и второ четене)	127
2. За подпомагане при обществени бедствия (Първо четене)	96	20. За измѣнение и допълнение на закона за бюджета, отчетността и предприятията (Първо четене)	127
3. За строежъ на образцови жилища, училища, общински домъ, театръ, водоснабдяване и канализация на Пловдивската градска община (Първо четене)	99	21. За изплащане на преселениитѣ отъ Северна Добруджа ладената имъ въ по-малко земя за засѣване (Първо четене)	128
4. За възстановяване на гр. Вилинъ и подпомагане пострадалитѣ му жители отъ наводнението на рѣка Дунавъ презъ 1942 г. (Първо четене)	100	Предложения: 1. За одобрение 58. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 30 мартъ 1942 г., протоколъ № 40. (Присмание)	104
5. За допълнение на закона за учредяване изразнителенъ фондъ на пенитѣ (Първо четене)	102	2. За одобрение 27. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 2 юлий 1941 г., протоколъ № 112. (Присмание)	104
6. За правата, които министърътъ на вътрешнитѣ работи и народното здраве може да възлага на длъжностни лица отъ сѣщото министерство (Първо и второ четене)	102, 103	3. За одобрение 11. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 17 юний 1942 г., протоколъ № 84. (Приемане)	122
7. За даване право на министра на търговията, промишлеността и труда да продава чрезъ трѣгъ, по доброволно спазаряване или по цени, определени отъ вещи лица, недвижими имоти, принадлежащи на фонда „Димитъръ А. Ценовъ“ (Първо и второ четене)	103	Дневенъ редъ за следващото заседание	129
8. За отпускане заемъ на Главната дирекция на пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ въ размѣръ на 150 000 000 л. отъ Пшненската спестовна каса (Първо и второ четене)	105, 106		
9. За одобрение на табелитѣ за такситѣ по ведомството на пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ (Първо четене)	106		
10. За допълнение на закона за разширение на железопътната мрежа и на пристанищата (Първо и второ четене)	114		
11. За измѣнение и допълнение на закона за лицата (Първо и второ четене)	114, 115		

Председателствувашъ Димитъръ Пешевъ: (Звъни) При-
сѣствуватъ нужниятъ брой народни представители. Обя-
вявамъ заседанието за открито.

(Отсѣствуватъ народнитѣ представители: Бѣлю Келе-
шевъ, Георги Свиновъ, Денко Чолаковъ, инж.-арх. Иванъ
Гърковъ, Косю Аневъ, д-ръ Никола Минковъ, Панайотъ
Станковъ, Петъръ Грънчаровъ и Петъръ Марковъ).

Има да ви направя следното съобщение:

Постъпили е отъ Министерството на войната законо-
проектъ за военнитѣ гробове, гробища, гробищни-кост-
ници, мавзолеи и паметници.

Раздаденъ е на г-да народнитѣ представители и ще
бже поставенъ на дневенъ редъ.

Минаваме на дневния редъ, точка първа:

Първо четене на законопроекта за възлагане на Мини-
стерския съветъ да взема всички мѣрки за уреждане на
еврейскитѣ въпроси и свързанитѣ съ него въпроси — про-
дължение на разискванията.

Има думата народниятъ представител г-нъ Дочо Хри-
стовъ.

Дочо Христов: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Въпроситъ, които се поставиха отъ колегитъ, говорили преди мене по законопроекта, сж извънредно интересни, поради което и азъ считамъ за свой дългъ да кажа скромното си мнение по тоя законопроектъ, на който се отдава заслужено извънредно голъмо внимание.

По-важнитъ въпроси, които с повдигнаха отъ предложениитъ, сж следнитъ. Съ този законопроектъ се давали изключителни пълномощия на правителството; суспендирали се правата на Парламента; Парламентътъ джиресвалъ своитъ права на правителството; правили се признания отъ правителството, че се чувствувало безсилно да действува чрезъ законитъ, които Народното събрание му е гласувало. Единъ отъ колегитъ даже каза тукъ, че не бива и не може да се законодателствува — употребявамъ точно неговия изразъ — безъ закони! Той искаше да каже, че правителството не бива самъ да създава закони при наличността на Народното събрание, което може да бжде свикано винаги въ 24 часа, забравяйки да конституира, че и това, което ще гласуваме днесъ, сжко така е единъ законъ, възъ основа на който правителството ще действува. Генералното съображение срещу даването на пълномощия, това е да не се допуска нарушаване на основния ни законъ, конституцията, както и да не се дава възможностъ никому да законодателствува противъ една народностъ въ страната, еврейската, съ злоба, съ ненавистъ, съ чувство за отмъщение.

Най-сетне, къмъ народнитъ представители се отправиха предупреждения и съвети да не се увеличатъ и да взематъ примѣръ отъ нѣкои други държави, като се назоваха Италия и Испания, а сжко така да проявятъ по-голямъ респектъ по отношение на тия, които сж наградени съ ордени за храбростъ или сж били доброволци въ войнитъ.

Г-да народни представители! Азъ ще се спра съ по нѣколко думи на всѣки единъ отъ така поставенитъ въпроси и ще кажа своето мнение по тѣхъ.

Споредъ мене, съ разглеждания законопроектъ не се даватъ никакви пълномощия на правителството, въ буквалния смисълъ на понятието пълномощия, защото въ чл. 3 на законопроекта е предвидено одобрение отъ Народното събрание на всичкитъ наредби, които правителството ще издаде. Народното събрание може да ги одобри, може и да не ги одобри, и ако не ги одобри, безспорно, всичкитъ послѣдствия отъ тия наредби, сами по себе си, ще паднатъ. Такъвъ ли е случаятъ при пълномощието? Пълномощникътъ извършва отъ името и за смѣтка на своя упълномощителъ всичко онова, което му е позволено въ кръга на пълномощието, и упълномощителътъ не може да не одобри действията на пълномощника, следъ като тѣ сж извършени. Той може само да оттегли пълномощието си, но извършеното отъ пълномощника до момента на оттеглянето на пълномощието той не може да отмени, нито може да отстрани гражданскитъ или други послѣдствия, които сж се явили отъ действията на пълномощника. Следователно, въ дадения случай ние нѣмаме и не можемъ да имаме пълномощие въ такъвъ смисълъ, въ каквото нѣкои тукъ тълкуватъ, тъй като това пълномощие е пълномощие съ ограничение. Абсолютно пълномощие нѣма, такова пълномощие съ тоя законопроектъ ние не даваме, нито пъкъ правителството го иска. Ние даваме на правителството само единъ мандатъ да действува за по-бързото, по-ефикасното и по-резултатното приложение на закона за защита на нацията.

Г-да народни представители! Въ дадения случай нѣма и никакво суспендиране на правата на Парламента, защото суспендирането на права става безъ съгласието на този, който ги има. Въ дадения случай, съ гласуването на закона ние даваме само мандатъ на правителството да извърши известни действия. Тукъ нѣма суспендиране на права, а има само даване на единъ мандатъ, и то на единъ много тежкъ мандатъ — по който азъ ще се спра малко по-късно — съ който се цели да се постигнатъ ония резултати, къмъ които се стремѣхме съ закона за защита на нацията.

Правителството сжко така не е направило и не прави съ този законопроектъ нѣкакво признание, както се каза тукъ, за безсилието си да действува чрезъ създаденитъ отъ Народното събрание закони. Никакво безсилие, никакво чувство на немощъ въ дадения случай не се проявява отъ страна на правителството. Напротивъ, отъ обясненията, които даде предварително тукъ г-нъ министърътъ на вътрешнитъ работи, стана много ясно, не че се прави нѣкакво признание за безсилие отъ страна на правителството да действува въ кръга на гласуванитъ закони, а че се иска да се даде възможностъ на правителството да приложи точно тѣзи закони, безъ да може то да

бжде саботирано отъ разни лица, сръди и организации, които прѣчатъ за правилното приложение на законитъ.

Но, г-да народни представители, това първиятъ и единствениятъ законъ ли е, по който сж дадени пълномощия на правителството не както ги разбиратъ нѣкои отъ господата, а както азъ ги обяснихъ — като мандатъ, който ние даваме на правителството? Има ли нужда да напомнимъ, че въ самия законъ за защита на нацията има нѣколко текста, чрезъ които се дава право на правителството да издава наредби съ силата на законъ? Напримѣръ, по приложението на чл. 25 и на нѣкои други членове отъ сжщия законъ? Сжко така и по закона за гражданската мобилизация ние дадохме редица мандати на правителството. Да не изброявамъ другитъ закони, защото това би ми отнело много време, пъкъ и тѣ сж известни на васъ. Обаче нито въ единъ законъ ние не сме дали пълномощия такива, каквито тукъ се искаше да се каже, че се даватъ съ този законопроектъ.

Но, казватъ: каквито и да бждатъ пълномощията, каквито и да бжде мандатътъ, все пакъ конституцията се нарушава.

Г-да народни представители! Съ конституцията много често и отъ много сръди се злоупотребява. Конституцията никога не е имала и нѣма за задача да спъне, да попрѣчи на мѣрките, които изпълнителната или законодателната властъ ще взематъ въ защита интереситъ на цѣлкупния български народъ. Азъ никога не бихъ се съгласилъ да гласувамъ даже и за едно фактически нарушение на конституцията, когато това нарушение би било въ името на запазване общитъ интереси на страната въ съдебноосни моменти, каквито често пъти има въ живота на народитъ. Още повече, че не могатъ да бждатъ приложения никакви конституционни или законни форми срещу лица или срещу сръди, или движения, когато самитъ тѣ въ своята дейностъ не спазватъ нормитъ, формитъ и законитъ. Всички народни революции, които станаха въ свѣта, включително и у насъ, въ името на конституцията ли станаха? По конституционнитъ ли норми тѣ станаха? Когато е въпросъ за самозащита, за запазване интереситъ на единъ народъ, на една държава, когато е въпросъ да се самозащити съществуването на една нация, никакви форми и норми не могатъ да попрѣчатъ на никого въ неговата дейностъ за самозащита. Принципътъ за самозащита е предвиденъ навсѣкжде и, ако щете, дори и въ наказателния законъ. И тамъ убийството е забранено, но при самозащита убийството се допуска и не се наказва, затуй защото, когато ще трѣбва да спасяваме най-великото благо на единъ човѣкъ или на единъ народъ, ние не можемъ въ своята дейностъ да се спремъ предъ формитъ, които сж писани или казани преди години или въкове.

Всичко казано отъ нѣкои оратори тукъ всжщностъ се свежда до следното: отъ една страна, една група отъ изказанитъ се, се боятъ, че правителството, чрезъ тоя мандатъ, който му се дава, може да оттегли положението на евреитъ — което положение се много зашищаваше въ миналото отъ мнозинъ вънъ, въ обществото, и отъ нѣкои колеги въ Парламента; други пъкъ се боятъ отъ тъкмо обратното — тѣ пъкъ се боятъ да не би правителството чрезъ мѣрките, които ще вземе, да смегчи, да облекчи положението на евреитъ въ страната.

Азъ считамъ, г-да народни представители, че нито едното, нито другото предположение е вѣрно. Азъ считамъ, че нито правителството ще води нѣкаква политика съ злоба, мѣстъ, желание за унищожение физическо на когото и да било въ нашата страна, нито пъкъ, че то нѣма да вземе мѣрките, които се налагатъ за запазване държавата отъ пагубното влияние въ всички области на нашия държавенъ животъ на хората отъ еврейски произходъ.

Но — казва нѣкои отъ тукъ — защо не вземете мѣрки и срещу другитъ чужденци? Не зная какво искаше да се каже съ тоя изразъ, но и азъ съмъ съгласенъ, че има още нѣкои други категории у насъ чужденци, които сжко така трѣбва да почувствуватъ, че живѣятъ не само въ една свободна държава, но и въ една държава национална, която преди всичко тачи интереситъ на своя народъ, а следъ това — на всички ония, които ще трѣбва да се считатъ гости въ нея.

Евреитъ въ България, се каза тукъ, били много добри хора. Тѣ не проявявали никаква расова омраза къмъ българитъ. Тѣ не искали да бждатъ въ услуга на когото и да било, освенъ на българската кауза, на българскитъ интереси. При това мнозина отъ евреитъ въ България били наградени съ ордени за храбростъ, а друга частъ били доброволци. Какви доброволци тѣ бѣха презъ оная война, много добре ги обрисова вчера г-нъ министърътъ

на вътрешните работи. Защото азъ не зная — не зная, повтарям — нито единъ еврей, който да е бил доброволецъ съ пушка въ ръка въ първите линии на българската армия. Имаше един доброволци, но тѣ бѣха, както се каза, въ кавалерията на „Червения кръстъ“, тѣ бѣха въ лавките, тѣ бѣха навсякъде, където можеше или да се прави търговия, или пъкъ да се подготвятъ условията за утрешна търговия.

Орденитъ за храбростъ трѣбвало непременно да бѣдатъ тачени като светостъ. Да, орденътъ за храбростъ е нѣщо свето, орденътъ за храбростъ се дава на тѣзи хора, които сѣ изпълнили дълга си и го заслужаватъ. Но това не значи, че нѣкой еврей, следъ като е получилъ този орденъ за храбростъ, трѣбва да отиде да конспирира срещу собствената си държава. Та Фридманъ, когото обещиха и който е главниятъ виновникъ за хвърлянето на черквата „Св. Недѣля“ въ въздуха, не бѣше ли съ два ордена? Не носѣше ли той ордени за храбростъ? Трѣбваше ли за това ние да не изпълнимъ наложеното му наказание? И най-сетне трѣбваше ли той — който е награденъ съ орденъ за храбростъ — да отиде да минира, да конспирира срещу държавата, която му е дала този орденъ? Ами процесътъ съ Алкалай? Ами нима не е известно на васъ тукъ, нима не е известно на българското общество, че жени на мнозина евреи, които се ползватъ съ привилегията по чл. 33 отъ закона за защита на нацията — и нѣкои българки дори, омѣжени за евреи, по внушението на своитѣ мъже непрекъснато скитатъ по журове, по гости отъ къща на къща и навсякъде проповѣдватъ, че днесъ, утре, другиденъ Осъта ще бѣде битъ; че Англия ще бѣде победителката, а ние трѣбва — както се даже подхвърли тукъ, не помня отъ кого — да държимъ смѣтка и за утрешния день, ние трѣбва и сега да имъ се кланяме, защото утре може да дойдатъ англичанитѣ, тѣхнитѣ приятели, чрезъ които ще спасяваме себе си и държавата си?

Не, уважаеми г-да народни представители, никога еврейтѣ не сѣ били полезни на българската държава, нито не сѣ били тѣ въ полза на никоя държава, защото тѣ въобще нѣматъ държава. За тѣхъ е безразлично кой ще ги управлява — царь, султанъ, краля, императоръ. Не ги интересува тѣхъ на кого плащатъ данъци — на царь Борисъ или на Абдулъ Хамидъ. За тѣхъ е важно само едно — кой ще имъ гарантира свободата на търговията, кой ще влѣзе въ тѣхнитѣ каси, въ тѣхнитѣ лапи, и да могатъ отъ поколѣние на поколѣние да предаватъ експлоататорскитѣ си способности на своитѣ деца, внуци и правнуци, да живѣятъ паразитенъ животъ на гърба на народа, въ срѣдата на който тѣ сѣ настанили.

Не може и не бива никога да се мѣчимъ да намѣримъ нѣкакви снизходителни аргументи за това, че Х или У ималъ нѣкога си, по негова смѣтка, разбира се, нѣкаква заслуга, извършена къмъ държавата, та трѣбва непременно ние да му се отплащаме цѣлъ животъ. Ние помнимъ близкото минало: много не, нѣколко души богати евреи бѣха най-големитѣ благодетели въ нашата страна; тѣ даваха пари и за студентски домове, и за трапезарии, тѣ подписваха най-големии суми за „Червения кръстъ“, когато се явѣше нѣкоя благотворителна комисия при тѣхъ, тѣ винаги гледаха да взематъ челното мѣсто въ списъка. Обаче като направите едно сравнение между онова, което тѣ даваха, и онова, което тѣ сѣ ограбили отъ българския народъ, ще видите, че даденото представлява нула въ сравнение съ грабежа, извършванъ отъ десетилѣтия въ срѣдата на нашия народъ. Всѣки може да даде 1000 отъ откраднатитѣ 100.000; всѣки може да даде отъ трапезата си трохитѣ, които оставя при пицното си ядене. Това не е благодеяние. Истинско благодеяние, добри, истински български чувства, истинска готовност да бѣде подкрепена българската държава прояви българскиятъ народъ въ много случаи; и въ войнитѣ, и сега при посрѣщането на германскитѣ войски, когато отдѣляше отъ оскѣдната храна, която му бѣше останала, не трохи, а половината отъ онова, което имаше; за да посрещне и нахрани отъ сърдце ония, които идваха да създадатъ условия за обединението на българския народъ. Българитѣ даваха малко, но това малко за тѣхъ бѣше много, защото тѣ отдѣляха половината отъ всичко онова, което имаха. Така ли е съ еврейтѣ? Такива ли бѣха благодеянията на еврейтѣ? Вие всички ги знаете.

Ние, казватъ, не трѣбва да се увеличае въ нашитѣ мѣрки срещу еврейтѣ; ние трѣбва да ги тачимъ; трѣбва да вземаме примѣръ отъ Италия и отъ Испания.

Какъвъ примѣръ да вземаме отъ Италия и Испания, азъ не зная, но ако се наложи да проучваме положението въ Италия и Испания, азъ мисля, че и тамъ ще можемъ да намѣримъ нѣща, които нѣма да се харесатъ на тия,

които ни пращатъ да вземаме примѣръ отъ тѣзи държави. Но азъ бихъ ги запиталъ: защо пъкъ да не вземемъ примѣръ отъ Германия, или отъ Хърватско, което е по-малка държава? Нека да вземемъ Хърватско за примѣръ. Хърватското население, което бѣше попаднало между другото и подъ робството и влиянието на еврейтѣ въ Югославия, знае елото, което е понесло отъ еврейтѣ. Днесъ въ Хърватско, мога да ви увѣря, нѣма нито единъ еврей. Днесъ въ Загребъ синагогата въ центъра на столицата, една отъ най-големитѣ синагоги на Балканския полуостровъ, е съборена. На мѣстото ѝ е турната бѣла тараба, като даже камѣнитѣ отъ основитѣ ѝ сѣ извадени, защото хърватитѣ не искатъ да виждатъ въ своята държава не само евреи, но и нищо, което да имъ напомня еврейщината въ тѣхната собствена новоосвободена държава. Тѣ знаятъ защо сѣ го направили. Тѣ знаятъ това много добре и сега, когато турятъ основния камѣкъ на своята държава при освобождението ѝ следъ 1.200 години робство; тѣ искатъ още отъ първия день да отстранятъ злокобното влияние на еврейтѣ, което влияние тѣ сѣ го виждали, виждатъ го и въ други държави, по-стари отъ тѣхъ, за да нѣма нужда следъ време да водятъ борбата, която водятъ другитѣ държави за освобождаване отъ влиянието на еврейтѣ.

Азъ дължа да подчертая, че не схващамъ така тенденцията на този законъ — да се законодателствува съ злоба, съ ненавистъ и желание за нѣкакво унищожение. Сѣщо така дължа да увѣря ония другари, които мислятъ пъкъ, че чрезъ единъ подобенъ законъ ще се отслабятъ мѣрките срещу еврейтѣ, че и тѣ не сѣ прави въ своитѣ заключения. Ако е въпросъ за отслабване на мѣрките противъ еврейтѣ, нѣмаше нужда отъ този законъ, защото законътъ за защита на нацията въ сегашната му форма дава тази възможностъ, поради причинитѣ, които се изтъкнаха отъ г-на министра на вътрешните работи. Досега се действуваше не така строго, не така стриктно се прилагаше законътъ, както той бѣше замисленъ при неговото създаване. Щомъ като е станало нужда да се иска единъ специаленъ законъ, този законъ може да ни доведе само до едно засилване на мѣрките, до вземане на мѣрки, които ще бѣдатъ съ по-голяма ефикасностъ за постигане на целта, която си е поставилъ законътъ за защита на нацията. И азъ мисля, че въ това направление въ комисията ще се направятъ известни поправки и добавки въ закона, за да бѣде ясно, разбрано отъ всички, че действително не се дава единъ мандатъ за освобождаване еврейтѣ отъ тежеститѣ, които трѣбва да понесатъ, а за едно засилване, за една по-голяма ефикасностъ на тия мѣрки, които сѣ предвидени въ закона.

Какво значи — пита г-нъ Никола Мушановъ — тоя изразъ, който е поставенъ въ законопроекта: „Радикално разрешение на еврейския въпросъ“? И се питаше: значи ли това, че трѣбва да избиемъ, че трѣбва да унищожимъ тия хора? Азъ отговарямъ на г-нъ Мушановъ ясно и откровенно: никой въ нашата държава, не вѣрвамъ да има и никой въ нашия Парламентъ, който да желае избиване, физическо унищожение на когото и да било отъ живущитѣ въ границитѣ на нашата държава. Доказателство за нашата търпимостъ, за нашата толерантностъ къмъ всички, които живѣятъ въ пределитѣ на нашето отечество, българската държава е давала и дава ежедневно. Но българската държава иска да парира свободията, която си позволяватъ да проявяватъ известни срѣди въ България, които търсятъ само материалнитѣ изгоди за себе си, безъ да държатъ смѣтка за моралнитѣ последици върху духа на цѣлия български народъ отъ тѣхнитѣ чисто комерчески цели и интереси.

Г-да народни представители! Както винаги, и сега азъ нѣма да злоупотрѣбѣя съ вашето търпение и ще завърша скоро нѣколкото бележки, които имамъ да направя по тоя законъ.

Азъ ще гласувамъ за предложения законопроектъ защото, както казахъ, считамъ, че той не е нѣкакво изключение въ нашата парламентарна практика, че той ще допринесе само добро за страната, че той ще даде възможностъ да се приложатъ по-ефикасни мѣрки, да се създаде бързина и една необходима изненада при приложението на тия мѣрки, за да не се даде време на заинтересуванитѣ да търсятъ начини за заобикаляне на тия наредби, които ще се издадатъ за приложението на този законъ. И като имамъ предвидъ, че всичкитѣ наредби, които ще издаде Министерскиятъ съветъ по тоя законъ, подлежатъ на одобрение отъ Народното събрание, азъ считамъ, че нищо лошо, че нищо страшно не се извършва съ гласуването на този законъ, съ което да нарушаваме който и да било

статут от нашата конституция, защото не се дава право на правителството да извърши нещо неоправдано, а ще издава наредби, които ние ще одобряваме или няма да одобряваме в следната сесия, когато ни се представят за одобрение.

Преди да свърша, обаче, азъ считамъ за мой дългъ да направя няколко препоръки, да кажа въ общи думи някои от мърките, които биха могли да се взематъ стъ правителството, за да може действително да се получи резултатъ отъ приложението на закона.

Г-нъ министърътъ на вътрешните работи спомена за пресловутите 49%. Г-да народни представители! Когато се разискваше законътъ за защита на нацията въ комисията и когато го докладвахъ тукъ въ Камарата, азъ каго докладчикъ разбирахъ едно: че не 49%, не 9%, но и 1% няма да има внесенъ капиталъ въ никое предприятие отъ еврейнъ, който няма правата по чл. 33, или който не попада въ числото на лицата, определени по чл. 25 отъ закона за защита на нацията. Не може подъ никаква форма да упражнява еврейнътъ професията, която му се забранява отъ този законъ.

Махнахме, казватъ, евреите отъ стопанския животъ! Тъ сж си, обаче, тамъ, тъ сж си на мѣстата, само че сега фирмата не е на Ашеръ, а е на Иванъ. Но Иванъ е платенъ чиновникъ, а касиерътъ, тоя, който разпорежда въ тая фирма, е пакъ Ашеръ, защото той има само формално 49% отъ капитала, но е далъ и на другъ свой приятелъ-българинъ 2-5% и по този начинъ пакъ има болшинство. Мъгъ да участвуватъ съ капиталъ до 49% въ акционерни, събирателни, командитни и съ ограничена отговорностъ дружества само евреи, които иматъ правата по чл. 25 или по чл. 33 отъ закона за защита на нацията. Всичко друго трѣбва да излѣзе отъ строя на стопанския животъ, отъ тѣзи професии, които евреинътъ няма право да упражнява подъ никаква форма.

Мисля, че предстои и друга една голѣма задача на правителството. Азъ не се боя, че му се дава нѣкакъвъ мандатъ, азъ не се боя, че щѣло да има, както казватъ, вяломошния по тоя въпросъ. Азъ се боя за самото правителство отъ голѣмата обществена отговорностъ, която то поема съ този законъ. Защото, ако досега можеше да се извинява съ закона, съ комисии, съ административния съдъ, съ всички други институти, които прѣчатъ на приложението на този законъ, отъ днесъ нататъкъ, или стъ момента, когато се гласува този законъ, единствената отговорностъ за вземането или за невземането на нѣкои мѣрки ще падне само върху правителството. И азъ се боя именно заради голѣмата отговорностъ, която то поема по този законъ. Но щомъ то смѣта, че може да я поеме, азъ съ удоволствие ще гласувамъ, ще му дамъ този мандатъ. Но нека пакъ да кажа, една отъ голѣмите и тежки задачи, които предстоятъ на правителството, е демаскирането и отстраняването отъ стопанския животъ не само на евреите, но и на тия, които се възползуваха отъ закона и станаха тѣхни паравани, прикритие на досегашната еврейска дейностъ.

Таско Стоилковъ: Вѣрно!

Дочо Христовъ: Азъ бихъ молилъ да се има предвидъ, че не ще може да послужи като аргументъ за бездействието никаква прѣчка отъ какъвто и да било характеръ, никакво лично, обществено или политическо положение на лицето, което попада въ тази категория. Въпрѣки всичко, ще трѣбва да се взематъ най-жестоки мѣрки срещу тия именни лица, защото тѣ сж истинските виновници за невъзможността да се приложи ефикасно и правилно законътъ за защита на нацията. И повикътъ — нека това и евреите да го знаятъ — който се създава днесъ масово върху българския народъ, като протестъ за невзети мѣрки или за нѣкои взети мѣрки, се стимулиратъ не толкова отъ омраза къмъ евреите, колкото отъ чувството на омерзение, че за пари български граждани, български общественици, заемачи въ миналото и понастоящемъ нѣкои отъ тѣхъ високъ общественъ мѣста, продадоха душите си на евреите, за да могатъ по този начинъ да изкористятъ борбата срещу евреите, която се води отъ цѣлия български народъ. (Ржкоплѣскания)

Александъръ Гатевъ: Кажете нѣкои имена, г-нъ Христовъ!

Дочо Христовъ: Г-да народни представители! Предизвиканъ съмъ да припомня думите, които казахъ тукъ въ апострофъ при говоренето на другъ колега въ миналата сесия. Азъ заявихъ, че мога да кажа имената на всички българи, които сж влѣзли въ извитъ, ужъ побългарени, дружества.

Александъръ Гатевъ: Нека Парламентътъ да ги знае.

Дочо Христовъ: Няма защо да ги казвамъ. Няма защо да се занимаваме съ лица въ Парламента. Подъ достойнството на Парламента е да се занимава съ отдѣлни личности тукъ. Който иска, може да ги научи. Правителството ги знае, а за които не знае — ще се научи, ще му се кажатъ. Нека правителството вземе мѣрки, та когато дойде да иска отъ насъ одобрение на тѣзи мѣрки, да не става нужда да питаме защо срещу този или онзи не сж взети едни или други мѣрки.

По-нататъкъ. Въ препоръките, които азъ смѣтамъ, че трѣбва да бъдатъ дадени на правителството въ връзка съ мандата, който му се дава, е да приложи закона и по отношение на Гетото, и по отношение на стличителните знаци, които трѣбва да иматъ евреите, за да няма това общуване между българи и евреи, за да няма това влияние, което се оказва отъ евреите върху нѣкои слаби българци отъ постоянното общуване, отъ постоянните гулаи, стъ играенето на бриджъ, покеръ въ разни дневни и нощни заведения (Ржкоплѣскания), където евреите съзнателно се оставятъ да бъдатъ обирани отъ онѣзи, които иматъ влияние въ обществения животъ. Когато евреите иматъ този знакъ, мъчно ще седне българинъ съ евреинъ на една маса, за да гуляятъ или да вършатъ една или друга обществена или лична работа.

Нуждно е ограничение на привилегиите по чл. 33, които сж извънредно много широки и които даватъ мѣсто за промъкването на хора, които съвсемъ не заслужаватъ никакви привилегии. Ние стигнахме дотамъ, Софийскиятъ областенъ съдъ да признае права по чл. 33 на единъ евреинъ, награденъ съ орденъ за храбростъ отъ чужда държава. Понеже въ закона е казано: „награденитъ съ орденъ за храбростъ“, безъ да е казано „съ български орденъ за храбростъ“, съдътъ се формализира, че не било казано „български орденъ за храбростъ“, и на евреина, който ималъ орденъ отъ друга държава, признава му правото да се ползува съ привилегиите по чл. 33. Трѣбваше да се обяснява въ Апелативния съдъ, самъ докладчикътъ въ съда да търси нѣкои отъ членове на комисията, включително и мене като депутатъ и докладчикъ на закона за защита на нацията, за да му се обясни какво сме разбирали подъ понятието „орденъ за храбростъ“, та да може Апелативниятъ съдъ, по протестъ на прокурора, да отмени определения на областния съдъ.

Издаде се наредба, че евреите не могатъ да отиватъ по екскурзии и на лѣтуване по всевъзможни курорти въ околността на София. Азъ не видяхъ досега да се провѣрва изпълнението на тази наредба. Не видяхъ, напримеръ, да е питанъ нѣкой евреинъ, който пътува за Княжево, Горна Баня или Драгалевци, отъ нѣкой органъ на властта или отъ кондуктора на трамвая, дали има разрешение да излиза отъ мѣстожителството си и дали въобще е изпълнилъ наредбата, която издаде Министерскиятъ съветъ. Наредби много се издаватъ, но за приложението имъ много малко се следи. Както много правилно се забеляза въ друго едно заседание, ако провѣримъ следъ 9 ч. улиците, локалитѣ и частните къщи, ще видимъ, колко много евреи съ специални разрешения въ джобове се движатъ, ще ги намѣримъ следъ 9 ч. извънъ тѣхните жилища.

Единъ народенъ представителъ: Кой дава тия разрешения?

Дочо Христовъ: Кой имъ ги дава! — Разрешения официални. Дадени сж отъ български чиновници. Не имъ ги е далъ нѣкой отъ Китай! Азъ и другъ пътъ съмъ казвалъ, казвамъ го и сега: не е виновно правителството. Правителството изпълнява своя дългъ въ голѣма степенъ точно така, както се иска отъ ония, които разбиратъ правилно този въпросъ. Но има въ нашето чиновничество, има и въ черквата, има и въ съдилищата, има и въ адвокатурата, има въ всички сѣрди хора, които правятъ всичко възможно, за да саботиратъ този законъ. Държавни чиновници и директори на служби намиратъ оправдание да саботиратъ закона и да влизатъ въ контактъ, служебно или не служебно, съ евреите, живущи въ София и провинцията. Не че не се издаватъ наредби, но не се прилагатъ правилно наредбите. И тъкмо въ това направление би трѣбвало да се взематъ сериозни мѣрки и да се назоватъ тия държавни или общински служители, които не прилагатъ законите и наредбите, издавани отъ страна на българското правителство.

Г-да народни представители! Последното отъ многото пожелания, които могатъ да се направятъ за дейността на правителството по този законъ, е да се направи една

анкета по официален ред чрез декларации за признание на съдствата, съ които новите акционери, собственици на дружества, са откупили 51% от капитала на еврейските предприятия. Защо ние нямаме случаи — и не един — където никакви пари не са дадени. Парите са пак еврейски, а лицата, както казах, са подставени. Има един случай, изнесен от друг депутат в друго заседание, при който почти половината от акциите на едно голямо предприятие са продадени на един бивш министър срещу бъдещите тангени и срещу бъдещия му хонорар като адвокат на тази фирма, без да плаща предварително нищо срещу тия акции, които му са дадени. И аз бих купил 10 фабрики срещу онова, което ще получа в бъдеще от доходите на тия фабрики, без да плащам нищо предварително.

Един народен представител: Кой е?

Дочо Христов: Името му се каза тук, няма защо да го повтарям. Има го отбелязано въ стенографските протоколи. При друг случай е казано.

Но, г-да народни представители, като се говори за декларации относно имотното състояние, тѣ ще се искат от българите. Мисля, че се налага да се поискат такива декларации за имотното състояние и на някои чиновници, които са в контакт с стопанските предприятия на евреи. Тѣ трябва да дадат декларации за имотното си състояние през 1939 г. и за това, което имат днес тѣ, или жеците им, или децата им, за да се види на какво се дължи разликата въ имущественото им състояние. Защото, г-да народни представители, ако има нещо най-страшно, най-лошо въ еврейската дейност въ всяка страна, включително и България, това е тяхното най-силно оръжие, подкупът — съ който покваряват не само отделни лица, но покваряват и убиват духа на цѣл народ, когато той вижда какво се върши при известни сделки, за да се запазят интересите на тази или онази по-голяма или по-малка еврейска фирма.

Прочее, аз ви моля, г-да народни представители, да гласуваме този законопроект единодушно, защото съ него не се дават никакви полномощия, съ него не се суспендират никакви права на Парламента; съ него Парламентът не абдикира, не джирова своите права никому, а само дава възможност на правителството да вземе по-ефикасни, по-сигурни и бързи мѣрки въ голѣмата борба, която води българската държава и българското правителство за самозащита, не своя лична, а самозащита на цѣлия български народ и на българската нация. (Ржоплъскания)

Председателствувашъ Димитър Пешев: Има думата народният представител г-нъ д-ръ Петър Шишковъ.

Д-ръ Петър Шишковъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Всъщностъ две са предпоставките, отъ които ние обезателно трябва да излиземъ, ако искаме наистина да разрешимъ, макаръ и относително, еврейския въпрос. Първата отъ тяхъ е тази, че ние се намираме предъ единъ много сложенъ комплексъ, предъ въпросъ, който съществува отъ 70-та година следъ Христа — отъ изгонването на евреите отъ Ерусалимъ — и затова неговото разрешение е извънредно трудно. Ние всички трябва да признаемъ, че еврейскиятъ въпросъ се появява тогава, когато идеологътъ на борбата срещу еврейството изобщо въ свѣта въ последно време, Адолфъ Хитлеръ, я поведе енергично въ Германия. И азъ съмъ ималъ случаи да спомена, и пакъ искамъ да изтъкна следното: самъ Хитлеръ, който е познавалъ еврейския въпросъ отъ много години преди да дойде на власт, не е могълъ изведнажъ, изпѣло да го разреши. Тукъ, при нашите дебати, се изтъкна на няколко пъти, че ние съ законите, които сме гласували, слагаме само началото на разрешаването на еврейската проблема въ България, която по много съображения се оформи като чисто българска проблема. Е добре, г-да народни представители, нека да ви кажа, че германското законодателство требаше съ шестъ последователни закони, известни подъ името Нюрнбергски закони, и съ още 57 различни постановления да се опита да разреши еврейския въпросъ.

Ние виждате, следователно, какъ тази материя не се подлага така лесно на регулиране. Ние виждате гражданата мжичия, съ която единъ законодателенъ апаратъ, какъвто е германскиятъ, е могълъ да се справи съ нея. Така че ние никога не можемъ да искаме да се разрешатъ изведнажъ еврейскиятъ въпросъ у насъ, както това изтъкнаха някои. Никога не бива да забравяме, че този въпросъ ще

биде разрешенъ окончателно само тогава — както това вече се изтъкна — когато и последниятъ еврейскъ напустне Европа и отиде въ онова отечество, което новите сили на реда ще му определятъ. Въсѣкакви други илюзии въ това отношение биха били горчиви и тѣ ще донесатъ само разочарование въ едно или друго отношение. Труденъ е еврейскиятъ въпросъ. Не можете да искате да го разрешите изведнажъ.

Г-да народни представители! Втората предпоставка, която е много съществена и важна при разрешаването на еврейския въпросъ и която ние не бива да забравяме, е, че еврейскиятъ въпросъ е същественъ реквизитъ отъ новия поредѣкъ, който се твори днесъ въ Европа и свѣта. Не можете безъ този новъ поредѣкъ да разглеждате еврейския въпросъ нито у насъ, нито нѣкъде другаде. И ако България дължи на новия поредѣкъ въ Европа и въ свѣта освобождението и на Македония, и на Тракия, и на Добруджа, естествено е, че ние имаме нѣкакви задължения къмъ този новъ поредѣкъ, за да можемъ да вървимъ въ темпо при разрешаването на еврейския въпросъ, който навсѣкѣ въ цѣла Европа е разрешенъ въ единъ или другъ смисълъ.

Това са, г-да народни представители, двете предпоставки, които трябва да имаме предвидъ при разрешаването на еврейския въпросъ. Най-важниятъ въпросъ, който се повдига сега въ Народното събрание, е: трябва ли да се гласуватъ така наречените „пълномощия“ на правителството? Дали са добри или лоши евреите, кой отъ тяхъ какво е направилъ — азъ мисля, че това не е предметъ на законопроекта, който е внесенъ. Този въпросъ ние го ликвидирахме миналата година и няма защо да се връщамъ на него.

Г-да народни представители! Нашата конституция въ чл. 47 е доста стриктна. И следъ като запазва съществото на работата, тя предлага единъ технически редъ, който се състои въ това, че само когато Народното събрание не е свикано, би могло да се издаватъ наредби, които иматъ сила на законъ. По това не може да има споръ. Чл. 47 отъ конституцията е категориченъ. Но това е само техническиятъ смисълъ на чл. 47. Защото, г-да народни представители, ако прегледате веднага следващите текстове отъ нашата конституция, вие ще видите нѣщо много интересно. И азъ ви моля въ това отношение да обърнете внимание, за да видите, че законътъ съвсемъ не е противоконституционенъ. Този въпросъ се сложи и по-рано, когато се разглеждаше законътъ за защита на нацията и заради това азъ го считамъ отчасти за изчерпанъ. Сега, поради мандата, който се дава на правителството, отново трябва да се спомене.

Чл. 48 отъ конституцията казва: (Чете) „Показанитъ въ пс-горния членъ — чл. 47 — разпореждания въ никой случай не могатъ да се отнасятъ до нареждане за данъци и държавни берии, които всѣкога ставатъ съ съгласието на Народното събрание.“ Значи, чл. 48 дава възможностъ на правителството да решава други въпроси, които не се отнасятъ до данъци или берии. Само тия въпроси, които са свързани съ данъци и берии, то не може въ никой случай да решава по реда на чл. 74. А чл. 49 отъ конституцията е още по-ясенъ. Той ви казва: (Чете) „Само Народното събрание има право да решава, упазени ли са всичките показани въ тая конституция условия при издаването на нѣкой законъ.“ Следователно, конституцията прехвърля правото за тълкуване и правото за решение, дали даденъ законъ е конституционенъ или противоконституционенъ върху Парламента. Това е въ разлика отъ други държави, напримеръ Америка, където Върховниятъ административенъ съдъ се произнася, дали даденъ законъ е конституционенъ или не. У насъ само Народното събрание се произнася за това. Щомъ, следователно, вие можете да намѣрите сили и да решите, че настоящиятъ законопроектъ не е противоконституционенъ, той добива едно легално тълкуване и може да биде счетенъ за конституционенъ. Това тълкуване, юридически казано, е желателно de lege ferenda за бъдещето, защото животътъ е много усложненъ, и има случаи, когато на конституционни текстове — както е и въ римското право — се дава на практика едно тълкуване по-крайно, и никой не счита, че законътъ е противоконституционенъ, защото нуждитъ на времето го изискватъ.

Г-да народни представители! Азъ не зная дали на васъ прави впечатление, но азъ ще си позволя нескромността да изтъкна — и съ този въпросъ съмъ се занимавалъ и при моята докторска работа — моя професоръ по държавно право Рихардъ Шмидтъ считаше, че текстътъ на чл. 50 отъ нашата конституция обхваща съ глава наопаки

чл. 47. Член 50 от нашата конституция дава голъми права на изпълнителната власт в България. Вижте какво казва чл. 50 от конституцията: „Разпорежданията, за да се въведе единъ законъ въ действие и да се взематъ потребнитъ за това мърки, зависятъ отъ изпълнителната власт.“ Следователно, ние можемъ тукъ всъщности закони да гласуваме, но ако изпълнителната власт рече да ги суспендира, ние нѣмаме никакво право и основание по чл. 50 да отидемъ по-нататък. Този конфликтъ въ нашата конституция се дължи на обстоятелството, че чл. 47 е заимствуванъ отъ белгийската конституция, а чл. 50 е заимствуванъ отъ руския органически уставъ. Тѣзи заимствувания у насъ водятъ до голъми опасности, до голъми съткновения при тълкуването на самата конституция. Затова ние често се чудимъ какво тълкуване да дадемъ. Ами такъвъ е и текстътъ на чл. 57 от конституцията: „Всички български поданици сѣ равни предъ закона“, и веднага следъ това се казва: „Раздѣление на съсловия въ България не се допуска“. Ами „дѣленіето на съсловия“ е само пояснение защо сѣ равни гражданитъ предъ закона — именно да не се дѣлятъ на съсловия. Да не говоримъ за другитъ грѣшки въ нашата конституция. На едно мѣсто тя говори за „български жители“, което е взето отъ белгийската конституция, на друго мѣсто говори за „български граждани“, а на трето мѣсто говори за „поданици на българската държава“. Всичко това е едно страховито смѣшение. Това е единъ въпросъ, естествено, отъ важенъ характеръ. Азъ съмъ го казвалъ това и другъ пътъ, и ние ще трѣбва да поправимъ нашата конституция въ нѣкои отношения.

Следователно, моята мисль е, че съ гласуването на така наречения законъ къмъ „проектъ за законъ“ на Министерския съветъ — подчертавамъ: къмъ „проекта за законъ“ на Министерския съветъ — ние не вършимъ абсолютно никакъвъ противоконституционенъ актъ, а действуваме именно по конституцията. Прочетете всички тѣзи текстове, вникнете въ тѣхъ и ще разберете моята мисль.

Г-да народни представители! Това е по юридическата сѣщностъ на въпроса.

Искамъ, въ връзка съ така повдигнатия конституционенъ въпросъ, да се спра и на тълкуването, което нашитъ Върховенъ административенъ съдъ може да даде или дава въ такива случаи. Върховниятъ административенъ съдъ у насъ само прилага законитъ. Естествено, за да ги прилага, той имъ дава тълкуване. Ние не искаме, нито пъкъ правителството желае, да се суспендира каквито и да е права за тълкуване и прилагане на законитъ отъ Върховния административенъ съдъ, нито пъкъ се опасявамъ отъ него. Това, което уважаемиятъ г-нъ проф. Стайновъ изтъкна тукъ, е очевидна грѣшка. Ние имаме властъ да наложимъ едно тълкуване на даденъ законъ, да кажемъ, какъ да се тълкува той, обаче ние нѣмаме тази физическа възможностъ, поради сложния комплексъ, който представя отъ себе си еврейскиятъ въпросъ, да го решимъ изведнажъ и напълно изчерпателно. И азъ ви казахъ, защо не можемъ.

Г-да народни представители! Вземете и следния примеръ, който се изтъкна. Всички ние, когато ставаше дума за закона за защита на нацията, желаехме, всички еврейбойци да бъдатъ изключени отъ строгитъ постановления на закона. Това правѣхме отъ уважение главно къмъ нашия орденъ за храбростъ, на който всички българи дѣлжатъ еднакво уважение, отъ когото и да бъде носенъ той.

При това положение, нашето желание тукъ бѣше, когато се опредѣля така наречениятъ *primus clausus* — т. е. въ кои браншове колко евреи да влѣзатъ — да се предпочитатъ именно еврейтѣ, които иматъ този орденъ за храбростъ и които сѣ бойци; тѣ да могатъ да участвуватъ въ бранша, да си запазятъ правото, защото сѣ дали нѣщо на нашето отечество. Къмъ еврейтѣ-бойци, се прилага едно изключение почти въ всички държави на Европа. Така трѣбваше да бъде и у насъ. Какво излезе, обаче? Ясно бѣше казано въ дневницитъ на Народното събрание — ще си позволя нескромността да кажа, че азъ го изтъкнахъ, а и много други отъ васъ го изтъкнаха — че ние искаме тѣ да бъдатъ привилегироваши при раздаването на мѣстата. Върховниятъ административенъ съдъ именно поради непълното изразяване на текста, което е толкова грѣшка на правителството, колкото и наша, на Народното събрание, — по-скоро наша, защото ние приехме закона, въ чийто текстъ е казано ясно, че еврейтѣ-бойци по право добиватъ свободата да бъдатъ въ всѣка професия — даде едно тълкуване, при което се изключиха отъ ограниченията на закона опредѣлено число, да кажемъ 10 или 20 души, носители на ордена, и се назначиха нови 10 или 20 евреи въ

всѣка професия. Прилагането на тия ограничения по закона стана толкова илюзорно, че, процентно взето, въ всѣка професия двестъ останаха много повече евреи, отколкото би трѣбвало да има, и отколкото дори има българи процентно. Така стана и съ лѣкаритѣ, и съ жбодѣкаритѣ, и съ адвокатитѣ, и съ разни други. А това именно искахме да избѣгнемъ.

Съгласете се, че и ние сме прави, а и Върховниятъ административенъ съдъ може да даде едно тълкуване, помъ не е желалъ да се съобрази съ волята и желанието на Народното събрание, съ дневницитъ, въ които е изтъкната нашата воля, като се е формализиралъ стриктно по текста на закона и вследствие на това идваме до този чудноватъ, бихъ казалъ, резултатъ. Г-нъ проф. Стайновъ казва: за да се парира силата на Върховния административенъ съдъ, дава се това право на Министерския съветъ. Нѣма нужда Министерскиятъ съветъ, за да парира силата на Върховния административенъ съдъ, да иска специални права отъ Народното събрание. Ние можемъ тукъ да направимъ новъ законъ, да опредѣлимъ числото, и да сѣ свърши. Какви конфликти ще имаме тогава съ Върховния административенъ съдъ? Азъ не виждамъ никакви конфликти. Върховниятъ административенъ съдъ е най-висшата юрисдикция у насъ, която е дала доказателства, че винаги прилага законитъ точно така, както ги разбира и както сѣ гласували. Въ случая азъ не виждамъ защо трѣбва да имаме конфликтъ съ Върховния административенъ съдъ и защо въ нѣщо трѣбва да засегнемъ правата му.

Тъа че, г-да народни представители, искамъ по този случай да изтъкна само каква е юридическата стойностъ на предложения законопроектъ и въ какво отношение той би могълъ и какъ би трѣбвало да бъде приложенъ. Сега идваме на нѣкои второстепенни въпроси и съ това ще свърша.

Г-да народни представители! Ние можемъ спокойно да гласуваме законопроекта къмъ проекта за законъ за въвеждане на еврейския въпросъ и свързанитъ съ него въпроси. Азъ се радвамъ, г-да народни представители, че Министерскиятъ съветъ поема тази тежка задача самъ да работи въ тѣзи насоки. Азъ отсега не зная доколко може да бъде приложенъ той, защото познавамъ трудноститѣ му, но пожелавамъ на Министерския съветъ да може да го разсѣти. Помъ Министерскиятъ съветъ се нагърбва съ тази работа, азъ мисля, че той може да има нашето доверіе. Обаче разбираме, че Министерскиятъ съветъ ще прилага постановленията на основание на даденитъ вече закони. Основната база е дадена тукъ, въ Народното събрание, ние сме я дали съ третъ закона, приети вече отъ насъ, и тѣзи работи, които Министерскиятъ съветъ по-нататъкъ ще предприема, ще бъдатъ допълнение или уяснение на известни пропуски, които сѣ безспорни и които сѣ неизбѣжни при бързината на развитието на нѣщата.

Вие знаете — това изтъкна тукъ и преждеговорившиятъ колега г-нъ Дочо Христовъ — че напоследъкъ на известни мѣста има спиране действието на закона за защита на нацията — това се вижда ясно и отъ мотивитъ на Министерския съветъ — спиране, което се дължи на участието на нѣкои българи въ тѣзи предприятия. Нѣкои може да сѣ платили реално стойността на акциитъ — нѣма защо да мислимъ, че всички сѣ ги купили фалшиво, нѣкои може да не сѣ подставени лица; други, обаче, сѣ бесспорно подставени лица, скѣсали сѣ своето достоинство и служещи само за маша, само за запазване на еврейския капиталъ — именно противъ който искаме, главно, да се боримъ, защото все пакъ къмъ бедния еврейнъ чувствата ни могатъ да бъдатъ по-други отъ тѣзи къмъ мощния и страховитъ еврейски капиталъ, съ който всички сме искали и можемъ да се боримъ.

Г-да народни представители! Позволете ми тогава да дамъ пълно право на правителството, именно такива съ-участници българи, които сѣ по-лоши отъ самитѣ евреи, да ги постави на мѣсто. Когато сме правили закона за защита на нацията, ние не сме предвиждали подобни случаи. А ще се явятъ и нови, които още не можемъ да знаемъ. Нужно е много бързо да се действува. Затова именно на Министерския съветъ ние трѣбва да оставимъ разпорежданитъ, следъ като по принципнитъ въпроси ние сме напълно съгласни и следъ като знаемъ, че всичко ще изхожда отъ тритъ основни закона, както се казва и въ законопроекта, които ние сме гласували вече.

Азъ не очаквамъ чудеса отъ правителственитъ пълномощия въ този случай, нито очаквамъ много нови и по-голъми и страшни работи, които нѣкои казватъ, че ще

станатъ. Защото ние и по този законъ трѣбва да дадемъ две доказателства: първо, доказателство на мъдростъ и спокойствие и, второ, че въпросътъ е все пакъ преди всичко български и чакъ тогава международенъ или какъвто и да бъде другъ.

Его защо азъ и на това основание ще гласувамъ тѣзи пълномощия на правителството, защото технически е невъзможно другоаче да се процедира.

Трети случай, г-да народни представители, който искамъ да ви помена, е следниятъ. Вамъ е добре известно, че въ еврейството има едно желание за концентриране въ голѣмитъ градове. Това е общо явление въ столицитъ на всички държави въ свѣта. Вземете, напримеръ, Германия. Отъ всичкитъ евреи въ Германия, въ Берлинъ живѣятъ 42%; вземете Съединенитъ щати — това е статистика отъ преди година и половина — отъ всичко четири и половина милиона евреи, два и половина милиона живѣятъ въ Ню-Йоркъ, който наистина не е столицата на Америка, но е главенъ градъ на Америка; въ Австрия, отъ 192.000 евреи всичко, 176.000 живѣха въ Виена; въ Франция, отъ 300.000 евреи, 135.000 живѣха въ Парижъ, а въ Унгария, отъ 440.000 евреи — 200.000 живѣха въ Будапеща. У насъ въ България, отъ 55.000 евреи, безъ новитъ земи, въ София живѣха 32.000. Следователно, стремѣтъ на еврейството къмъ отиване въ центроветъ на културното и стопанско господство въ всѣка държава е съвършено ясенъ. Това представлява една неизминуема опасностъ. На нѣколко международни конференции, като тѣзи въ Франкфуртъ и другадѣ, се изтъкна, че въ столицитъ на нѣкои държави еврейтъ сѣ отъ 25 до 30% отъ населението. У насъ, макаръ еврейтъ да сѣ едва 1% отъ цѣлото ни население, въ София тѣ представляватъ 10% отъ цѣлото градско население.

Отъ тази опасностъ трѣбва да се предвзимѣ. Е какъ ще създадемъ технически единъ законъ, който точно да опише къде и какъ да се премѣстятъ еврейтъ, за да може да се разрѣди това концентриране на еврейтъ, които така или иначе вече сме признали по нашия законъ, че представляватъ опасностъ? Разбира се, че това не може да се постигне въ единъ законъ технически. Затова и въ Германия, където, както ви казахъ, сѣ гласувани шестъ последователни закони и 57 постановления, въ края на краищата сѣ дойде до положението всѣки отдѣленъ случай да се разрешава било отъ гаулайтера, било отъ специални комисии при Дирекцията на полицията. Толкова е сложенъ и толкова е индивидуаленъ въ нѣкои случаи еврейскитъ въпросъ.

Веднага ще се каже у насъ: добре, ние имаме вѣра въ правителството, ама чиновницитъ, които ще прилагатъ този законъ? Даже и единъ отъ правителственитъ депутати постави тоя въпросъ.

Г-да народни представители! Не изпадайте въ подобна катастрофална грѣшка да разсѣждаме така за нашата държава. Ако така разсѣждаме, азъ ще ви кажа, че това важи за всѣки законъ който ние гласуваме тукъ, а не само за пълномощията, които ще дадемъ на правителството, защото и законитъ, които ние гласуваме, отиватъ пакъ чрезъ правителството въ ръцетъ на чиновницитъ. Въ това отношение нѣма никаква разлика между прилагане отъ чиновницитъ на законитъ гласувани отъ Народното събрание, и прилагането на разпорѣжданията на правителството, издадени по силата на полученитъ пълномощия. Може ли по този начинъ да се поставя въпросътъ?

Пъкъ, най-подиръ, позволете ми отъ това мѣсто да изтъкна, че българското чиновничество въ грамадното си мнозинство, било въ сѣдийскитъ си кадри, било въ офицерскитъ си кадри, било въ висшитъ си административни кадри, навсѣкѣ ни е дало безспорни доказателства за извънредна почтеностъ, за извънредна годностъ за работа, за извънреденъ трудъ, за извънредно обичане на държавата — обстоятелство, което винаги е отличавало нашето чиновничество отъ това на много намъ съседни и далечни държави, които никога не сѣ притежавали подобни качества у своето чиновничество така, както ние ги имаме у нашето. Въ това отношение, г-да народни представители, ние само сме длъжни къмъ чиновничеството и трѣбва да проявимъ повече грижи къмъ него.

Какъ ще прилага чиновничеството разпорѣжданията на правителството, издадени по силата на полученитъ пълномощия? Трѣбва да ви кажа, че тукъ азъ имамъ пълна вѣра въ чиновничеството, че то ще ги прилага точно така, както прилага и законитъ, които ние гласуваме.

Г-да народни представители! Противоконституционенъ ли е законътъ? Ще ви спомня пакъ нѣщо отъ речта на г-нъ Петко Стайновъ, произнесена въ миналата сесия на

Народното събрание, който считате, че законътъ за защита на нацията е противоконституционенъ и се аргументираше по своему. Ето той е тукъ въ момента. Азъ ще ви спомня, че когато дойде въпросъ за богатитъ евреи, той тогава веднага се съгласи да ги ограничимъ, да ги натиснемъ, да ги смажемъ. По този начинъ той призна закона по отношение на тия евреи за напълно конституционенъ.

Освенъ това, такъвъ мандатъ, какъвто се иска сега съ предложението законопроектъ, ние сме дали на правителството и по закона за външнитъ платежни срѣдства, и по много други закони, които г-нъ Дочо Христовъ изтъкна. Така че абсолютно нищо особено азъ не виждамъ въ това отношение.

Г-да народни представители! Другъ единъ въпросъ, който искамъ да повдигна, е въ връзка съ това, което високоуважаемиятъ г-нъ Мушановъ, мой съгражданинъ, каза — че еврейтъ били малцинство, като всички други малцинства, и че като сме постѣпвали съ тѣхъ така, защо не постѣпимъ така и съ другитъ малцинства! Г-нъ Дочо Христовъ сѣщо повдигна този въпросъ и каза, че иска, ограничителнитъ мѣрки спрямо еврейтъ да се разширятъ и по отношение на други малцинства.

Азъ и другъ пътъ съмъ изтъквалъ, нека пакъ да повторя, че еврейскитъ въпросъ е съвършено особенъ. Еврейтъ сѣ само едно народностно организирано малцинство. Тѣ — нѣколко пъти се каза това — не сѣ национално малцинство, защото нѣматъ държава въ свѣта. Всички други малцинства горе-долу, които знаете, иматъ своя държава и суверенитетътъ на тая държава като единъ лѣчъ отъ слънце минава отъ предѣлитъ на държавата и отива въ другитъ държави, където се намиратъ малцинства, и ги покровителствува. Еврейтъ, за шастие или нещастие, нѣматъ собствена държава и, следователно, не сѣ национално малцинство. По това тѣ коренно се отличаватъ отъ всички други малцинства и юридически тѣ не могатъ да бъдатъ мѣрени съ тѣхъ. Това нѣщо трѣбва веднажъ да ви кажа да се разбере. И затова, когато ще разглеждаме този въпросъ, ние не можемъ да не изхождаме отъ обстоятелството, кои малцинства иматъ собствена държава, къмъ която имаме ангажменти, и кои малцинства нѣматъ собствена държава. Това е новото схващане по този въпросъ, както е ново и схващането за гражданина на една държава.

Азъ съжалявамъ, че нѣкои хора у насъ още не могатъ да разбератъ известни промѣни, които сѣ наложили отъ новия порядѣкъ, и че нѣкои понятия вече сѣ останали само като споменъ отъ демокрацията. Азъ на нѣколко пъти съмъ казвалъ, че гражданитъ на една страна не сѣ вече само жители, които изпълняватъ дадени нареждания, а сѣ преди всичко хора отъ еднаква кръвъ. И въ това отношение цѣлото право вече се реформира и преустройва. Старитъ демократически схващания не докараха добро на народитъ. Наонѣки, ние днесъ страдаме отъ тѣхъ и се гърчимъ — било ние, младитъ генерации, било хората сѣ по-млади схващания, защото подъ ново управление азъ не разбирамъ непременно млади хора — въ желанието си да се отърсимъ отъ язви като демокрацията, либерализма и др., които навремето си бѣха добри, и никой отъ насъ не иска да ги отрича, но които за днешното време, когато хората на земното кълбо се увеличиха седемъ пъти, вече не могатъ да бъдатъ добри. Днесъ ние сме принудени да нарушаваме най-голѣмото право на човѣка, да бъркаме дори въ гърлата на българскитъ граждани и да ги ограничаваме да живѣятъ съ 200 или 300 грама хлѣбъ, камо ли да не минемъ къмъ по-лѣки ограничения!

Когато живѣемъ, следователно, такава епоха, г-да народни представители, вие не можете въ никой случай да кажете, че трѣбвало да се спазватъ старитъ принципи, да се спазва точно писаниятъ законъ, да се спазва не знамъ какво още, защото въпросътъ за съществуването на народа и на отдѣлната личностъ стои надъ всички тѣзи въпроси.

Г-да народни представители! Вие виждате — и съ това азъ ще завърша — че съ този законопроектъ се възлага на Министерския съветъ да вземе всички мѣрки и да издава общи наредби или отдѣлни разпорѣждания за уреждане на еврейския въпросъ и на свързанитъ съ него въпроси. Това азъ мога да го разбера само като допълнение на съществуващитъ закони у насъ и като разврѣзване ръцетъ на Министерския съветъ за вземане бързи административни мѣрки, но не че очакваме Богъ знае какви страховити изненади. Пакъ повтарямъ тази мисль, че тѣзи нареждания трѣбва да иматъ силата на законъ, за да бъдатъ законни. Не мога да разбера, защо се изтъкваше, че тѣ трѣбвало да

имат „силата на закон“ . Нека се обясним по това. Това значи да не се достигне до никакъв резултат. Тъ ще си имат силата на закон и ще бъдат издавани в този дух.

Г-да народни представители! Аз разбирам така сложения на разглеждане законопроекта с мотивите към него, така разбирам и текста на трите члена в него. Ще гласувам с спокойна съвест тоя законопроект и спедирам към вас да го гласувате и вие, защото по този начин ще окажем нужното доверие на Министерския съвет, на който пък пожелавам да намъри сила да разреши тази трудна проблема. Най-подире, нека въ нашия парламентарен и обществен живот си служим повече с този елемент, който се нарича конституционна практика и който се нарича в края на краищата доверие. (Ръкоплъскания)

Иванъ Батембергски: Браво!

Председателствувашъ Димитъръ Пешевъ: Има думата народният представител г-нъ Найдень Райновъ.

Найдень Райновъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Отъ два дена губим доста ценно време, защото се доста създи, и то за онъзи, които никога въ своя живот не сж пролели нито капка сълза за България и за българския народъ.

Иванъ Батембергски и Димитъръ Киревъ: Браво! (Ръкоплъскатъ)

Найдень Райновъ: Министерскиятъ съветъ иска да му дадемъ мандатъ да защити България и българския народъ отъ едни въковни и вѣчни вредители, вредители не само на насъ, вредители на цѣла Европа. Намъриха се кодеги, които се противопоставиха на това, все въ името на нашата конституция.

Какво иска Министерскиятъ съветъ? Исква да понесе отговорностъ по единъ въпросъ, по който всички сме загрижени. За кого не е ясно, че евреинътъ не обича България, че евреинътъ е готовъ да забие ножъ въ гърба на българина и на България, когато му падне? Защо ние да откажемъ това, което иска Министерскиятъ съветъ? Наопаки, ние трѣбва да похвалимъ министритъ, че тѣ се нагърбватъ съ разрешаването на тази трудна задача. Защо, казватъ нѣкои, не ни представятъ единъ конкретенъ законопроектъ — ние ще го гласуваме. Че кой знае пътищата на евреина, кой може да представи конкретенъ законопроектъ противъ тѣхъ? Тѣхнитъ пътища сж много, тѣ сж незнани. И затова Министерскиятъ съветъ се е принудилъ да иска този мандатъ отъ насъ, за да вземе евентуалнитъ мѣрки, когато се почувствува нѣкаква проява отъ евреитъ. Най-после, когато ще се даде този мандатъ, мене ми се струва, че евреитъ нѣма да помислятъ да предприематъ никаква проява, защото нѣма да знаятъ, какъвъ капанъ ще имъ се скрои. Ето ползата отъ този мандатъ, който се иска да се даде на почитаемия Министерски съветъ. Мене ми се струва, че нѣма народенъ представителъ, който да не знае, че Министерскиятъ съветъ носи отговорностъ, и то тежка отговорностъ, особено въ военно време. Та нима сме забравили, че следъ миналата война въ Сливенския затворъ лежахъ доста министри? Та това не бѣше ли отговорностъ? Та не сѣдиха ли ги? Мене ми се струва, че въ едно такова отговорно време, точно тогава, когато имъ се даде такъвъ мандатъ, министритъ 10 пъти ще кроятъ и веднажъ ще рѣжатъ.

Затова ние нѣмаме никакво основание да приказваме по този въпросъ. Азъ бихъ молилъ почитаемихъ г-да народни представители, които обичатъ България и българския народъ и които искатъ да ги запазятъ отъ тѣзи вредители, да гласуватъ законопроекта — да го гласуватъ и по спешностъ — и да минемъ къмъ по-сериозна работа. (Ръкоплъскания)

Председателствувашъ Димитъръ Пешевъ: Има думата г-нъ министърътъ на вътрешнитъ работи и народното здраве.

Министъръ Петъръ Габровски: (Отъ трибуната) Уважаеми г-да народни представители! Азъ изслушахъ съ много голямо внимание разискванията, които станаватъ по внесенния законопроектъ. Тѣ бѣха живи, тѣ бѣха и интересни, като се изказаха мнения и противъ законопроекта. Това е много естествено. Внесенниятъ законопроектъ цели уреждането на еврейския въпросъ и засѣга лицата отъ

еврейски произходъ. Уреждането на еврейския въпросъ има принципиални противници. Естествено е, че и лицата отъ еврейски произходъ иматъ свои защитници и затова може да се изказватъ и противни на законопроекта мнения.

Азъ ще дамъ обяснения по изказанитъ противни мнения, по онѣзи отъ тѣхъ, които третираха въпроса сериозно, защото на онѣзи, които не го третираха сериозно, и вие не обърнахте внимание.

Г-да народни представители! Уважаемиятъ народенъ представител г-нъ Никола Мушановъ се обяви противъ законопроекта, и той даде аргументитъ си за това. Неговитъ аргументи сж известни и отъ миналото. Той е противъ законопроекта, защото смѣта, че еврейски въпросъ въобще не съществува; той е противъ законопроекта, защото не е съгласенъ съ курса на политиката, който се следва и отъ правителството, и отъ Народно събрание; той е противъ законопроекта, защото е противникъ на режима, на който ние служимъ и съ огледъ на който се създаватъ законитъ; той е, най-после, противъ законопроекта, защото смѣта, че бѣдеша нова Европа, за която всички работимъ, не се нуждае отъ едно уреждане на еврейския въпросъ.

При тѣзи предпоставки, отъ които той изхожда, той е логиченъ да бѣде противъ законопроекта. Неговото противие на законопроекта, неговата декларация, че нѣма да го гласува, неговото становище, е и достойно, и доблестно. Неговитъ аргументи противъ законопроекта, обаче, не могатъ да убелятъ нито мене, нито васъ, защото както вие, тъй и азъ, сме решително противъ предпоставките, отъ които той изхожда, и защото въ тази Камара нѣма мѣсто да се съборватъ тѣзи предпоставки. Тукъ, въ Парламента, всички сме убедени въ това, че трѣбва да служимъ на този режимъ, на тази система на управление; всички сме убедени, че еврейски въпросъ съществува и че той трѣбва да намъри своето уреждане; всички сме убедени, че трѣбва да вървимъ въ хармония съ онѣзи принципи, върху които се гради бѣдеша Европа, затуй защото отъ тази бѣдеша Европа зависи и нашата съдба като нация и държава. (Ръкоплъскания) Затова, казвамъ, становището на г-нъ Мушановъ е становище доблестно и достойно.

Не такова, по мое разбиране, г-да народни представители, е становището на кърджалийския народенъ представител г-нъ Димитъръ Андреевъ. Вече близу 2 години отъ тази трибуна, въ пресата и всѣкъде, където може и където му падне, г-нъ Андреевъ поддържа тезата на антисемитъ. Г-нъ Андреевъ води борба противъ евреитъ и търси, иска едно окончателно уреждане на този въпросъ и у насъ. Въ своитъ разсѣждения г-нъ Андреевъ изхожда отъ расистската теория, изхожда отъ предпоставки на расизма. Вчера, обаче, той гмаше случая предъ васъ да изложи тѣзи си разбирания и, позволете ми тази откровеностъ, азъ останахъ съ убеждение, че той е антисемитъ, че той е расистъ, безъ да разбира същността на антисемитизма и на расизма. Г-нъ Андреевъ действително си служи съ фрази, които намираме въ расистската литература; г-нъ Андреевъ действително употребява изрази по еврейския въпросъ, които сж ефектни като изрази, но г-нъ Андреевъ не е наясно по ония положения, на основание на които въ Европа и на основание на които и у насъ е разрешенъ и трѣбва да бѣде разрешенъ еврейскиятъ въпросъ. Напримѣръ, г-нъ Андреевъ и до този моментъ твърди и мисли, че еврейскиятъ въпросъ у насъ се разрешава на базата на нѣкаква въоръженъ принципъ, и не е разбралъ, че законътъ за защита на нацията, при изработването на който въ комисията и при гласуването на който въ Народното събрание той взема толкова дейно участие.

Димитъръ Андреевъ: Напустнахъ комисията, защото не бѣхъ съгласенъ именно съ тѣзи принципи.

Министъръ Петъръ Габровски: Толкова по-лошо за Васъ, г-нъ Андреевъ, азъ тъкмо туй искахъ да кажа, и вие ми давате единъ новъ аргументъ. — Г-нъ Андреевъ и до днесъ още не е разбралъ, че законътъ за защита на нацията не е изграденъ на въоръженъ принципъ, че този принципъ въ закона за защита на нацията е само единъ корективъ, да се защити въ дадени, въ известни, въ нѣкои изключителни случаи българската кръвъ.

Пакъ, уважаеми г-да народни представители, позв млетъ ми да кажа, че г-нъ Андреевъ остави у мене вчера убеждението, че той иска, еврейскиятъ въпросъ да бѣде решенъ на сцената, да живѣемъ постоянно съ него, Парламентътъ да се занимава постоянно съ него, чутъ тя не, за да има и той възможностъ да казва своето мнение по него.

Димитър Андреев: Протестирамъ, г-не министре. Тажкова нѣщо не съмъ мислилъ. Не е вѣрно това!

Министъръ Петъръ Габровски: Г-да народни представители! Моятъ паметъ не ме дълже, и вие най-добре си спомняте, че нѣма заседание нито въ пленума, нито въ комисията, по който и по какъвто и да е въпросъ, ...

Димитър Андреев: Не е аргументъ това за Васъ, г-не министре, да се занимавате съ моята личностъ!

Министъръ Петъръ Габровски: ... по който г-нъ Андреевъ да не е вземалъ думата, да не е говорилъ по еврейския въпросъ почти съ сѣщитѣ фрази и съ сѣщитѣ изрази, съ които той си служеше и вчера.

Димитър Андреев: Сериозно третирайте въпроса, г-не министре. Това не е аргументъ.

Министъръ Петъръ Габровски: Г-да народни представители! Азъ оставамъ съ убеждението, че г-нъ Андреевъ, макаръ и толкова старателно занимаващъ се съ еврейския въпросъ, не е разбралъ една основна, една проста истина, която има значение за случая. Тя е, г-да народни представители, че еврейскиятъ въпросъ не иска фрази, не иска словоборство, не иска тунане по гърдите, не иска само говорене, не иска действие, и то бързо, смѣло, решително действие. (Нѣкой народни представители ржкоплѣскаха)

Г-да народни представители! Азъ смѣтамъ, че тезата на г-нъ Андреевъ, че този въпросъ или всѣки въпросъ, който би се поставилъ въ връзка съ положението на лица отъ еврейски произходъ у насъ, трѣбва да се дебатира издълго и широко, въ Народното събрание, и стражътъ му, че съ този законопроектъ ще се даде възможностъ въпросътъ да се решава отъ отдалѣни чиновници, е едно желание, единъ стремежъ, въпросътъ да бѣде въ ржцетъ само на г-нъ Андреевъ.

Димитър Андреев: Смѣятъ се депутатитѣ, г-не министре!

Министъръ Петъръ Габровски: Г-да народни представители! Предлагаиятъ законопроектъ не цели да постави уреждането на еврейския въпросъ въ ржцетъ на нѣкои чиновници.

Димитър Андреев: Не съмъ претендиралъ да го разрешавамъ азъ.

Министъръ Петъръ Габровски: Законопроектътъ цели да разшири правата на Министерския съветъ. Очезва гърбша е — гърбша, която не може да убеди никога въ тезата, поддържана отъ г-нъ Андреевъ — че когато въ законопроекта се казва, че Министерскиятъ съветъ се натоварва съ еднокъ си работа, това значело, че се натоварва единъ чиновникъ!

Това е, г-да народни представители, което мога да кажа до застъпването отъ г-нъ Андреевъ теза.

Интересенъ въ своитѣ разсуждения и по аргументитѣ, на които трѣбва да се даде по-подробенъ отговоръ, бѣше страниченъ аргументъ за своята теза той изтъкна, че въ своята речъ по закона за защита на нацията азъ съмъ извърдѣлъ, че еврейскиятъ въпросъ не трѣбва да бѣде разрешаванъ на улицата, че той трѣбва да бѣде разрешенъ отъ компетентнитѣ органи. Азъ се радвамъ, че г-нъ Стайновъ ми напомни тази мисль. Действително, г-да народни представители, еврейскиятъ въпросъ е единъ държавенъ, националенъ въпросъ. Еврейскиятъ въпросъ никога не трѣбва да бѣде оставенъ да се разрешава на улицата отъ глупата, отъ масата. Всѣка държава, всѣка власт, всѣко управление въ днешнитѣ времена има дълга да предвиди и да вземе своевременно мѣрkitѣ. Законътъ за защита на нацията има голѣмо значение въ България. Азъ казахъ и вчера, той изигра една голѣма роля. Една отъ заслугитѣ му е, че той своевременно изне този въпросъ отъ улицата и го направи дейностъ на държавата. Законопроектътъ, който е внесенъ сега, съ огледъ на туй положение, еврейскиятъ въпросъ да не бѣде оставенъ да бѣде разрешаванъ на улицата, ще дойде да завърши тази роля.

Еврейскиятъ въпросъ, г-да, е живъ въпросъ, той е въпросъ многостраненъ, въпросъ, който има най-различни прояви по време, и по естество прояви. И ако нѣма една власт, която да може въ всѣко време бързо да се справя съ издѣстни прояви по него, еврейскиятъ въпросъ ще мине на

улицата. Азъ ще отида още по-нататъкъ, като кажа, че ако ние и за въ бѣдеще оставимъ всѣка частичка, всѣка проява на еврейския въпросъ да бѣде разрешавана съ законодателни актове; всѣки случай, който живогътъ постави на вниманието на държавата, да бѣде урежданъ съ закони, които ще бѣдатъ гласувани отъ Народното събрание, наистина смѣстествува опасността, разрешаването на тия въпроси и въпросчета да се поеме отъ улицата. Г-да народни представители! Нека не забравяме, че ние въ България не позволихме нито улични изстъпления, нито улични манифестации и разпри въ връзка съ еврейския въпросъ. Ние, Народно събрание и правителство, сложихме прѣста си на раната своевременно и предотвратихме онова, което не бива да се допуска. Между другитѣ цели, внесенитѣ законопроектъ прѣследва и тази, да смѣстествува постоянна възможностъ прѣстътъ да се сложи на раната, за да се предотврати всѣкакъвъ експетъ, за да изпълни държавата своевременно своя дългъ, да уреди единъ въпросъ, което има голѣмо обществено и национално значение.

Г-да народни представители! Втора една допълнителна теза — за главната теза ще се спра по-подробно — на г-нъ Петко Стайновъ бѣше, че и въ сега дѣйстващия законъ за защита на нацията имало бланкетенъ текстъ и че азъ, при защитата на този законъ, съмъ мотивиралъ достатъчно добре нуждата отъ такъвъ текстъ, и затуй Събранието е гласувало. Действително, г-да народни представители, чл. 26 отъ закона за защита на нацията дава право на Министерския съветъ, по докладъ на министра на търговията и въ известни случаи и на министъра на финанситѣ, да урежда известни въпроси отъ стопански характеръ, засѣгащи лицата отъ еврейски произходъ: да ограничава участието имъ въ предприятия, да ги изключва отъ известни браншове, търговия, индустрия, занаяти и т. н. и т. н. Това е така. Това е полезно, но това не е достатъчно, г-да народни представители. Тази нужда, която азъ тогава съмъ мотивиралъ за стопанския животъ и която вие сте приели като една действителна нужда и сте гласували този текстъ на чл. 26, тя днесъ се явява необходимостъ и въ друга областъ. При наличността, напимѣръ, на чл. 25, който опредѣля процентитѣ на участието на евреитѣ въ различнитѣ професии, при наличността на чл. 17, при наличността на чл. 21, Министерскиятъ съветъ само по силата на чл. 26 не може да решава много въпроси, които се поставятъ на разрешение. Единъ само примѣръ, съ който ще иллюстрирамъ и нѣщо друго, че всѣщностъ този законопроектъ цели малки, дробни права на Министерския съветъ, но че страхътъ у нѣкои отъ г-да народнитѣ представители го раздуха до единъ голѣмъ въпросъ на нѣкакви пълномощия, на който ще се спра по-подробно.

Единъ примѣръ. Законътъ за защита на нацията съ изриченъ текстъ забранява на лицата отъ еврейски произходъ, по понятни причини, да бѣдатъ аптекари, да бѣдатъ фармацевти. Тѣ станаха помощникъ-аптекари. Административнитѣ съдъ казва, че нѣма забрана да бѣдатъ помощникъ-аптекари, казва, че забраната се отнася само за пълноправни аптекари, само за онѣзи, които сѣ фармацевти, съ образование, завършили едиквизи-си курсове. Но щомъ е за помощникъ-аптекари, казва: може. И сега нѣма власт, която да каже, че всѣщностъ разумътъ на този законъ не е да ги изключи само като пълноправни фармацевти, че разумътъ е въобще да ги отстрани отъ тази професия. Логично ли ще бѣде, г-да народни представители, сега, да внасямъ всѣка сесия, срѣда и петѣкъ, както се казва, по единъ законъ: днесъ не може да бѣдатъ помощникъ-аптекари, утре не могатъ да бѣдатъ едиккви-си, вдругиденъ не могатъ да бѣдатъ едиккви-си? Е ли това логично, е ли това полезно?

Та, казвамъ, твърдението на г-на професора, че единъ пътъ имаме бланкетенъ текстъ, не иде да опровергаяе, а иде да подкрепи моята теза. Ако тогава, на 1941 г., януарий, бѣше необходимо за стопанския животъ, въпросътъ да се урежда съ единъ бланкетенъ текстъ, така сѣщо и днесъ, поради развитието на въпроса, стана необходимо и други страни на еврейския въпросъ да бѣдатъ уреждани пакъ съ бланкетенъ текстъ. Щомъ вие, г-да народни представители, тогава сте се съгласили, въ най-важната, въ най-свѣществената областъ, въ която боравятъ лицата отъ еврейски произходъ, въ търговията, въ индустрията, въ финансовитѣ сѣлки, въ занаятчийството, да ладете карт-бланшъ на Министерския съветъ да урежда този въпросъ, защо сега да не го натоваритѣ съ наредби да урежда и другитѣ вече по-маловажни области, въ които еврейскиятъ въпросъ се проявява?

Г-да народни представители! Главната теза, главниятъ аргументъ на г-нъ професоръ Стайновъ бѣше, че внесенитѣ законопроектъ е противоконституционенъ. Сѣщата

теза, за противоконституционност, се поддържа и когато се разглеждаше законът за защита на нацията. Тогава аз казах: ако разгърнем нашата парламентарна история, ще намерим много ценни работи, между другото ще намерим и това, че опозицията винаги, когато е имала други аргументи да се бори против един закон, е казвала, че той е противоконституционен. Г-да народни представители! Тогава г-н Стайнов твърдише, че законът за защита на нацията е противоконституционен, а днес той го цитира в своите учебници, в своите съчинения като един действително напълно в хармония с конституцията закон. Същото става и днес.

Г-да народни представители! Най-напред какво иска този законопроект, какво съдържа той? Текстът установява недвусмислено, че законопроектът цели да даде права на изпълнителната власт, да разрешава известни въпроси, които засягат лицата от еврейски произход, т. е. законопроектът иде да разшири онези компетентности, които изпълнителната власт, респективно Министерският съвет, има по начало и по сега действащия закон за защита на нацията. По начало, Министерският съвет, като изпълнителна власт, има право да издава наредби, общи и частни разпореждания. По действащия закон за защита на нацията, Министерският съвет има право, въ определени само случаи, да издава такива наредби и такива разпореждания. Какво се иска сега? Сега се иска, Министерският съвет да има право да издава такива наредби и такива разпореждания не само в ония случаи, които бяха указани досега в закона за защита на нацията, но се иска да има това право и в всички други случаи, които засягат или биха могли да засегнат еврейския въпрос.

Г-да народни представители! Г-н Петко Стайнов твърди, че с това се давало право на Министерския съвет да законодателства; че съгласно конституцията, търновската, нашата конституция, такъв случай на законодателстване от Министерския съвет може да има само при условията на чл. 47 и че понеже в конкретния случай условията на чл. 47 не са налице, то, ерго, не може да се даде право на Министерския съвет да върши тази дейност, защото това ще бъде противоконституционно.

Г-да народни представители! Един предварителен въпрос. Никой не е против търновската конституция, вие и ние сме клеи в нея, и вие, и ние я спазваме, уважаваме и ще я спазваме. (Ръкопляскания) Въпросът е друг. Въпросът е, дали действително това тълкуване, което дава г-н професор Петко Стайнов на фактическото положение и на конституционните текстове, е такова, каквото той твърди.

Правото, конституционното и административно право, като наука, и животът, и здравият разум, и текстовете на конституцията разграничават ясно случая на законодателстване по чл. 47 от конституцията и случая, когато изпълнителната власт упражнява права изпълнителни или права, дадени ѝ, възложени ѝ от Парламента. Чл. 47 създава едно изключително положение за изпълнителната власт. Чл. 47 дава право на Министерския съвет, в известни случаи, при утвърждение на Държавния глава, да се конституира той — Министерският съвет — не като изпълнителна, а като законодателна власт. При условията на чл. 47 изпълнителната власт може да издава наредби с силата на закон, но тогава, в този случай тя действа като законодателна власт, тя действа като намъстник на законодателната власт. В този случай Министерският съвет е един намъстник на Народното събрание. Това право на Министерския съвет, при изброените условия, е дадено не от обикновеното Народно събрание, то е дадено не с един обикновен закон, то е дадено с конституцията, с основния закон. Затова този случай на чл. 47 няма нищо общо с случая, който е предмет на нашето внимание днес. Ние не искаме с конкретния случай да действаме като намъстници на Народното събрание, защото условията на чл. 47 не са налице. Нашата конституция, нашето право, духът на тази конституция нейната същност познават, обаче, и други случаи. Тя познава случая, когато изпълнителната власт има разширени права, когато тя упражнява права, които в миналото не е имала. Тази своя дейност, обаче, тя упражнява не въз основа на конституцията, тази своя дейност Министерският съвет упражнява и може да упражнява само при едно условие: ако действителната законодателна власт, Народното събрание, е дало на Министерския съвет това право, ако Народното събрание с специален закон е казало, че правата на изпълнителната власт в дадена област ще бъдат разширени.

Това, г-да народни представители, е нещо съвършено различно от намъстничеството, от случая на чл. 47. Там се действа по силата на конституцията, в втория случай се действа по силата на един обикновен закон, създаден от Народното събрание. В първия случай Народното събрание не може да отнеме с един закон това право на Министерския съвет. Народното събрание не може в никой случай и при никое условие да гласува един закон, че Министерският съвет не може да издава наредби по чл. 47, когато в втория случай Народното събрание, по силата на властта, която има, да определя в известни случаи, при известни граници, компетентността на изпълнителната власт, може в всеки момент да ограничи онези компетентности, които то е дало, да отнеме ония права, които то е дало. Както виждате, г-да народни представители, различното е голямо, различното е съществено.

Г-да народни представители! Това не е моя теза. Това са случаи, които в живота се явяват често, които животът налага. Не всички случаи са нормални, не всички случаи се проявяват в нормални времена. Има както времена изключителни, тъй и случаи изключителни, в които се налага да бъдат разширени правата, компетентността на изпълнителната власт в известна мърка.

Но казвам, това не е моя теза, това е най-напред здравият разум. Конституцията никъде не забранява на Народното събрание с един закон да разшири или ограничи известна компетентност на изпълнителната власт, на Министерския съвет, нещо повече, конституцията познава маса случаи, с които компетентността на изпълнителната власт се определя от Народното събрание. Логиката на нашата, здравият разум подсказва, че цом Народното събрание има правото да ограничава, да определя тази компетентност в дадени линии, в които да се действа, естествено е, че то. Народното събрание, има правото да разшири и тази компетентност.

Но, г-да народни представители, това не е само здравият разум, това е и практиката. Аз имам много случаи, които мога да ви посоча, в които Народното събрание е издавало подобни закони и е разширяло с тях компетентността на изпълнителната власт. Тъ са много, ако почнем още от 1885 г. насам. Един от по-новите подобни закони е законът за търговията с външни платени сръдства, който народният представител г-н Шишков цитира преди малко. Всички, които познават този закон, знаят, че, съгласно чл. 7, Народната банка издава наредби, които се прилагат от съдилищата и които имат силата на закон. И какъв закон, г-да народни представители! Който не спазва тези наредби на Народната банка, издавани по този закон, наказва се с три години затвор и 1 милион лева глоба. И което е още по-характерно, законодателят тогава — в 1923 или 1924 г. беше, не помня — е дал право на Министерския съвет не, на отделен министър не, на Народната банка. Народното събрание тогава е отстъпило част от своята компетентност на Народната банка. И от 1923 г. до 1942 г. са близо 20 години, този закон се прилага, той има своите добри последици, той не беше измънен и до днес, и никой не дръзна да каже, че той е противоконституционен. Напротив, всеки каза: слава Богу, че тогава на 1923 г. тогавашното правителство посегна на фондовата или каква беше борса, кжлето ставаша спекулации, премахна борсата, създаде този закон и спаси българския лев. Противоконституционно ли беше това?

Защо стана това, г-да народни представители? Защо тогавашното Народно събрание, тогавашният законодатель не каза на изпълнителната власт: стой, вие ще правите законите? Защото търговията с чужди платежни сръдства, борсовите и залутни спекулации са от такова естество, че за тях се искат бързи, смели и изненадващи мърки. Ако наредбите на Народната банка, които ще регламентират търговията с чужди платежни сръдства, се знаят предварително с пет дни, по колкото минимум са необходими, за да се гласува един закон — вие всички познавате живота — кажете ми, борсовите спекулации къде ще да стигнат и какво ще стане с българския лев?

Отъ такова естество е и този законопроект, който вие ви предлагаме. Той се обосновава, той се налага от естеството на материята. Позвовете ми това сравнение: еврейският въпрос има нещо аналогично с валютния въпрос . . .

Ангелъ Сивиниовъ: Тъждествено.

Министъръ Петъръ Габровски: ... и по него се налагат бързи мърки, изненадващи мърки.

Г-нъ Сивиниовъ каза: не е аналогично, ами тъждествено. Може би е така. — Г-да народни представители! Но само това ли е! Ами че ние преди две години гласувахме закона за гражданската мобилизация. Вие всички го гласувахте. Вие познавате неговия чл. 22 и неговия чл. 31. Ами че чл. 22 дава право на правителството да направи всичко за стопанския живот. Ами какви ли не мърки взема Министерският съветъ въз основа на чл. 22! Чл. 31 дава право да се наложи цензура, да се ограничатъ събранията, да се ограничатъ даже конституционни свободи. Дотамъ се отиде при гласуването на закона за гражданската мобилизация. А законътъ за реквизицията! А законътъ за осигуряване на снабдяването и регулиране на ценитъ! Та тѣ сж все закони, които даватъ такива права на Министерския съветъ, които разширяватъ компетентността на изпълнителната власт.

Г-да народни представители! Това е, казвамъ, практиката. Тя е решително за тезата, която поддържамъ, и решително противъ аргументитъ, които даваше г-нъ професоръ Стайновъ.

Г-да народни представители! Казахме за здравия разумъ, казахме за практиката. Да видимъ сега теорията, науката. Тая наука е административното право. И тя е решително на страната на застъпваната отъ мене теза. И то не само науката въ странство, кждето този въпросъ е третиранъ отдавна, а и науката у насъ. Нашитъ учени застъпватъ същото становище или, позволете ми, туй трѣбва да го призная, азъ застъпвамъ тѣхното становище, защото, когато поддържамъ тази теза, азъ се справихъ и съ науката, и съмъ се справялъ още въ миналото. Най-видниятъ представителъ на тази наука у насъ е г-нъ професоръ Петко Стайновъ. Той разглежда този въпросъ изчерпателно въ една своя нова книга, която излѣзе въ 1941 г. като издание на Университетската библиотека подъ № 234, озаглавена „Управлението на държавата преди и мрещъ войната“.

Г-да народни представители! На стр. 49 отъ тази книга, следъ като мотивира надълго необходимостта, въ таква изключителни времена да се засилятъ правата на изпълнителната власт, да се разшири нейната компетентност, подъ „§ 2. Засилването на изпълнителната власт въ конституцията“ г-нъ Петко Стайновъ поставя въпроса: е ли у насъ това възможно и е ли конституционно? И отговаря, въ десетина страници, решително да. Азъ имамъ да ви отнемамъ времето съ отегчителни пасажки и цитати. Г-нъ Петко Стайновъ, уважавамъ нашъ професоръ, е много увлекателенъ писателъ и въ науката. Ще ви прочета само две-три изречения.

Атанасъ Цвѣтковъ: Значи, той се явява въ две лица.

Министъръ Петъръ Габровски: Той каза: „При нашата конституция може да се стигне до едно истинско засилване на изпълнителната власт. Това може да стане не толкова по пътя на възможноститъ по чл. 47, да се издаватъ наредби-закони, колкото“ — забележете, моля ви се, г-да народни представители — „по пътя на издаванетоъ временни наредби по особено оправомощаване съ законъ. Тукъ не се касае“ — казва г-нъ професорътъ — „да се поднови правниятъ анализъ на тѣзи наредби.“ Това той е направилъ въ еди-кое-си съчинение. — „Искамъ да подчертая“ — казва г-нъ професорътъ — „че засилването на изпълнителната власт се изразява само въ възможността да се издаватъ такива временни наредби.“

Следъ туй надълго и нашироко той мотивира тезата за намѣстникъ на законодателната власт, която азъ изложихъ предъ васъ по-рано, и за самостоятелнитъ права на изпълнителната власт, като разширена компетенция. По-нататкъ г-нъ професорътъ казва: „При засилването на изпълнителната власт се касае за увеличението и разширението функциитъ на самата изпълнителна власт като такава“. На следващата страница казва: „При засилването на изпълнителната власт се касае за учредяването отъ обикновения законодател съ обикновенъ законъ на нови случаи или за разширяването на съществуващитъ случаи на компетентност на органитъ на изпълнителната власт за упражняването на тѣзи изпълнителни функции.“

Г-да народни представители! По-нататкъ г-нъ професорътъ мотивира въ единъ пасажъ — много интересенъ, само че дълъгъ — защо това действително е конститу-

ционно, и вади заключението: „Съ огледъ на всичко това, при необходимостта да се приематъ най-бързи и ефикасни мърки за справяне съ особено деликатни положения, както въ периода предъ войната, така и въ периода презъ войната, законодателътъ може да улесни изпълнителната власт и да я оправомощи да издава именно съ огледъ на войната и докато трае това положение особени временни наредби, съ които да урежда точно указани материи, които до този моментъ не сж били уреждани отъ изпълнителната власт, а сж били уреждани съ законъ.“ И по-нататкъ — това е сжщо така единъ много характеренъ пасажъ, който ще ви прочета — той казва: „Това засилване, това рационализиране се налага днѣс да става все повече и повече, защото управлението на държавата почва да става една все по-сложна машина, която изисква повече специализиране, по-голяма бързина, а често пъти и по-голяма дискретност“ — азъ го казахъ съ другъ български изразъ: по-голяма тайна. Поради това, казва, ще рационализираме Парламента. Г-да народни представители! Тази глава отъ съчинението на г-нъ професора е написана толкова хубаво, така аргументирано, така увлекателно — азъ действително чета неговитъ научни работи съ голѣмъ интересъ (Ржкоплѣскания) — че азъ си позволявамъ да ви я препоръчамъ да я прочетете.

По-нататкъ г-нъ професорътъ казва: „И у насъ създадохме много такива закони“. Книгата е написана въ 1941 г. И започва да ги дигира: „На първо мѣсто ще отбележа закона за гражданската мобилизация отъ 1940 г., закона за осигуряване на снабдяването и регулиране на ценитъ отъ 1940 г., закона за реквизицията отъ 1938 г.“ и подъ линия изброява още десетина закони.

Следъ туй следва друга глава: „Случаи на засилване на изпълнителната власт презъ миналитъ войни“. Тамъ вече той ни дава единъ толкова богатъ материалъ, който не мога да ви цитирамъ сега, защото бихъ ви отнелъ много време.

Велизаръ Багаровъ: Ясно е.

Министъръ Петъръ Габровски: Г-да народни представители! Ето това е теорията и науката за подобни случаи — дали законътъ е конституционенъ, или не е конституционенъ.

Поставя се сега въпросъ: въпрѣки туй становище на г-на професора, вчера предъ васъ той гвърдѣше, че единъ подобенъ законъ не е конституционенъ и — което е по-важно и по-характерно — Вие (Обръща се къмъ народния представителъ г-нъ Петко Стайновъ) твърдѣхте, г-не професоре, и азъ ви апострофирахъ, че у насъ Министерскиятъ съветъ може да се занимава съ тѣзи работи само по силата, и на основание, и при условията на чл. 47! (Народниятъ представителъ г-нъ Петко Стайновъ става отъ мѣстото си и дохожда предъ трибуната) Г-не професоре! Вие идвате насамъ, и азъ Ви поставямъ единъ въпросъ: кога говорѣхте истината; кога писахте тази книга ли, или вчера? (Ржкоплѣскания) Но, г-не професоре, азъ, ще Ви поставя и другъ въпросъ: отгледъ намѣрихте куража Вие вчера да поддържате тази теза? Кжде е истината? Кжде е логиката? Кжде е, г-да народни представители, моралътъ въ тази работа? (Продължителни ржкоплѣскания)

Петко Стайновъ: Законътъ за защита на нацията е антиконституционенъ. Този законъ, който искате сега отъ насъ, не е антиконституционенъ.

Министъръ Петъръ Габровски: Сега г-нъ професорътъ ми казва, че законътъ не билъ антиконституционенъ!

Петко Стайновъ: Помнете добре.

Министъръ Петъръ Габровски: Моля Ви се, г-не професоре, азъ вчера Ви оставихъ да говорите. И онзи денъ въ мое отсъствие Вие пакъ сте говорили по сжщия въпросъ. Оставете ме сега и азъ да се изкажа. (Народниятъ представителъ г-нъ Петко Стайновъ се връща и сѣда на мѣстото си)

Г-да народни представители! Споредъ мене, това поведение на г-на професора е необяснимо, или ако трѣбва да се търси обяснението му, азъ бихъ могълъ да го намѣря само въ едно — че той има много лошо мнение и за насъ (Сочи министритъ), и за васъ, когато тукъ, вчера поиска отъ насъ да оттеглимъ законопроекта, а отъ васъ — да не го гласуваме! Той смѣташе, че ние тогава ще приемемъ веднага като чиста монета всичко онова, което той

каза, че няма да помислим, че няма да се справим! Не е така г-не професоре! И Министерският съвет, и Народното събрание не са толкова наивни да приемат подобна теза. (Ржкоплъскания)

Г-да народни представители! Пакъ г-н професорът вчера прибегна до едно построение въ следния смисъл. Той каза: какво собствено иска Габровски съ този законопроект? Не може да бъде целта му да издава наредби! Той тукъ има някаква друга цел! И каза — вие ще си спомните това — следните думи: „Тукъ има някаква византийсина!“ (Веселост)

Г-да народни представители! Азъ тогава останахъ изненаданъ. Откъде нахвие собствено г-н професоръ Стайновъ — именно той, г-н професоръ Стайновъ — ще обвини мене въ византийсина! (Смѣхъ) Но когато впоследствие чухъ неговата теза, разбрахъ защо ме обвинява въ византийсина. Вчера той самъ си е служилъ съ византийсина и е мислил, че и ние, когато сме правила закона, сме си служили съ византийсина! (Ржкоплъскания. Веселост)

Д-ръ Никола Сакаровъ: За коя византийсина се казва: за древната или за модерната?

Министъръ Петъръ Габровски: Тя си е една, г-н Сакаровъ, и се поддържа отъ едно и също мѣсто. Византийсина въ България има единъ източникъ. (Смѣхъ)

Г-да народни представители! Ето това е. Въ законопроекта няма никаква византийсина. Ние не бѣгаме и отъ контрола, и отъ Административния смѣхъ, защото, както сами сте констатирали, въ закона ние сме поставили и нѣщо, което не бѣше необходимо. Това е, че всички тия наредби ще бждатъ одобрявани отъ Народното събрание. Ние не бѣгаме отъ контрола — ние търсимъ този контролъ; ние не бѣгаме отъ това съдействие, което ние ще дадемъ — ние го търсимъ. Нашата целъ въ закона не е, както г-н професорътъ каза, да заобиколимъ — така, нѣкакъ-си — съ криволичения нѣщо, което е много сложно. Нашата целъ е ясна и проста. Ние искаме да се справимъ бързо; смѣло съ единъ актуаленъ и единъ важенъ за насъ въпросъ въ момента.

Г-да народни представители! Когато говоримъ по този въпросъ, има и другъ единъ аргументъ, и друго едно положение. Не трѣбва да забравяме, че ние творимъ нова държава. Още много отлавна, още въ първите заседания на Народното събрание, следъ неговото избиране, се постави този въпросъ и всички бѣхме по него наясно. Ясно бѣше, че ние, съ нашето законодателство, вървимъ по единъ новъ пътъ; че ние изграждаме контуритѣ, даже събсвѣтъ на единъ новъ режимъ.

Г-да народни представители! Партийната държава, между другото, се отличаваше съ недоверие, съ взаимно подзрение, съ взаимна вражда, ахо искате и съ взаимно незначителностъ между Народното събрание и правителството.

Обаждайте се: Много вѣрно!

Министъръ Петъръ Габровски: Днешната държава и днешниятъ парламентаризъмъ се характеризиратъ съ доверие, съ уважение, съ сътрудничество, съ единодействие между правителството и Народното събрание. (Ржкоплъскания) Щомъ въ миналото Народните събрания за изключителни случаи са могли да разширятъ правата на изпълнителната власт, нима днесъ и днешното Народно събрание няма да разшири тия права, когато не се касае за нѣкой голѣмъ, съдобносенъ въпросъ, а когато се касае да се действа съ наредби въ ония случаи, въ които изключителниятъ самъ по себе си случай — еврейскиятъ въпросъ — наложи това?

Ние сме скъсали съ старото, съ партийното мислене. Никой отъ насъ тукъ не разсѣждава съ стария партиенъ манталитетъ. Никой отъ насъ не си служи съ старитѣ партийни аргументи. Позволете ми, г-н професорътъ вчера си послужи съ това старо мислене, съ туй старо партийно разбиране, и затуй азъ съмъ увѣренъ, че той не е повлиялъ съ своитѣ аргументи на никого отъ васъ.

И последниятъ въпросъ, който искаме да засенемъ, кой е: необходимъ ли е законопроектътъ?

Азъ казахъ и вчера, когато направихъ своя докладъ по законопроекта: не се касае за насочване на еврейския въпросъ по нѣкаква особена линия, не се касае за нѣкаква особено законодателство. Касае се за възможността, правителството да взема въ необходимитѣ случаи бързи мѣрки, да действа смѣло, за да може да се

справи съ известни положения. Необходимъ ли е законътъ — ще зависи отъ това дали еврейскиятъ въпросъ, който е единъ изключителенъ по своето естество въпросъ, се нуждае въ нѣкои случаи и въ нѣкои моменти отъ бързи и смѣли действия.

Г-да народни представители! Може да ми се възрази всичко, може да ми се отговори всичко, но азъ не вѣрвамъ, че нѣкой можъ да даде аргументи, отъ които да се заключи, че еврейскиятъ въпросъ не се нуждае отъ таква действие. Законътъ не цели никакво заобикаляне на контрола, както нѣкои са помислили и преди малко въ кулоаритѣ са разпространявали този слухъ. Министерскиятъ съветъ има не задачата, не амбицията, Министерскиятъ съветъ има дълга да даде на еврейския въпросъ едно окончателно разрешение въ смисълъ, уреждането му да върви по една определена линия и да престане да занимава съ него Народното събрание и обществото. Необходимо е нашето общество да се успокои по този въпросъ, да види, че се отива по правилния пътъ и че се взематъ решителни мѣрки. Необходимо е ония, които са се опитали да прикриватъ еврейтѣ, да бждатъ съответно отстранени и наказани. (Ржкоплъскания) Необходимо е да престане Народното събрание да се занимава съ тия работи. (Ржкоплъскания)

Азъ смѣтамъ, че законътъ, тъй както е даденъ и както е обясненъ, не се нуждае отъ повече защита.

Г-да народни представители! Азъ ще си позволя накрая да отгравя къмъ васъ апела, който отправихъ и прирѣтъ си по закона за защита на нацията. Той е: да гласувате този законъ съ съзнанието, че вие отговаряте на една нужда на нацията и държавата; да гласувате този законъ, за да се справимъ съ едно положение, което не бива да става за въ бждеше въ нашата държава; да гласувате този законъ, за да се справимъ и съ всички ония, които не са евреи, но които, както ги наричатъ, са еврействащи или защитници на еврейтѣ. (Продължителни ржкоплъскания. Министърътъ се поклони благодарно отъ мѣстото си)

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Които отъ г-да народните представители приематъ на първо четене законопроекта за възлагане на Министерския съветъ да взема всички мѣрки за уреждане на еврейския въпросъ и свързанитѣ съ него въпроси, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на следната точка, втора, отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за подпомагането при обществени бедствия.

Г-да народни представители! Предвиждъ на това, че законопроектътъ е доста дълъгъ, моля, да се съгласите да бждатъ прочетени само мотивитѣ. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да прочете мотивитѣ.

Докладчикъ Дочо Христовъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за подпомагане при обществени бедствия.

Г-да народни представители! Законопроектътъ, който ви предлагамъ, замѣня сега действащия законъ за подпомагане пострадалиятъ при обществени бедствия отъ 1928 г., като урежда материята въ областта на този видъ подпомагане съ значителни промѣни отъ съществено значение. Досегашниятъ законъ уреждаше предимно една „първа и бърза помощъ“ на пострадалиятъ отъ обществени бедствия. За една трайна възстановителна помощъ нѣмаше изрични законоположения. Наистина, сравнително широката релакция на чл. 1 отъ действащия законъ, който дава право на Министерския съветъ да вземе извънредни мѣрки за подпомагане на пострадалиятъ, откриваше възможността да се предприематъ и нѣкои мѣрки за помощъ, съ по-тренъ възстановителенъ характеръ, но все пакъ законодателството по предмета е недостатъчно. Опитътъ презъ последните години въ връзка съ общественитѣ бедствия въ Банско, Бръстъ, Севлиево и Видинъ посочи ясно празнотитѣ на сегашния законъ въ тази насока. Новиятъ законопроектъ, прочее, изгражда системата на подпомагане при обществени бедствия, като прави различие между първа и бърза помощъ и възстановителна помощъ. Въ връзка съ това се разрешаватъ и редица други въпроси по предмета: сегашното законодателно определение на понятието „обществено бедствие“ е ограничително и не

включва всички възможни случаи на бедствия. Затова се прибегна до бланкетно определяне. Сегащният законъ мълчи по въпроса, кой трябва да бъде подпомогнатъ при общественото бедствие. Законопроектътъ дава отговоръ на този въпросъ. Сегащниятъ законъ не урежда въпроса за обществените начинания по събиране на помощи при обществени бедствия и разходването на събраните средства. Законопроектътъ урежда и този въпросъ и т. н. Въобще предлаганиятъ законопроектъ цели да уреди наново подпомагането при обществените бедствия съ огледъ на досегашния опитъ, за да се направи една нова крачка въ тази тъй важна област на общественото подпомагане.

Ето защо моля, г-да народни представители, да приемете и гласувате законопроекта, който ви предлагамъ.

Гр. София, 10 юний 1942 г.

Министъръ на вътрешните работи и народното здраве:

П. Габровски

(Ето текстътъ на законопроекта:

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за подпомагането при обществените бедствия.

І. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ.

Чл. 1. Дали е налице общественото бедствие и кое населено място е засегнато то, определя Министерскиятъ съветъ по докладъ на министра на вътрешните работи и народното здраве.

Чл. 2. При обществените бедствия трябва да се даде първа и бърза помощ на всички пострадали.

При общественото бедствие може да се даде и възстановителна помощ било на всички пострадали, било само на крайно бедстващите. Възстановителната помощ може да обхваща както физическите лица, тъй и частноправните юридически лица.

На засегнатитъ отъ общественото бедствие общини може да се дадатъ финансови облекчения и парични помощи за подсилване на бюджетитъ имъ.

Чл. 3. Върховното ръководство и надзоръ по подпомагането при обществените бедствия принадлежи на Министерския съветъ и на министра на вътрешните работи и народното здраве, съгласно този законъ.

II. ПЪРВА И БЪРЗА ПОМОЩЪ.

Чл. 4. Първа и бърза помощ при обществените бедствия обхваща мърките за спасяване, прехрана, подслонъ, медицинска помощ и здравеопазване на пострадали, мърките за запазване на тяхнитъ имущества и мърките за поддържане на реда и сигурността.

Чл. 5. Мърките за първа и бърза помощ при обществените бедствия се постановяватъ отъ министра на вътрешните работи и народното здраве.

Министърътъ може да разпореди всичко необходимо за първа и бърза помощ при общественото бедствие: временно преместване на пострадали другде, временното имъ настаняване и въ частни жилища, използване труда и превознитъ средства и на частни лица, привличане и на частни лица къмъ съдействие за запазване на реда и сигурността, изземване на необходими продукти, материали и вещи за подпомагането и пр. Когато мърките засягатъ имуществено частни лица, последнитъ се обезщетяватъ по цени, определени въ съответнитъ разпоредби на министра.

Чл. 6. При Министерството на вътрешните работи и народното здраве се създава нарочна служба за подпомагане при обществените бедствия, която има за задача преди всичко да организира и дава първа и бърза помощ при общественото бедствие. За тази целъ службата се снабдява съ необходимитъ пособия за подпомагане. Инвентарътъ на службата се използва по начало само за подпомагане при обществените бедствия. Въ крайно наложителни случаи, когато висшъ държавенъ интересъ налага, този инвентаръ може да бъде използванъ и за друга целъ, ако Министерскиятъ съветъ, по докладъ на министра на вътрешните работи и народното здраве, постанови това.

Всички държавни, общински и други служби на публичната власт, включително войсковитъ, трудовитъ, железопътнитъ и други обществени превозни служби, както и всички общоуполителни организации, сж длъжни да се отзоватъ незабавно и да съдействуватъ на службата за подпомагане при обществените бедствия, въ връзка съ даваната първа и бърза помощ. За тази целъ министърътъ на вътрешните работи и народното здраве може да имъ възлага потребнитъ задачи, които тѣ сж длъжни да изпълняватъ безъ забавя.

Подробноститъ по уреждането на службата за подпомагане при обществените бедствия се уреждатъ съ правилникъ, утвърденъ отъ министра на вътрешните работи и народното здраве.

Чл. 7. За провеждането на мърките за първа и бърза помощ министърътъ на вътрешните работи и народното здраве може да овласти нарочно определени длъжностни лица, частни лица и общоуполителни организации.

III. ВЪЗСТАНОВИТЕЛНА ПОМОЩЪ.

А. За възстановителнитъ мърки.

Чл. 8. Възстановителната помощ при обществените бедствия обхваща мъроприятията за възстановяване на засегнати отъ бедствия мѣста и трайна помощ на пострадали.

Чл. 9. Мърките за възстановителна помощ се постановяватъ отъ Министерския съветъ. За тази целъ той може:

а) да разпореди застрояване на жилищни и други сгради за пострадали, като се подпомогне цѣлостно или частично строежътъ;

б) да постанови отчуждаване на частни и обществени имоти за нуждитъ на възстановяването, като определи кои имоти да се отчуждятъ, по каквъ редъ да стане заплащането или замѣняването имъ съ други обществени имоти;

в) да ограничи терена на възстановяването, когато това се налага за предотвратяването на бъдещи опасности, и да определи начинитъ, по които ще се извърши застрояването на заселеното мѣсто, като допусне и отклонения отъ разпоредбитъ на благоустройствени закони;

г) да постанови реда и начина за раздаването на отчуждени и застроени за целитъ на възстановяването жилищни и други сгради;

д) да определи какви обществени мъроприятия да се извършатъ за възстановяването на населеното мѣсто и за предотвратяването и ограничаването на бъдещи бедствия, по каквъ редъ да стане това и за чия смѣтка, като допусне и отклонение отъ разпоредбитъ на законитъ за отчетността и предприятията;

е) да постанови цѣлостно или частично измѣстване на населеното мѣсто другде;

ж) да отпусна парични помощи на пострадали за възстановяване;

з) да дава отсрочка и разсрочка за изплащане на задълженията, да спира течението на лихви, на давностни и други законни и договорни срокове, да спира действията по изпълнителни дѣла, както и да отлага плащането на данъци, налози, такси, берии, глоби и други задължения отъ публичноправенъ характеръ на пострадали отъ обществените бедствия;

и) да постанови улеснения за набавяне на необходимитъ инвентаръ и оборотни средства на пострадали отъ обществените бедствия земеделци-стопани, занаятчии, търговци и лица отъ свободнитъ професии, като въ връзка съ това разреши и отпускането на заеми по благоприятни условия отъ Българската земеделска и кооперативна банка;

к) да постанови отпускането на ипотечни заеми по благоприятни условия отъ Българската земеделска и кооперативна банка и Българската ипотечна банка на пострадали собственици за възстановяване на недвижимитъ имъ имоти;

л) да допуска развалянето на договори за обществени предприятия, съ отклонения отъ правилата, предвидени въ законитъ за отчетността и предприятията;

м) да постанови мърки за обезпечаване издръжката на малолѣтни, които сж останали сираци поради смъртта на родителитъ имъ при обществените бедствия, както и за настаняването имъ въ сиропиталища;

н) да постанови всички други мърки, необходими за възстановяване на засегнатото населено мѣсто и за подпомагане на пострадали въ него.

Въ връзка съ горнитъ мърки, Министерскиятъ съветъ може да постанови принудително изземване на трудъ, превозни средства и необходими предмети и материали, срещу заплащане, по редъ и цени, определени въ съответнитъ постановления на съвета.

Чл. 10. Ръководството и надзорътъ за провеждането на мърките на Министерския съветъ по възстановителната помощ се възлага на министра на вътрешните работи и народното здраве и на съответнитъ министри. За провеждането на тѣзи мърки тѣ могатъ да овластяватъ и нарочно определени длъжностни лица, частни лица и общоуполителни организации.

Когато общественото бедствие е въ много голѣми размѣри и налага нарочна служба за провеждане на необходимитъ възстановителни мъроприятия и мърки въ засегнатото населено мѣсто, Министерскиятъ съветъ може да създа

даде такава служба. Нейното наименование, ръководство, личен състав и бюджет се определят от съвета.

Чл. 11. Мърките на Министерския съвет по възстановителната помощ се вземат по доклад на министъра на вътрешните работи и народното здраве, съгласно на съответният министър.

Б. За собствеността на възстановените имоти след обществено бедствие.

Чл. 12. Всъщност пострадалите от обществено бедствие, на когото държавата е построила цялостно или частично сграда върху негово или дадено му място, става собственик на имота, като се снабдява с нотариален акт по реда и условията, определени в този закон.

Забележка. По същия ред и условия стават собственици на определените в този член имоти и онзи лица, които са получили такива имоти като пострадали от обществени бедствия до влизането на закона в сила.

Чл. 13. Когато един пострадал от обществени бедствия, съимот по чл. 12, не е собственик изцяло на мястото, спазват се следните правила:

а) ако мястото е било държавно, общинско или на друго обществено учреждение, пострадалият не го заплаща. Но ако той е имал в общината друго дворно място, което не се включва в дадената му парцела, това дворно място става собственост на общината, доколкото не е било използвано за друго възстановяване. Във случая общината придобие такова място, тя заплаща на пострадалия разликата между стойността на дадения обществени сръдства за възстановения имот и полученото друго дворно място, ако цената на последното е по-голяма;

б) ако мястото е било на частно физическо или юридическо лице, включително и случаят на принадлежното по регулация място, пострадалият го заплаща на предишния му собственик;

в) ако мястото е съсобственост на пострадалия и на другото, който не е получил възстановения имот, пострадалият заплаща стойността на съответната идеална част на дотогавашния собственик;

г) частното лице, правонамач по предшествуващият разпоредби, може да търси стойността на отчужденото му място до толкова, доколкото не е получил като пострадал равеностен имот — място или сграда, съответно и помощи за тях.

Чл. 14. Оценките на мястата, за които се дължи плащане съгласно предшествуващия член, се извършват от комисия, назначена от кмета, въ състав: общински съветник от пострадалия район, общински инженер или техник и едно вешо лице. Мястото се оценява не повече от стойността, която е имало в деня, предшествуващ бедствието. Протоколът на комисията по оценка на мястото се връчва на заинтересуваните, които в 7-дневен срок от връчването му могат да направят възражения за цената, след което цялата преписка се изпраща за утвърждение или измъняване на съответния областен директор, който се произнася по нея, след като вземе мнението на областния инженер. Резолюцията на областния директор не подлежи на никакво обжалване.

Изплащането на дължимото, определено по този член, става с петгодишни равни вноски при 5% годишна лихва. За дължимите суми от пострадалите се вписва законна ипотека върху имота, при издаване на нотариален акт за него, съгласно следващия член.

Забележка. Ако до влизането на този закон в сила пострадалите са платили по частни споразумения суми на правонамачите по чл. 13, срещу отчужденият имот на последните, платеното се приспада от дължимото.

Чл. 15. Нотариални актове за собственост върху имоти, които стават общински, съгласно чл. 13, буква „а“, се издават от нотариуса или околийския съдия въз основа едностранно искане на общината, придружено със скица на мястото.

Нотариален акт за собственост на частно лице, правонамач по чл. 12 и чл. 13, се издава от съответния нотариус или околийския съдия въз основа на молба, подкрепена от следните документи: скица на мястото, протокол на общинския съвет, с който се признава, че молителят е правонамач по чл. 12 или чл. 13, удостоверение от общината, въ което се посочва дали и с какви суми и въ чия полза трябва да се обременят имотите с законна ипотека за задълженията към трети лица, съгласно разпоредбите на предшествуващия членове.

Ако един правонамач по чл. 13 отблъва да се снабди с нотариален акт, с цел да осуети осъществяването на вземанията на неговите кредитори по чл. 13, последните могат да поискат, общината служебно да направи постъпки пред съответния нотариус или околийския съдия за издаване на потребния нотариален акт. Въ такъв случай актът се получава от общината и остава на разположение на правонамача.

Всички книжа, подавани до общините и издавани от тях въ връзка с снабдяването на пострадалите с нотариални актове, както и самото производство по издаването и вписването на нотариалните актове и по вписването на законни ипотеки, съгласно чл. 14, алинея втора, се освобождават от герб, държавно мито, общинско мито, фондови и други държавни и общински такси и бери.

Чл. 16. Имотите по членове 12 и 13 се освобождават от данък-сгради въ продължение на три години, считано от годината, която следва обществено бедствие. Това важи и за имотите от същия вид, чиято собственост е била оформена нотариално по общия ред.

Забележка. Платените до влизането на закона въ сила данъци не подлежат на връщане.

Чл. 17. Имотите по членове 12 и 13, включително и нотариално оформените по общия ред, не подлежат на отчуждаване, ипотекиране или обременяване с други вещи тежести, нито могат да се продават публично, освен за законната ипотека по чл. 14, алинея втора, въ 10-годишен срок от датата на снабдяването с нотариален акт.

Ограниченията по предшествуващата разпоредба нямат приложение, ако собственикът върне на държавата дадените суми за възстановяване на имота, включително и стойността на мястото, доколкото то не е било негово или платено от него.

Ако, въпреки разпоредбите на този член, имотът бъде отчужден или обременен, държавата има право на иск за всички дадени за възстановяването му суми, както срещу догавашния собственик, тъй и срещу новия приобретател или кредитор, солидарно.

Чл. 18. Разпоредбите на членове 12—17 нямат приложение, ако се касае до имоти, за които държавата е отпуснала помощи само за ремонти.

IV. ФИНАНСОВИ ОБЛЕКЧЕНИЯ И ПАРИЧНИ ПОМОЩИ НА ЗАСЕГНАТИ ОТ ОБЩЕСТВЕНО БЕДСТВИЕ ОБЩИНИ.

Чл. 19. Министерският съвет, по доклад на министъра на вътрешните работи и народното здраве, въ съгласие с съответните министри, може да постанови следните финансови облекчения и парични помощи за пострадалите от обществени бедствия общини:

а) безлихвени отсрочки на задълженията им към държавата и другите публичноправни учреждения, фондове и държавни банки, включително и към Българската ипотечна банка, както и лихвена отсрочка към частни, физически или юридически лица;

б) освобождаване от задължението за вноската по чл. 43 от закона за финансовите облекчения и за здравяване на общините за срок не по-дълъг от 10 години;

в) отпускане на парични помощи за подсилване на общинските бюджети;

г) отпускане на заеми от държавните банки, включително Българската ипотечна банка, и от държавните фондове по благоприятни условия;

д) отпускане на държавни заеми от фонда „Трудови земенски стопанства“ за общински потреби или за продажба с цел да се добият извънредни общински приходи.

Когато се налага да се вземат и други мърки за облекчаване на общините, които засягат интересите на държавното съкровище, публичноправните каси или частните лица, Министерският съвет може да постанови такива мърки, ако не трябва отлагане. Въ такъв случай, обаче, постановленията на съвета трябва да се внесат за одобрение от Народното събрание, като дотогава подлежат на изпълнение.

V. ОБЩЕСТВЕНИ НАЧИНАНИЯ ЗА ПОДПОМАГАНЕ ПРИ ОБЩЕСТВЕНИ БЕДСТВИЯ.

Чл. 20. Всички обществени начинания за подпомагане при обществени бедствия, като: събиране на парични помощи, предмети за бедстващите, материали за възстановяването и други такива, стават само с разрешение на министъра на вътрешните работи и народното здраве или на упълномощеният от него лица и под тяхен контрол.

Начинанията за подпомагане при обществени бедствия, които имат общонароден характер, става от името на държавата. За тази цел министърът на вътрешните работи и народното здраве може да образува и нарочни общограждански комитети.

Чл. 21. Всички суми, добити от обществени начинания за подпомагане при обществени бедствия, доколкото не се касае за приходи по чл. 22, се изразходват по ред, определен с наредба на министъра на вътрешните работи и народното здраве, в съгласие с министъра на финансите.

Всички материали и предмети, добити от обществени начинания за обществено подпомагане при бедствия, се разходват по наредби на министъра на вътрешните работи и народното здраве или упълномощеният от него лица и под тяхен контрол.

VI. СРЪДСТВА И РАЗХОДИ.

Чл. 22. „Фондът за подпомагане пострадалите от обществени бедствия“, съгласно с бюджета на държавата, съгласно с наредбата-закон за сливане и включване на някои фондове, управлявани от министерствата и дирекциите, в бюджета на държавата за 1936 г. („Държавен вестник“, брой 278/1935 г.), запазва приходите си, а именно:

а) върху 5% върху цълитъ размери на пръките данъци, по законите за данъка върху приходите, поземления данък и данъка върху сградите;

б) по 0.75 л. на глава върху овцете и козите от данъка „беглик“;

в) помощи от държавни, общински и други учреждения и частни лица за подпомагане пострадалите от обществени бедствия.

Чл. 23. Необходимите средства на постигане на задачите по този закон се предвиждат по бюджета на държавата.

Чл. 24. Всички разходи, доставки, работи и пр. в връзка с изпълнението на този закон се извършват съгласно наредба на Министерския съвет, издадена по доклад на министъра на финансите, в съгласие с министъра на вътрешните работи и народното здраве.

Въз основа на наредбата могат да се предвидят отклонения от разпоредбите на законите по отчетността и предприятията.

VII. НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ.

Чл. 25. Всяко лице, което в време на обществено бедствие, или докато траят последствията от него, не изпълни никакъв или както трябва възложен му по този закон длъжности, наказва се с глоба до 10.000 л., която се налага с заповед на министъра на вътрешните работи и народното здраве и подлежи на обжалване по чл. 673 и следващите от закона за наказателното съдопроизводство.

Бже ли горното деяние извършено с цел деецът да набави за себе си или за друго някаква облага или да причини другиму щета, наказанието е строг тъмничен затвор до 5 години, освен ако не е предвидено по-тежко наказание в друг закон.

Чл. 26. Частни лица, които използват обществени бедствия за каквато и да било облага за себе си или за друго, наказват се с строг тъмничен затвор до 3 години, освен ако не е предвидено по-тежко наказание в друг закон, и глоба до размера на облагата.

Чл. 27. Лица и организации, които събират помощи в връзка с обществени бедствия противно на разпоредбата на чл. 20, наказват се с глоба до 10.000 л., която се налага с заповед на министъра на вътрешните работи и народното здраве и подлежи на обжалване съгласно чл. 673 и следващите от закона за наказателното съдопроизводство.

VIII. ОСОБЕНИ И ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ.

Чл. 28. Всички доставки от чужбина, както и помощите в натура за пострадалите от някое обществено бедствие, се освобождават по решение на Министерския съвет от всякакви митнически и данъчни облагания, такси, бери, герби и пр., включително и магазинна помитница, железопътни станции и пристанища.

Чл. 29. Превозът на всякакви материали и съоръжения за подпомагане при обществени бедствия на личния състав на първа и бърза помощ и на пострадалото население, което се премества временно или принудително, се извършва от държавните превозни средства без-

платно, в споразумение между министъра на вътрешните работи и народното здраве и министъра на железниците, пощите и телеграфите.

Чл. 30. Този закон отменя закона за подпомагане пострадалите от обществени бедствия и всички други общи и специални законоположения, които му противоречат.

Издадените правилници и наредби по закона за подпомагане пострадалите от обществени бедствия, доколкото не противоречат на разпоредбите на този закон, запазват своето действие до замъняването им с нови, съгласно с този закон.)

Председателстващ Димитър Пешев: Които г-да народни представители приемат на първо четене законопроекта за подпомагане при обществени бедствия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър Петър Габровски: Моля, точка трета от дневния ред да се разгледа след точка шеста.

Председателстващ Димитър Пешев: Г-да народни представители! Г-н министърът на вътрешните работи прави предложение да прередим дневния ред, като точка трета се разгледа след точка шеста. Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на следната точка, четвърта, от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за строеж на образцови жилища, училища, общински домове, театър, водоснабдяване и канализация на Пловдивската градска община.

Моля г-на секретаря да го прочете.

Секретар Атанас Цвѣтковъ: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за строеж на образцови жилища, училища, общински домове, театър, водоснабдяване и канализация на Пловдивската градска община.

Г-да народни представители! Строителната и социална политика на Пловдивската градска община налага извършването на редица строежи: водоснабдяване и канализация на града, постройка на жилища за работници, чиновници и малоимотни пловдивски жители, постройка на училища, общински домове и театър.

Условията, обаче, за обществени строежи са днес извънредно трудни. Пловдивската градска община не би могла да извърши необходимите строежи, ако трябва да спазва предвидения в закона за бюджета, отчетността и предприятията ред за извършване на обществените строителни предприятия. Налага се да се предвиди друг ред, който да даде възможност на Пловдивската градска община да осъществи своята строителна програма. Това се цели и с този законопроект, който в това отношение следва решението, дадено с закона за строеж на образцови жилища и общински домове на Столичната голѣма община и за разрешаване на същата да сключи заем от Българската народна банка в размер на 200.000.000 л.

Като ви представям законопроекта, моля ви, г-да народни представители, да го разгледате и приемете.

Гр. София, 9 юний 1942 г.

Министър на вътрешните работи и народното здраве: П. Габровски:

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за строеж на образцови жилища, училища, общински домове, театър, водоснабдяване и канализация на Пловдивската градска община.

Член единствен. Разрешава се на Пловдивската градска община да отдаде на предприемач или да извърши сама постройката на образцовите жилища за работници, чиновници и малоимотни пловдивски жители, на училища, общински домове, театър, както и да извърши водоснабдяването и канализацията на града, без спазване разпоредбите на закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Договоритъ за отдаване постройките на предприемачъ се приематъ отъ засилената общинска управа и се одобряватъ отъ Министерския съветъ.

Въ случая намиратъ съответно приложение и членове 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 и 10 отъ закона за строежъ на образцови жилища и общински домъ на Столичната голъма община и за разрешаване на сжщата да сключи заемъ отъ Българската народна банка въ размъръ на 200.000.000 л.

Този законъ отмиънява всички законни разпоредби, които му противоречатъ.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще постави на гласуване. Които отъ г-да народните представители приематъ на първо четене законопроекта за строежъ на образцови жилища, училища, общински домъ, театръ, водоснабдяване и канализация на Пловдивската градска община, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-да народни представители! Има да ви направя следните съобщения.

Постъпили сж:

Отъ Министерството на търговията, промишлеността и труда — законопроектъ за разрешаване на държавниятъ мини да сключатъ заемъ отъ Българската земеделска и кооперативна банка въ размъръ на 300.000.000 л., под гаранцията на държавата, и да поематъ задължения за доставки въ сжщия размъръ, платими въ повече отъ три бюджетни години.

Отъ сжщото министерство — законопроектъ за изменение и допълнение на закона за хигиената и безопасността на труда.

Отъ сжщото министерство — законопроектъ за разрешаване на Самоковската градска община да сключи заемъ отъ Института за обществено осигуряване за постройка на хотелъ въ Чамкория.

Отъ сжщото министерство — законопроектъ за изменение на чл. 20а отъ закона за трудовия договоръ.

Стъ сжщото министерство — законопроектъ за изменение и допълнение на закона за осигуряване на снабдяването и регулиране на ценитъ.

Законопроектитъ сж ви раздадени и ще бждатъ поставени на дневенъ редъ.

Минаваме на следната точка, пета, отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за възстановяването на гр. Видинъ и подпомагане пострадалитъ му жители отъ наводнението на рѣка Дунавъ презъ 1942 г.

Г-да народни представители! Законопроектътъ е доста дълъгъ. Моля да се съгласите да се прочетатъ само могавитъ. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на секретаря да прочете мотивитъ къмъ законопроекта.

Секретаръ Атанасъ Цвѣтковъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за възстановяване на гр. Видинъ и подпомагане пострадалитъ му жители отъ наводнението на рѣка Дунавъ презъ 1942 г.

Г-да народни представители! На всички ви е известно голъмото нещастие, което сполетъ нашия хубавъ гр. Видинъ поради незапомненото прииждане на водитъ на р. Дунавъ презъ месецъ мартъ т. г. Бързитъ мърки, които се взеха отъ властта, подпомогната извънредно много отъ цѣлото българско гражданство, способствуваха да се облекчи, колкото е възможно, пострадалото население въ първия моментъ на бедствието и да се предотвратятъ човѣшки жертви. Тази първа и бърза помощ, обаче, съвсемъ не бѣше достатъчна да поправи извънмърнитъ повреди, които сполетѣха града и населението. Необходимо е единъ нароченъ законъ, който да даде възможност, посредствомъ особени мърки и посредствомъ нарочна организация за технико-техническо провеждане, не само да се възстанови наново градътъ, но да се създадатъ и обществени мѣроприятия, които да го предвдърятъ отъ бждещи наводнения. Редомъ съ това се налагатъ и редица облекчения и помощи, както за пострадалитъ жители, тъй и за самата Видинска община. Трѣбва да отбележа, че отдѣлно внасямъ въ Народното

събрание и единъ новъ законопроектъ за подпомагането при обществени бедствия, тъй като сега действащиятъ се явява недостатъченъ да разреши редица нови въпроси, които изникнаха презъ последнитъ години въ областта на този видъ подпомагане. Въпрѣки това, обаче, необходимъ е нароченъ законъ за възстановяването на гр. Видинъ, понеже материята, която урежда, съдържа редица особенни положения, присъщи само за гр. Видинъ.

Ето защо моля, г-да народни представители, да приемете и гласувате законопроекта, който ви предлагамъ.

София, 9 юний 1942 г.

Министъръ на вътрешнитъ работи и народното здраве:
П. Д. Габровски

(Ето текстътъ на законопроекта:

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за възстановяване на градъ Видинъ и подпомагане пострадалитъ му жители отъ наводнението на рѣка Дунавъ презъ 1942 г.

I. Целъ и органи.

Чл. 1. Законътъ цели възстановяване на разрушенията въ гр. Видинъ, причинени отъ наводнението на рѣка Дунавъ презъ 1942 г., подпомагане жителитъ му, пострадали отъ това наводнение, финансово облекчение и подпомагане на Видинската община и предпазване на града отъ бждещи наводнения.

Чл. 2. Учредява се Дирекция за възстановяване на гр. Видинъ, която има за задача да проведе мѣроприятията, необходими за постигане целитъ на закона.

Дирекцията е временно държавно учреждение, подчинено на министъра на вътрешнитъ работи и народното здраве. Щатътъ на сжщата се определя отъ Министерския съветъ. Директорътъ се назначава отъ Министерския съветъ, по докладъ на министъра на вътрешнитъ работи и народното здраве. Длъжността директоръ може да бжде възложена и на лице, което заема друга служба. По решение на Министерския съветъ, взето по докладъ на министъра на вътрешнитъ работи и народното здраве, съ съгласие и на съответнитъ министри, къмъ дирекцията могатъ да бждатъ придавани като помощенъ персоналъ служители отъ наличнитъ такива въ министерствата и другитъ държавни и обществени учреждения въ страната.

Чл. 3. Министърътъ на вътрешнитъ работи и народното здраве може да прехвърли на директора правата, които има по закона за подпомагане пострадалитъ отъ обществени бедствия.

Чл. 4. Дирекцията се закрива отъ Министерския съветъ, когато той намѣри, че службата ѝ вече не е необходима.

Чл. 5. За целитъ и нуждитъ на дирекцията се гласуватъ необходимитъ кредити по бюджета на държавата, които тя разходва по бюджетъ, утвърденъ отъ Министерския съветъ. Извършването и отчитането на разходите дирекцията прави по наредба, одобрена отъ Министерския съветъ, по докладъ на министъра на финанситъ и министъра на вътрешнитъ работи и народното здраве. Постановленията на тази наредба могатъ да се отклоняватъ отъ разпоредбитъ на закона за бюджета, отчетността и предприятията и закона за Върховната и областнитъ смѣтни палата.

II. Възстановяване на градъ Видинъ и мѣроприятия за предпазването му отъ наводнения.

Чл. 6. Възстановяването и бждещето застрояване на гр. Видинъ се извършва само въ терена, включващъ се между следнитъ граници: по досегашния регулационенъ планъ: р. Дунавъ, бул. „Панония“, пресичането му съ улица „Пѣсчъненъ брѣгъ“, оттамъ по ул. „Пѣсчъненъ брѣгъ“, по посока отъ северъ къмъ югъ, до пресичането ѝ съ бул. „Бдинъ“, който става северна граница на града.

Чл. 7. За нуждитъ на възстановяването се образува поземленъ фондъ, който се управлява отъ Дирекцията за възстановяване на гр. Видинъ.

Всички незастроени частни дворни мѣста въ границитъ, посочени въ чл. 6, се отчуждаватъ по силата на този законъ въ полза на фонда, по цени къмъ датата на наводнението, и се завладяватъ веднага отъ него.

Причисляватъ се къмъ фонда и всички годни за застрояване държавни, общински и обществени мѣста, намиращи се въ сжщитъ граници.

Чл. 8. При съставяне и одобряване градоустройствения, регулационния и нивелационния планове на гр. Видин и при бъдещите строежи не се прилагат наредбите на закона за благоустройството. За извършването на тях мѣроприятия, както и за правилата и техническите норми, които трѣбва да се спазват при бъдещите строежи на гр. Видин, ще се издаде нарочна наредба отъ Министерския съветъ по докладъ на министъра на обществените сгради, пътищата и благоустройството и министъра на вътрешните работи и народното здраве.

Въ същата наредба ще бъде опредѣленъ и редътъ, по който ще се използватъ за застрояване мѣстата на поземления фондъ за нуждите на възстановяването.

По желание на собствениците на подлежащите за отчуждаване дворни мѣста, наследниците имъ по низходяща, възходяща и събремена линия до трета степенъ включително иматъ предимство за застрояване отчуждените отъ наследодателите имъ мѣста, ако отговарятъ на предвидените въ наредбата условия.

Чл. 9. Не се позволяватъ никакви строежи върху теренъ по-низъкъ отъ 33.35 м. надъ морското равнище. Всички низки мѣста въ новата черта на града трѣбва да бъдатъ насипани съобразно нивелационния планъ, който ще се изработи, най-малко до нивото, опредѣлено въ този членъ.

Чл. 10. Жилищните сгради, които се намиратъ вънъ отъ новата черта на града, не могатъ да бъдатъ възстановявани и ремонтирани. Съ тѣзи сгради, както и съ сградите, които се намиратъ въ новата черта на града, но на теренъ по-низъкъ отъ 33.35 м. надъ морското равнище, ще се постъпи по реда, предвиденъ въ наредбата по чл. 8.

Чл. 11. Дигитѣ Кошава—Видинъ и Видинъ—Видболъ, както и тия по събирателния каналъ, за се издигнатъ на такава височина, щото да могатъ да предпазватъ града отъ нахлуване на външни води, подобни на тѣзи отъ 1942 г.

Смѣшитѣ диги трѣбва така да се построятъ, че да могатъ при нужда да служатъ като съобщителна връзка между града и желѣзопътната станция Видболъ, отъ една страна, и града и с. Кошава, отъ друга.

Нивото на пространството между дигитѣ Кошава—Видинъ и Видинъ—Видболъ, върху което се намиратъ градината, футболното игрище и пристанището, да бъде съгласувано по най-добъръ технически способъ съ коронитѣ на дигитѣ. На смѣщата височина да се издигне и околоръстениятъ насипъ на града, като грижитъ за него и поддържането му се възлагатъ на службата по поддържане на дигитѣ.

Чл. 12. Мѣроприятията, предвидени въ членове 9 и 11, както и изготвянето на градоустройственъ регулационенъ и нивелационенъ планове на гр. Видинъ и построяване на канализационната му мрежа става за смѣтка на държавата. Построената канализационна мрежа става собственост на Видинската община, която се грижи за поддържането ѝ.

III. Подпомагане и облекчение на пострадалитѣ.

Чл. 13. Подпомагането и облекчаването на пострадалитѣ жители отъ наводнението става съгласно закона за подпомагане при обществени бедствия, доколкото настоящиятъ законъ не предвижда отклонения.

Чл. 14. Всички данъци, такси, берии и други задължения отъ публичноправенъ характеръ, включително и глобитѣ по разни закони, които се дължатъ отъ жители на гр. Видинъ къмъ държавата или общината за текущата 1942 г., се опрощаватъ, а дължимите за минало време се разсрочватъ за 5 години безъ глоба.

Забележка I. Внесените до влизането на този законъ въ сила данъци, такси, берии и други не подлежатъ на връщане.

Забележка II. Такситѣ за електрическа енергия, изразходвана за осветление, двигателна сила или търговски цели за текущата 1942 г., съ изключение времето отъ 3 мартъ до 1 юний същата година, не се опрощаватъ и подлежатъ на плащане.

Чл. 15. Предприемачитѣ на държавни, общински или други обществени предприятия въ района, пострадалѣ отъ наводнението, могатъ да поискатъ ликвидация на възложителитѣ имъ предприятия, безъ заплащането на глоби.

IV. Финансово облекчение и подпомагане на Видинската община.

Чл. 16. Отсрочватъ се за 10 години безъ лихви следните задължения на Видинската градска община:

а) къмъ държавата за доставените водопроводни трѣби презъ 1937 и 1940 години;

б) къмъ фонда „Пенсии за изслужено време“ за невнесени вноски до влизане на закона въ сила;

в) къмъ фонда „Плтища“ за невнесени вноски до влизане на закона въ сила;

г) къмъ фонда „Пенсии за изслужено време“ по заема за изправа на първоначално училище въ „Калето“, сключенъ презъ 1923 г.;

д) къмъ държавата по заема за направа на електрическа централа, сключенъ съгласно закона, обнародванъ въ „Държавенъ вестникъ“, брой 32, отъ 13 май 1924 г., изплатенъ на Българската народна банка съ срѣдства отъ държавнитѣ стабилизационенъ заемъ и прехвърленъ за събиране отъ Българската земеделска и кооперативна банка;

е) къмъ фонда „Общински налози“ по засмитѣ за направа на водопровода, сключенъ презъ 1939 г.;

ж) къмъ Българската народна банка по цесията ѝ отъ дружество „Чукъ“ — София, отъ 1940 г.

Какъ ще се изплатятъ отсрочените задължения, ще се опредѣли следъ изтичането на отсрочката.

Чл. 17. Задълженията на общината къмъ Българската ипотечна банка и тия надъ 10.000 л. къмъ други частни физически и юридически лица се дава 5-годишна отсрочка, считано отъ 1 юний 1942 г.

Подлежатъ на изплащане задълженията на общината за заплати и надници.

Чл. 18. Видинската градска община се освобождава отъ задължението да прави гредвицената по чл. 43 отъ закона за финансово облекчение и заздравяване на общинитѣ вноски въ продължение на 10 години.

Чл. 19. Връща се нераздадената частъ отъ общинската мера на Видинската община, присъединена къмъ фонда „Трудови земеделски стопанства“.

Дава се право на Видинската градска община да продаде на публиченъ трѣгъ до 3.000 декара отъ общинската мера, като получената сума употребѣи за изплащане на задълженията ѝ къмъ частни, физически и юридически лица.

Чл. 20. За довършване на кланицата, както и за постройка на нови хали и ремонтъ на електрическата централа, отпуска се на Видинската община заемъ въ размѣръ на 25.000.000 л. отъ Българската земеделска и кооперативна банка подъ гаранция на държавата глатимъ въ продължение на 40 години, при лихва 4% годишно. За гаранция по заема служатъ приходитѣ на горнитѣ предприятия.

Чл. 21. Дава се на Видинската община, начиная отъ началото на 1943 г., въ продължение на три години, ежегодно отъ бюджета на държавата по 4.000.000 л. помощъ безвъзмездно, за подпомагане бюджета на общината.

Чл. 22. Сумата 5.000.000 л., отпусната на Видинската община съ 49. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 9 априлъ 1942 г., протоколъ № 44, да се отнесе къмъ параграфа за запазенія фондъ по редовния общински бюджетъ за 1942 бюджетна година и се изразходва за текущите нужди на общината, предвидени въ същия бюджетъ.)

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Има думата г-нъ Иванъ Петровъ Недѣлковъ.

Иванъ Петровъ Недѣлковъ: Отказвамъ се.

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Има думата г-нъ Жико Струнджевъ.

Жико Струнджевъ: Отказвамъ се.

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Крито отъ г-да народнитѣ представители приематъ на първо четене законопроекта за възстановяване на гр. Видинъ и подпомагане пострадалитѣ му жители отъ наводнението на рѣка Дунавъ посъ 1942 г., моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на следната точка, шеста, отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за имѣние и допълнение на закона за учредяване извънреденъ фондъ на цеситѣ.

Моля г-на докладчика да го прочете.

Докладчик д-ръ Атанас Поповъ: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на закона за учредяване изравнителен фонд на ценитъ.

Г-да народни представители! Същел да се гарантира една стабилност въ ценитъ и осигурятъ на по-умърени ценн продуктитъ отъ първа необходимостъ, налага се едно изменение въ съществуващия досега законъ за учредяване изравнителен фонд на ценитъ.

Измъненнето, което се прави, се състои както въ осигуряване на повече приходни източници за фонда, така и въ разширяване обсега на стоки, ценитъ на които могатъ да бъдатъ намалявани съ срѣдствата на фонда.

Същел да се въведе едно по-правилно стопанисване на този фондъ, предвижда се, както установяването на изравнителни такси, така и начинътъ на изразходването му да става по решение на министритъ на търговията, промишлеността и труда, финанситъ и земедѣлието и държавнитъ имоти.

Като се надѣвамъ, че този законопроектъ ще намъри вашето одобрение, азъ ви моля, г-да народни представители, да го гласувате.

Гр. София, юний 1942 г.

Министъръ на търговията, промишлеността и труда:
Н. Захариевъ

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за изменение и допълнение на закона за учредяване изравнителен фонд на ценитъ.

§ 1. Чл. 1 се измъня така:

„Учредява се при Министерството на търговията, промишлеността и труда — Дирекция на външната търговия — изравнителен фонд на ценитъ, който ще служи за изравняване ценитъ на нѣкои вносни стоки и мѣстни произведения.

Управлението на фонда се възлага на министра на търговията, промишлеността и труда.“

§ 2. Чл. 2 се измъня така:

„Срѣдствата на фонда се събиратъ отъ следнитъ източници:

а) отъ изравнителни такси на нѣкои износни стоки, установени по общо решение на министритъ на търговията, промишлеността и труда, на финанситъ и на земедѣлието и държавнитъ имоти;

б) разликитъ въ ценитъ, събирани по чл. 10 отъ закона за осигуряване на снабдяването и регулиране на ценитъ;

в) приходитъ отъ прилагането на закона за военновременнитъ печалби следъ 1 януарий 1943 г.

г) отъ стойността на конфискуванитъ стоки, съгласно закона за осигуряване на снабдяването и регулиране на ценитъ;

д) отъ глоби по нарушения на настоящия законъ.“

§ 3. Чл. 3 се измъня така:

„Срѣдствата на фонда се използватъ за намаляване ценитъ на нѣкои стоки отъ първа необходимостъ съ масова консумация.

Решението за използване срѣдствата на фонда се взема по докладъ на министра на търговията, промишлеността и труда, на финанситъ и на земедѣлието и държавнитъ имоти и се одобрява отъ Министерския съветъ.

При нужда може да се плаща отъ фонда и на открито.“

§ 4. Чл. 5 се измъня така:

„Нарушителитъ на настоящия законъ и на издаденитъ въз основа на него правилници, наредби и заповѣди се наказватъ съ глоба до 100.000 л.

Ако при нарушението се реализира печалба въ размъръ на повече отъ 50.000 л., наказанието е глоба въ двоенъ размъръ, на реализираната печалба.“

§ 5. Алинея първа на чл. 7 се измъня така:

„битъ въ размъръ до 100.000 л. се налагатъ съ постановления на министра на търговията, промишлеността и труда, а тия надъ 100.000 л. — съ постановление, издадено

отъ министритъ на търговията, промишлеността и труда, на финанситъ и на земедѣлието и държавнитъ имоти.“

Алинея първа на същия членъ се измъня така:

„Въ всички случаи наказателнитъ постановления не подлежатъ на никакво обжалване.“

Алинеи четвърта и пета се отмъняватъ.

§ 6. Въ чл. 51, алинея първа, отъ закона за осигуряване на снабдяването и регулиране на ценитъ думитъ „въ полза на общината“ се замънятъ съ думитъ: „въ полза на изравнителния фондъ на ценитъ“.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Дочо Христовъ.

Не се обажда.

Има думата народниятъ представителъ г-нъ Минчо Кочевъ.

Обаждатъ се: Нѣма го.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Които отъ г-да народнитъ представители приематъ на първо четене законопроекта за изменение и допълнение на закона за учредяване изравнителен фонд на ценитъ, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранieto приема.

Министъръ Никола Захариевъ: Да се изпрати въ комисията.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Законопроектътъ ще бъде изпратенъ въ комисията.

Минаваме на точка трета отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за правата, които министърътъ на вътрешнитъ работи и народното здраве може да възлага на длъжностни лица отъ същото министерство.

Моля г-на секретаря да го прочете.

Секретаръ Атанасъ Цвѣтковъ: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за правата, които министърътъ на вътрешнитъ работи и народното здраве може да възлага на длъжностни лица отъ същото министерство.

Г-да народни представители! Законътъ за бюджета, отчетността и предприятията, наредбата-законъ за градскитъ общини, наредбата-законъ за селскитъ общини, наредбата-законъ за държавната полиция, законътъ за народното здраве и нѣкои други специални закони даватъ на министра на вътрешнитъ работи и народното здраве редица права, които той трѣбва да упражни лично. Това ограничение е обременително за министра и много често е въ вреда на бързината въ управлението.

За да се създаде по-голяма експедитивностъ въ работата и за да бъде облекченъ министърътъ, необходимо е да има той законна възможностъ да възлага нѣкои отъ правата си по разнитъ закони на други длъжностни лица по ведомството на министерството.

Като ви излагамъ горното, моля ви, г-да народни представители, да приемете и гласувате предлагания законопроектъ.

София, 9 юний 1942 г.

Министъръ на вътрешнитъ работи и народното здраве:
П. Габровски

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за правата, които министърътъ на вътрешнитъ работи и народното здраве може да възлага на длъжностни лица отъ същото министерство.

Членъ единственъ. Министърътъ на вътрешнитъ работи и народното здраве може съ писмена заповѣдъ да възлага на длъжностни лица отъ същото министерство правата, които той има по разнитъ закони, включително и закона за бюджета, отчетността и предприятията.“

Председателствувашъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Които отъ г-да народните представители приематъ законопроекта за правата, които министърътъ на вътрешните работи и народното здраве може да възлага на длъжностни лица отъ същото министерство, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Министъръ Петъръ Габровски: Азъ моля, законопроектътъ да се гласува и на второ четене, по спешностъ, защото е извънредно много дребенъ и нѣма защо да се бави.

Председателствувашъ Димитъръ Пешевъ: Г-нъ министърътъ на вътрешните работи предлага да се гласува законопроектътъ на второ четене, по спешностъ. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретаръ Атанасъ Цвѣтковъ: (Чете заглавието и членъ единственъ*)

Председателствувашъ Димитъръ Пешевъ: Които отъ г-да народните представители приематъ заглавието и членъ единственъ, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ е приетъ окончателно.

Минаваме на следната точка, седма, отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за даване право на министра на търговията, промишлеността и труда да продава чрезъ тръгъ, по доброволно спазаряване или по цени, опредѣлени отъ вещи лица, недвижимитъ имоти, принадлежащи на фонда „Димитъръ А. Ценовъ“.

Моля г-на докладчика да го прочете.

Докладчикъ д-ръ Атанасъ Поповъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за даване право на министра на търговията, промишлеността и труда да продава чрезъ тръгъ, по доброволно спазаряване или по цени, опредѣлени отъ вещи лица, недвижимитъ имоти, принадлежащи на фонда „Димитъръ А. Ценовъ“.

Г-да народни представители! Фондътъ „Д. А. Ценовъ“, който е предназначенъ за издръжка на Висшето търговско училище „Димитъръ А. Ценовъ“, се образува отъ завещаниитъ на държавата имущества отъ покойния Димитъръ Апостоловъ Ценовъ. Между имуществовата има такива, които въ сегашно време не даватъ задоволителни приходи, макаръ че тѣхната стойностъ е голѣма. Ефорията на фонда, която се грижи за намиране доходни пласменти, е направила пласменти въ държавни ценни книжа или пъкъ, съ огледъ на едно правилно развитие на училището, е взела решение да се построятъ нови рентабилни постройки, които същевременно да задоволяватъ нуждитъ на училището. Едно такова решение е взето съ протоколъ № 77, отъ 15 мартъ 1940 г., надлежно одобрено отъ г-на министра на търговията, промишлеността и труда, съгласно чл. 7, алинея последна, отъ наредбата-законъ за Висшето търговско училище „Д. А. Ценовъ“, а именно да се построятъ до училището въ гр. Свищовъ студентска менза, кинотеатъръ и жилищни помѣщения. Една частъ отъ помѣщенията сж въ строежъ, а строежътъ на други предстои да започне. Сумитъ, предназначени за тоя строежъ, поради настъпилото поскупване, сж вече недостатъчни за довършването. Ефорията, съ казаното решение, намира, че необходимитъ суми за довършването на строежа следва да се добиятъ отъ продажба на нерентабилни засега недвижими имоти, тъй като тѣзи, които сега се строятъ или ще се започне да се строятъ по одобренитъ съ горното решение проекти, ще бждатъ много по-рентабилни.

Независимо отъ това, за да не се спъва строежътъ на казанитъ постройки до продажбата на имотитъ, ще следва да се прибѣгне до заемъ, който да се изплати веднага отъ придобититъ отъ продажбата суми.

Продажбата на казанитъ имоти може да стане по-изгодно за фонда, ако за тази целъ се даде свобода на министра на търговията, промишлеността и труда да дей-

ствува свободно, споредъ обстоятелствата, било чрезъ тръгъ, било чрезъ доброволно спазаряване или при оценка на вещи лица.

Като ви излагамъ горното, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и гласувате приложения законопроектъ за даване право на министра на търговията, промишлеността и труда да продава чрезъ тръгъ, по доброволно спазаряване или по цени, опредѣлени отъ вещи лица, недвижимитъ имоти, принадлежащи на фонда „Д. А. Ценовъ“.

Гр. София, юний 1942 г.

Министъръ на търговията, промишлеността и труда:
Н. Захариевъ

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за даване право на министра на търговията, промишлеността и труда да продава чрезъ тръгъ, по доброволно спазаряване или по цени, опредѣлени отъ вещи лица, недвижимитъ имоти, принадлежащи на фонда „Димитъръ А. Ценовъ“.

Членъ единственъ. Дава се право на министра на търговията, промишлеността и труда да продава чрезъ тръгъ, по доброволно спазаряване или по цени, опредѣлени отъ вещи лица, на частни лица, дружества, на фонда „Обществени осигуровки“ или на фонда за „Застраховка на умственитъ работници“ недвижимитъ имоти или частъ отъ тѣхъ, принадлежащи на държавния фондъ „Димитъръ А. Ценовъ“.

Полученитъ суми да се изразходватъ отъ ефорията на фонда „Д. А. Ценовъ“ за довършване и окончателно обезвѣждане на кино, менза и жилищни постройки при училището, за нови постройки, нуждни за правилното развитие на училището или за купуване на държавни ценни книжа.

Строежътъ, съ разрешение на министра на търговията, промишлеността и труда, ефорията да извърши по стопански начинъ.

До извършване продажбата на казанитъ имоти, разрешава се на министра на търговията, промишлеността и труда да сключи заемъ подъ гаранция на държавата, въ размѣръ на четири милиона лева отъ Българска земеделска и кооперативна банка, по лихвената тарифа на банката, който заемъ да се изразходва отъ ефорията на фонда „Д. А. Ценовъ“, за построяване и доизкарване на казанитъ постройки.

Председателствувашъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Които отъ г-да народните представители приематъ на първо четене законопроекта за даване право на министра на търговията, промишлеността и труда да продава чрезъ тръгъ, по доброволно спазаряване или по цени, опредѣлени отъ вещи лица, недвижимитъ имоти, принадлежащи на фонда „Димитъръ А. Ценовъ“, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Министъръ Никола Захариевъ: Спешностъ!

Председателствувашъ Димитъръ Пешевъ: Г-нъ министърътъ на търговията предлага да се даде спешностъ на законопроекта. Които отъ г-да народните представители приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Докладчикъ д-ръ Атанасъ Поповъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за даване право на министра на търговията, промишлеността и труда да продава чрезъ тръгъ, по доброволно спазаряване или по цени, опредѣлени отъ вещи лица, недвижимитъ имоти, принадлежащи на фонда „Димитъръ А. Ценовъ“.

Членъ единственъ. Дава се право на министра на търговията, промишлеността и труда да продава чрезъ тръгъ, по доброволно спазаряване или по цени, опредѣлени отъ вещи лица, на частни лица, дружества, на фонда „Обществени осигуровки“ или на фонда за „Застраховка на умственитъ работници“ недвижимитъ имоти или частъ отъ тѣхъ, принадлежащи на държавния фондъ „Димитъръ А. Ценовъ“.

*) За текста на членъ единственъ вижъ първото четене на законопроекта на стр. 102

Получените суми да се изразходват от ефорията на фонда „Д. А. Ценов“ за довършване и окончателно обзавеждане на кино, менза и жилищни постройки при училището, за нови постройки, нужни за правилното развитие на училището или за купуване на държавни ценни книжа.

Строежите, с разрешение на министъра на търговията, промишлеността и труда, ефорията да извърши по стопански начин.

До извършване продажбата на казаните имоти, разрешава се на министъра на търговията, промишлеността и труда да сключи заем под гаранция на държавата, от размер на четири милиона лева, от Българска земеделска и кооперативна банка, по лихвената тарифа на банката, който заем да се изразходва от ефорията на фонда „Д. А. Ценов“ за построяване и доизкарване на казаните постройки.

Председателстващ Димитър Пешев: По член единствен с предложението предложение от народния представител г-н Екимъ Екимовъ, който предлага да се прибави към член единствен:

„Забележка I. Ефорията на фонда „Д. А. Ценов“ може да използва кино по стопански начин. За целта се изработва специален правилник, който се одобрява от министъра на търговията, промишлеността и труда.

Забележка II. Персоналът при киното се счита като служители при Висшето търговско училище „Д. А. Ценов“ — Свищов.“

Министър Никола Захариев: Съгласен съм.

Председателстващ Димитър Пешев: Със това предложение г-н министърът на търговията е съгласен.

Ще поставя на гласуване най-напред предложението забележки. Който от г-да народните представители поемат да се прибавят към член единствен забележки I и II, предложени от г-н Екимовъ, както ги прочетох, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Който от г-да народните представители приемат за главното на законопроект и член единствен, заедно с приетите забележки, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Министър Добри Божилов: Понеже г-н министърът на земеделието ще дойде след малко, моля да се пререде точка осма от дневния ред.

Председателстващ Димитър Пешев: Понеже г-н министърът на земеделието не е в залата, ще прескочим точка осма и ще минем на точка девета от дневния ред.

Одобряване на проекторешението за одобрение 58. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 30 март 1942 г., протокол № 40, относно одобрение спогодбата между Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните и Българската народна банка и Българската земеделска и кооперативна банка по пренасяне писмовните и колетните им пратки.

Моля г-на докладчика да го прочете.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„МОТИВИ“

към проекторешението за одобрение 58. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му на 30 март 1942 г., протокол № 40.

Г-да народни представители! Българската народна банка и Българската земеделска и кооперативна банка, като автономни институти, заплащат на общо основание всички такси за подадените от тях пощенски пратки. Заплащането на тях такси в момента на подаването на пратките, или по тримесечни кредитни сметки, представлява неудобство и обременяване на службите както за двете банки така и за Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните.

За опростотворяване начина на заплащане таксите на писмовните пратки и за избягване воденето на подробни сметки, Българската народна банка и Българската земе-

делска и кооперативна банка сключиха с Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните спогодба, според която до края на 1941 г. Българската народна банка заплащаше годишно на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните 2.400.000 л., а Българската земеделска и кооперативна банка — 1.750.000 л.

През 1940 г. Българската народна банка откри във Южна Добруджа 8 нови клонове, а през 1941 г. в Тракия и Македония още 23 нови клонове и агенции, поради което Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните поиска и Българската народна банка се съгласи, плащаната сума за 1942 г. да бъде увеличена от 2.400.000 л. на 3.000.000 л. годишно.

По същите причини — откриване на нови клонове и агенции от Българската земеделска и кооперативна банка в Тракия и Македония — Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните поиска и Българската земеделска и кооперативна банка се съгласи, плащаната сума за 1942 г. да бъде увеличена от 1.750.000 на 2.000.000 л. годишно.

Като се има предвид това, имам чест да помоля г-да народни представители, да гласуват за одобрение на приложеното проекторешение.

Гр. София, 25 април 1942 г.

Министър на железниците, пощите и телеграфите:
Инж. В. Радославов

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобрение 58. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 30 март 1942 г., протокол № 40, което гласи:

„Одобрява се 58. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 30 март 1942 г., протокол № 40, с което се одобрява:

1. Спогодбата между Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните и Българската народна банка, съгласно която Българската народна банка се задължава да заплаща на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните, начиная от 1 януари 1942 г., сумата 3.000.000 (три милиона) лева годишно за подадените на пощата прости и препоръчани писмовни и колетни пратки.“

2. Спогодбата, постигната между Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните и Българската земеделска и кооперативна банка, съгласно която Българската земеделска и кооперативна банка се задължава да заплаща на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните, начиная от 1 януари 1942 г., сумата 2.000.000 (два милиона) лева годишно за подадените на пощата прости и препоръчани писмовни пратки.“

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Който от г-да народните представители приемат проекторешението за одобрение 58. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 30 март 1942 г., протокол № 40, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на следната точка, десета, от дневния ред.

Одобряване на проекторешението за одобрение XXVII постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 2 юли 1941 г., протокол № 113, относно одобрение приетият през 1939 г. в Буенос-Айресъ: всемирна пощенска конвенция и др.

Моля г-на докладчика да го прочете.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„МОТИВИ“

към проекторешението за одобрение XXVII постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му на 2 юли 1941 г., протокол № 113.

Г-да народни представители! Съгласно постановлението на чл. 13 от всемирната пощенска конвенция, сключена в Кайро на 20 март 1934 г., всеки пет години

представители на всички държави, членуващи въ Всемирния пощенски съюз, се събират на конгресъ за подлагане на ревизия на взетите решения от миналите конгреси, или за полъването имъ, ако това е нужно.

На 1 априлъ 1939 г. бѣ откритъ XI всемирень пощенски конгресъ въ Буеносъ-Айресъ, на който България бѣ представена отъ управляващия българската царска легация въ Буеносъ-Айресъ.

Нашиятъ представител бѣ снабденъ съ нужните пълномощия и му бѣха изпратени отъ Главната дирекция на пощитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ всички наставления и упътвания за предстоящата работа на конгреса и специални нареждания по интересувашитѣ нашата служба въпроси.

На този конгресъ се направиха следните по-важни измѣнения и допълнения въ всемирната пощенска конвенция и договоритѣ къмъ нея:

а) прие се новъ видъ кореспонденция „Фоно-постъ“, т. е. писма, пренасящи гласа. Приемането на този родъ кореспонденция не е задължително за странитѣ, които не сѣ съгласни за размината имъ;

б) опредѣли се точно на кои предмети изпращането по пощата е забранено;

в) опредѣли се точно кои пратки, поедназначени за военнопленници, се освобождавагъ отъ такса;

г) опредѣлиха се задълженията на договорящитѣ държави за преследване поправката или имитирането на пощенски марки, отпечатанитѣ отъ машинитѣ-таксувачки, картитѣ за самоличностъ и международнитѣ пощенски купони;

д) опредѣли се нова такса за териториално и морско пренасяне на колетитѣ съ тежести отъ 1—3 кгр.

Като централенъ въпросъ и отъ много голѣмо значение за насъ бѣше разглеждането отъ този конгресъ предложението за намаление или премахване на пощенския транзитъ.

Благодарение голѣмата защита на нашия представител и подкрепата дадена отъ нѣкои европейски представители, това предложение пропадна и чл. 75 отъ конвенцията запази своя текстъ, съ което държавата запази ежегодния чистъ приходъ отъ около шестъ милиона лева.

Като се има предвидъ горното, имамъ честь да помоля г-да народнитѣ представители да гласуватъ за одобрение приложеното проекторешение.

Гр. София, априлъ 1942 г.

Министъръ на желѣзницитѣ, пощитѣ и телеграфитѣ:
Инж. В. Радославовъ

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобрение XXVII постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 2 юлий 1941 г., протоколъ № 113, което гласи:

„Одобрява се XXVII постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 2 юлий 1941 г., протоколъ № 113, съ което се одобряватъ почетитѣ и подписани въ Буеносъ-Айресъ на 23 май 1939 г.: всемирна пощенска конвенция; споразумение относно писмата и кутиитѣ съ обявена стойностъ; споразумение относно пощенскитѣ колетѣ; споразумение относно пощенскитѣ записи и споразумение относно абонирането на вестници и периодични списания.“

Председателстваващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Които отъ г-да народнитѣ представители приематъ проекторешението за одобрение XXVII постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 2 юлий 1941 г., протоколъ № 113, моля, да вдигнатъ ржха. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на следната точка, единадесета, отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за отпускане заемъ на Главната дирекция на пощитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ въ размѣръ на 150 милиона лева отъ Пощенската спестовна каса.

Моля г-на докладчика да го прочете.

Докладчикъ Стефанъ Каравановъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за отпускане заемъ на Главната дирекция на пощитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ въ размѣръ на 150.000.000 л. отъ Пощенската спестовна каса.

Г-да народни представители! Известно ви е голѣмото и всестранно развитие на службитѣ по ведомството на пощитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ. Днесъ броятъ на редовнитѣ телеграфопощенски станции въ царството е вече 780.

Ако, обаче, държавата успѣ да направи твърде много за разширението и подобренито на самитѣ пощенски, телеграфни и телефонни служби, не може да се каже същото и за помѣщенията, въ които се изпълнявагъ тѣзи служби.

И действително, отъ споменатитѣ по-горе 780 телеграфопощенски станции, около 5% се помѣщаватъ въ собствени на ведомството здания, 40% въ помѣщения, дадени отъ общинитѣ за ползуване, а останалитѣ около 55% отъ станцитѣ се помѣщаватъ въ временно наети чужди здания, неудобни и съвсемъ непригодни за особенитѣ нужди на службитѣ.

Днесъ особено новата телефонна и телеграфна техника предполага преди всичко едно постоянно помѣщение, което не може да бѣде случайно наесто чуждо здание, замѣняемо утре съ друго. Собствената, нарочнъ построена сграда въ случая, е една предпоставка, безъ която не може да се приложи модерната техника за развитие на телефонната и телеграфна служби въ по-голѣмитѣ ни градове.

Поради това, постройка на телеграфопощенски сгради трѣбва въ бъдеще да предшества подобренито и разширението на пощенскитѣ, телеграфни и телефонни служби. Тази необходимостъ е схваната твърде правилно и отъ самитѣ заинтересувани градски и селски общини у насъ, които сѣ отстъпили безплатно мѣста за постройка на телеграфопощенски сгради.

Освенъ това на Главната дирекция на пощитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ сѣ нуждни здания и за други нейни служби. Така, належаща е постройка на здание за телеграфна и телефонна фабрика, която сега се помѣщава въ сградата на Инженерната работилница при Военното министерство и последното настоява за освобождаването ѝ. Нуждни сѣ също сгради за подвижнитѣ пощенски писалища и за главенъ складъ за материалитѣ на Главната дирекция на пощитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ, каквито сгради нѣмаме. Сегашното здание на подвижнитѣ пощенски писалища подлежи на събаряне, понеже прѣчи за разширението на гара София, а главниятъ складъ за материалитѣ сега се помѣщава въ старитѣ държавни хангари и бараки на Софийската първокласна митница, които сѣ крайно неудобни и застрашени отъ пожаръ, а също така и тѣ подлежатъ на събаряне за новата гара. Също е належащо построяване на гаражъ за моторнитѣ коли на главната дирекция и надъ него ще се построи салонъ за нужди на Министерството на народото просвѣщение, което отстъпи салона на ученическото кино за постройка на сграда на Софийската централна телефонна станция, срещу това условие.

Предвидъ на гореизложеното и съгласно съ чл. 18 отъ закона за Пощенската спестовна каса, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и гласувате приложенъ законопроектъ за отпускане заемъ на Главната дирекция на пощитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ въ размѣръ на 150.000.000 л. отъ Пощенската спестовна каса.

Гр. София, 17 юний 1942 г.

Министъръ на желѣзницитѣ, пощитѣ и телеграфитѣ:
Инж. В. Радославовъ

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за отпускане заемъ на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните въ размъръ на 150.000.000 л. отъ Пощенската спестовна каса.

Чл. 1. Разрешава се на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните да сключи, а на Пощенската спестовна каса да отпусне на казаната дирекция заемъ въ размъръ на 150.000.000 л. за покриване на разходите по постройката на здания за телеграфопощенски и телефонни станции въ провинцията; здания за пощенски клонове въ София, за телеграфна и телефонна фабрика, здания за подвижните пощенски писалища, за главен складъ на материалното отделение и за гаражъ за всички моторни коли въ София, както и за обзавеждане на сжщитѣ сгради, включително и инсталациите.

Чл. 2. Пощенската спестовна каса ще внася на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните, при поискване отъ нея, въ зависимост отъ нуждите ѝ, отдѣлни частични суми до размѣра на пълната сума на заема. Последната частична вноска трѣбва да се изтегли найкъсно до 1 ноемврий 1945 г.

Чл. 3. Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните плаща върху частичните суми, отъ деня на получаването имъ, годишна лихва 1% по-голяма отъ лихвата, която Пощенската спестовна каса плаща на вложителитѣ си.

Чл. 4. Изтегленитѣ частични суми по заема до 1 ноемврий 1942 г. се превръщатъ на тази последната дата въ анюитетен заемъ, платимъ въ срокъ отъ 10 години, при определената въ чл. 3 лихва, съ равни шестмесечни вноски, съдържащи лихви и погашения съ падежъ 1 май и 1 ноемврий всѣка година.

Останалитѣ частични суми, които ще се изтеглятъ следъ 1 ноемврий 1942 г., при последното допустимо теглене не по-късно отъ 1 ноемврий 1945 г., се превръщатъ ежегодно на 1 ноемврий въ анюитетни заеми съ срокъ 10 години, платими при условията на алинея първа на настоящия членъ.

Чл. 5. Необходимитѣ кредити за изплащането на погашенията и лихвите по този заемъ се предвиждатъ ежегодно въ бюджета на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните.

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Които отъ г-да народнитѣ представители приематъ на първо четене законопроекта за отпускане заемъ на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните въ размѣръ на 150.000.000 л. отъ Пощенската спестовна каса, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Министъръ инж. Василъ Радославовъ: Предлагамъ спешностъ.

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Г-нъ министърътъ на железницитѣ предлага, законопроектъ да бжде приетъ, по спешностъ, и на второ четене. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Докладчикъ Стефанъ Караивановъ: (Чете заглавието и чл. 1*)

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Които отъ г-да народнитѣ представители приематъ заглавието на законопроекта и чл. 1, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Стефанъ Караивановъ: (Чете чл. 2)

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ чл. 2, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Стефанъ Караивановъ: (Чете чл. 3)

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ чл. 3, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Стефанъ Караивановъ: (Чете чл. 4)

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ чл. 4, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Стефанъ Караивановъ: (Чете чл. 5)

Председателстващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ чл. 5, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ е приетъ окончателно.

Минаваме на следната точка, дванадесета, отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за одобрение на таблицитѣ за такситѣ по ведомството на пощите, телеграфите и телефоните.

Г-да народни представители! Предвидъ на това, че законопроектъ е доста дълъгъ, моля да се съгласите да бждатъ прочетени само мотивитѣ къмъ законопроекта. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да ги прочете.

Докладчикъ Стефанъ Караивановъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за одобрение на таблицитѣ за такситѣ по ведомството на пощите, телеграфите и телефоните.

Г-да народни представители! Съгласно съ закона за пощите, телеграфите и телефоните отъ 1942 г., всички пощенски, телеграфни, телефонни, радио и други такси се установяватъ по видъ и размѣри въ таблици, които се одобряватъ отъ Министерския съветъ и влизатъ въ сила следъ узаконяването имъ, за да могатъ да се придобиятъ отъ 1 юлий т. г.

Въ приложенитѣ къмъ настоящия законопроектъ таблици нѣкои отъ такситѣ запазватъ досегашнитѣ си размѣри, а други се съгласуватъ съ днешнитѣ условия и действителнитѣ разходи по поддържането и разширението на службитѣ. Така, такситѣ по пощите, телефоните и радиото запазватъ почти досегашнитѣ си размѣри, а телеграфнитѣ такси, такситѣ на пощенскитѣ записи и нѣкои отъ телефоннитѣ такси претърпяватъ известни процентни увеличения, които се движатъ отъ 10 до 40%.

Съ тѣзи таблици се дава практичностъ въ бързото таксуване и възможностъ, на клиентитѣ леко да се справятъ съ разнитѣ видове такси.

Покрай досегашнитѣ такси се създаватъ и нѣкои нови намалени такси, като такса за народенъ типъ радиоприемници.

Като представямъ на просвѣтеното ви внимание настоящия законопроектъ за одобрение на таблицитѣ за такситѣ по ведомството на пощите, телеграфите и телефоните, моля ви, г-да народни представители, да го разгледате и гласувате.

Министъръ на железницитѣ, пощите и телеграфите:
Инженеръ Радославовъ

* За текста на членовитѣ вижъ първото четене на законопроекта на сжщата страница, по-горе.

(Ето текстът на законопроекта:

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за одобрение на таблиците за таксите по ведомството на пощите, телеграфите и телефоните.

Членъ единственъ. Одобряватъ се таблиците за таксите за радиопремници и радиореклами, приложени таксите по пощенската, телеграфната и телефонната къмъ настоящия законъ. служби, таксите за пощенските и телеграфните записи и

ТАКСИ ПО ПОЩЕНСКИТЕ СЛУЖБИ

№ по редъ	Видъ на праткитъ	Единица тежестъ за таксуване	Такса въ лева	Забележка
I. Писмовни пратки.				
	Писма (въ затворени или отворени пликове)			
1	а) За доставяне въ сжщата община	Първият 20 гр. Следващият 20 гр. или дробъ отъ 20 гр.	1 1	
	б) За вътрешността на царството	Първият 20 гр. Следващият 20 гр. или дробъ отъ 20 гр.	2 1	
2	Писма „Бърза поща“ (за доставяне по нароченъ)			
	а) За доставяне въ раздавателнитъ райони на станцията на подаването	Първият 20 гр. Следващият 20 гр. или дробъ отъ 20 гр.	5 1	
	б) За вътрешността на царството	Първият 20 гр. Следващият 20 гр. или дробъ отъ 20 гр.	6 1	
3	Офисни писма (само въ отворени пликове или на открито)			
	а) Подадени отъ дружества или организации, които преследватъ нестопански (идеални) цели, като: родолюбиви, благотворителни, спортни и научни, професионални и др.	На единъ брой, за всеки 20 гр. или дробъ отъ 20 гр.	0-50	
	б) Подадени отъ други дружества или лица въ най-малко 500 еднакви броя	На единъ брой, за всеки 20 гр. или дробъ отъ 20 гр.	1	
4	Пощенски карти (включително пощенски карти отъ частно производство и илюстрирани карти)			
	а) Безъ предплатенъ отговоръ	Единъ брой	1	Илюстриранитъ карти съ поздравителенъ текстъ до 5 думи или инициали съ поздравителни карти — точка 6.
	б) Съ предплатенъ отговоръ (само държавно производство)	Единъ брой	2	
5	Карти писма (държавно и частно производство) . .	Единъ брой	2	
6	Поздравителни карти.			
	а) Нозогодишни, коледни, великденски карти и др., подадени на открито или въ отворенъ пликъ	Единъ брой	0-50	Могатъ да бъдатъ въ двойно размеръ, но презгнати на две по размера на пощенската карта. Могатъ да съдържатъ отпечатанъ поздравителенъ текстъ, освенъ който може да се написва допълнително такъвъ до 5 думи или инициали, безъ да се броятъ датата и подписътъ.
	б) Маргенси поздравителни карти, съ приложени на всякъвъ видъ маргеници, подадени въ отворенъ пликъ	На единъ брой за първият 20 гр. . . Следващият 20 гр. или дробъ отъ 20 гр.	2 1	
	в) Визитни картички само въ отворени пликове .	Единъ брой	0-50	
7	Известия и покани за раждане, годижи, женитби, смъртъ и други семейни, битови и религиозни и други обреди; за балове, вечеринки, концерти, събрания, изложби и други културни и стопански тържества и др. и борсовитъ бюлетени на фондовата и стопанска борси . . .	Единъ брой	0-50	Визитнитъ карти могатъ да се влагатъ най-много до 2 въ единъ пликъ. Тъ могатъ да съдържатъ поздравителенъ текстъ съ думи или инициали, общо до 5 думи, безъ да се броятъ датата.
II. Бандеролни пратки.				
1	Печатни произведения	Всѣки 100 гр. или дробъ отъ 100 гр.	0-30	
2	Вестници.			
	а) единични	Всѣки 50 гр. или дробъ отъ 50 гр. .	0-10	
	б) на връзки	Всѣки 100 гр. или дробъ отъ 100 гр.	0-15	
3	Периодични списания, литературни издания и библиотеки	Всѣки 50 гр. или дробъ отъ 50 гр. .	0-10	

№ по редъ	Видъ на пратки	Единица тежестъ за таксуване	Такси въ лева	Забележка
4	Покани за записване на нови абонати или за подновяване на абонаменти за вестници, списания, периодични литературни издания и каквито и да било печатни трудове, независимо за колко и какви издания на едно или няколко издателства и отделни издатели, подавани периодично и отделно отъ самите издания	Единъ брой	0-10	
	Сжшитъ, подавани на връзки	Всѣки 100 гр. или дробъ отъ 100 гр.	0-30	
5	Рекламни листове, покани и други подобни, подадени на открито, сгнати до приблизителните размѣри на пощенска карта, безъ адреси, за раздаване въ раздавателните участъци на станцията на подаването	Единъ брой	0-15	
	Сжшитъ, когато сж предназначени за раздаване въ райони на други станции, подлежат на допълнителна такса по точка 1 (печатни произведения) и се изпращатъ отъ станцията на подаването до станцията на доставянето съ служебно писмо			
6	Релефни отпечатвания за слѣпи	Всѣки 1000 гр. или дробъ отъ 1000 гр.	0-50	Могатъ да съдържатъ предмети съ действителна (продажна) стойностъ най-много до 30 л.
7	Дѣлови книжа	Всѣки 100 гр. или дробъ отъ 100 гр.	0-50	
8	Образци отъ стоки	Всѣки 100 гр. или дробъ отъ 100 гр.	0-50	
9	Малки пакети	Всѣки 100 гр. или дробъ отъ 100 гр.	0-70	Таксата се облепва въ пощенски марки върху пратката при пу-скането ѝ въ пощенската кутия
	Най-малката такса за пратка		3	
10	За препорѣжка (само за писмовните и бандеролни пратки)	За всѣка пратка	3	
11	За доставяне разписка на препорѣчана пратка, пустната въ пощенска кутия	За всѣка разписка	1	
12	За известия за доставяне (обратна разписка само за регистрирани пратки)	За всѣка разписка	3	
	З а б е л е ж к а .			
	Съобщенията върху отрязките отъ вносни бележки, чекове, чекови записи, вирменти и покани на пощенски записи за предназначението на сумите се таксуватъ съ по 1 л.			
	Писменитъ съобщения до радиослужбата за продадени радиоприемници се освобождаватъ отъ такса.			
	III. Парични пратки.			
1	Писма съ обявена стойностъ	Първиятъ 20 гр.	3	Събира се още такса за обявената стойностъ по размѣритъ, определенъ въ точка V.
		Слѣващиятъ 20 гр. или дробъ отъ 20 гр.	1	
2	Кутии съ обявена стойностъ	За всѣка пратка	10	Обявена стойностъ най-много до 50.000 л.
	За препращане или в ажане на кутиите съ обявена стойностъ се събиратъ таксите, каквито сж събрани и при подаването.			
	З а б е л е ж к а . Освобождаватъ се отъ заплащане на пощенски такси пощенските пратки, подавани отъ Българската народна банка по изпълнението на касовата служба на държавата.			

IV. КОЛЕТНИ ПРАТКИ.

1. Такси за пренасяне.

За пренасяне на колетните пратки се събира такса според тежината им:

За пратки до 15 килограма по 2-50 л. за всеки килограм или дробь от килограм тежина.

За пратки до 25 килограма по 3-50 л. за всеки килограм или дробь от килограм тежина.

Най-малка такса за пренасяне на колетна пратка — 10 л.

За колетните пратки съ обявена стойност, освен таксите за пренасяне според тежината им, се събира и таксата за обявена стойност, предвидена в точка V, а за пратките съ наложен платеж, освен таксите за пренасяне и за обявена стойност, се събира и таксата за наложен платеж, предвидена в точка VI.

2. Обременителни колетни пратки.

Таксата за пренасяне на обременителните колетни пратки се събира съ 20% увеличение.

3. Колетни пратки, ползващи се от намаление.

Таксата за пренасяне на колетните пратки, изпращани за войници, ученици и студенти, които следват в държавни учебни заведения, се събира съ 20% намаление.

4. Доставка в жилището.

За всяка колетна пратка, доставена в жилището на получателя, се събира такса по 1 л. на килограм или дробь от килограм тежина на пратката, при най-малка такса 5 л.

5. Магазинажъ.

За всяка колетна пратка, неполучена от пощата в двудневен срок, смята се от датата на доставянето на поканата, за селища, въ които има станция, и въ срок от 10 дни за селища, въ които няма станция, се събира такса за магазинажъ по 1 л. на день.

За пратките, адресирани за войници и затворници, такса за магазинажъ не се събира.

6. Колетни пратки за доставяне на мѣстоподаването.

Колетните пратки, подадени за доставяне от станцията на мѣстоподаването, се таксуват по 10 л. на пратка. Тя се доставя на получателя въ помещението на станцията на подаването. При доставянето им въ жилищата на получателя, събира се и таксата въ точка 4.

7. Препращане и връщане на колетните пратки.

За препращане и връщане на колетните пратки се събира от получателя или подателя (на когото се доставя пратката) таксата за пренасяне по точка 1. Ако пратката е съ обявена стойност събира се и таксата за обявена стойност по точка V. Такса за наложен платеж не се събира.

8. Оттегляне на колетните пратки.

При оттегляне на подадени колетни пратки се задържа 10 л., а останалата част от таксата се връща на подателя, ако пратката не е отправена. Ако пратката е отправена от станцията на подаването, събраните такси не се връщат. Ако подлежащите на връщане такси съ събрани въ пощенски марки, тя се връща от приходите по същия параграфъ.

V. ТАКСА ЗА ОБЯВЕНА СТОЙНОСТ.

За обявена стойност се събира такса по 2 л. на всеки 1.000 л. или дробь от 1.000 л. върху сумата на обявената стойност на пратката. Най-малката такса за обявена стойност е 5 л.

VI. ТАКСА ЗА НАЛОЖЕН ПЛАТЕЖЪ.

За наложен платеж се събира такса:

За наложен платеж от 1 до 25.000 л. по 1 л. за всеки 1.000 л. или дробь от 1.000 л.; от 25.001 до 50.000 л. — по 0-50 л. на всеки 1.000 л. или дробь от 1.000 л.

Най-малката такса за наложен платеж: за колетни и парични пратки — 5 л.; за писмовни и бандеролни пратки — 2 л.

VII. СЪБИРАНЕ СТОЙНОСТЪТА НА ЦЕННИ КНИЖА.

За събиране стойността на ценни книжа се събира такса

За всяка ценна книга до 1.000 л. по 1 л. за всеки 100 л. или дробь от 100 л.; от 1.001 л. нагоре — по 5 л. за всеки 1.000 л. или дробь от 1.000 л.

Таксата се пресмѣта отделно за всяка ценна книга. Най-малката такса за една ценна книга е 2 л. Описите съ ценни книжа се подават въ два еднакви броя и се облепват съ пощенски марки по 1 л.

Бележитѣ, написани върху ценните книжа, ако съ от текущ личен характер, се таксуват съ по 1 л., а ако съ от рекламн или оповестителен характер — съ по 0-50 л.

VIII. АБОНАМЕНТНИ ПОЩЕНСКИ КУТИИ.

За абонаментни пощенски кутии се събират следните такси: за София, за голѣма кутия по 200 л. за тримесечие или 700 л. годишно.

За София, за малки кутии по 150 л. за тримесечие или 500 л. годишно.

За останалите станции въ страната по 100 л. за тримесечие или 350 л. годишно. Абонати, които получават голѣм брой пощенски пратки и същите не могат да се съберат въ дадената им кутия, заплащат абонаментната такса въ двоен размер и им се отпуска втора кутия.

Освен горните такси, всеки абонатъ внася 10 л. гаранционен залог за въ случай на изгубване на ключа или повреждане на бравата на кутията. След прекратяването на абонамента, при предаване на ключа и бравата на кутията въ исправност, таксумата се връща на абоната. При повреда, сумата се задържа за извършване на поправките на ключа или бравата.

Службата дава сведения за имената и адресите на абонатите на пощенските кутии срещу такса от 10 л. за адресъ.

IX. АБОНИРАНЕ ЗА ВЕСТНИЦИ И СПИСАНИЯ.

За абониране за вестници и списания се събират следните такси:

- а) такса за пренасяне, пресмѣтната според тежината на всеки брой и количество на броевете, и
- б) 20% върху стойността на абонамента.

X. МЕЖДУНАРОДНИ КУПОНИ ЗА ОТГОВОРЪ.

Международните купони за отговоръ се подават по цена равна на таксата на едно препоръчано писмо за чужбина до 20 гр.

Преддени или получени от чужбина купони се приемат и се замѣняват съ пощенски марки на сума, равна на таксата на едно препоръчано писмо за чужбина до 20 гр. за всеки купонъ.

XI. КАРТИ ЗА САМОЛИЧНОСТЪ.

За издаване на карти за самоличност се събира такса 10 л., която се облепва въ пощенски марки върху картата.

XII. ПРАТКИ „ДО ПОИСКВАНЕ“.

Всички пощенски пратки, покани за получаване на пратки и други подобни, адресирани за доставяне на получателя чрез службата „до поискване“, се таксуват съ по 1 л. за пратка.

За пратките, на които името на получателя е показано съ инициали или условни имена, се събира такса по 5 л. за пратка.

XIII. ПРОМѢНА НА АДРЕСЪ.

За промѣна на адреса на получателя на регистрираните пратки се събира такса по 5 л. за пратка.

Ако заявленията, съ които се иска промѣната на адресъ, оттегляне или препращане на пратките, подлежат на изпращане до други станции, се събира и таксата на едно препоръчано писмо до 20 гр.

XIV. СПРАВКИ.

За справки относно подаването или доставянето на всички видове пощенски пратки, изплащания на суми по наложени платежи, ценни книжа, абонаменти и др. се заплаща такса:

За всяка пратка, ако от заинтересувания се покаже името на станцията на подаването, датата и номерът на пратката, по 10 л. за пратка. Ако тия сведения не се покажат, събира се такса по 25 л. за пратка, за всеки месецъ.

Въ случай че справката не завърши съ резултат въ станцията, въ която е поискана, и заявлението или преписката подлежи на препращане до други станции, събира се още таксата на едно препоръчано писмо до 20 гр.

При искане на удостоверения за подадени, доставени или недоставени пощенски пратки, изплащания на суми или извършване на пощенски услуги, се събира такса за справка.

XV. ОБЕЗЩЕТЕНИЯ.

За изгубени и повредени препоръчани писмовни и банкеролни пратки не се заплаща обезщетение.

За изгубени препоръчани писма се заплаща обезщетение по 100 л. за пратка.

За изгубени препоръчани пратки: окръжни и поздравителни писма, карти-писма, известия, покани и банкеролни пратки се заплаща обезщетение по 20 л. за пратка.

За паричните пратки и за колетните пратки се обявена стойност, при повреди, недължащи се на лоша опаковка, и при ограбвания, се заплаща обезщетение въ размеръ на действителната стойност на нанесената щета и най-много до размеръ на обявената стойност, а при изгубване — пълната обявена стойност на пратките.

За колетните пратки безъ обявена стойност, при липси на части отъ съдържанието и при повреди, дължащи се на лоша опаковка, не се заплаща обезщетение. При липси и повреди, дължащи се на лоша опаковка, и при ограбвания и изгубвания, се заплаща обезщетение въ размеръ на действителната стойност на нанесената щета, което не може да надминава 50 л. на килограмъ или дробъ отъ килограмъ тежина на пратка.

За изгубване на пратки съ неосребрени ценни книжа, заплаща се обезщетение за всеки описъ съ ценни книжа по 100 л.

Къмъ определенитъ по-горе обезщетения се прибавя още една сума, равна на събранитъ такси за пратките и за извършване на справки.

Срокътъ за искане обезщетение за пратките е една година, смятанъ отъ датата на подаването на пратката. Определеното обезщетение тръбва да се получи отъ правиямишнитъ лица въ срокъ отъ 6 месеца отъ датата на съобщението, че сумата е на тѣхно разположение. Непотърсенитъ въ тоя срокъ обезщетения оставатъ въ полза на държавното съкровище.

ТАБЛИЦИ ЗА ТАКСИТЪ ПО ТЕЛЕГРАФНАТА СЛУЖБА.

I. Обикновени телеграми.

Таксата на телеграма за вътрешността се определя по 1 л. на дума.

Най-малката такса за една телеграма е 14 л. за 10 думи.

II. ТЕЛЕГРАМИ СЪ НАМАЛЕНА ТАКСА.

Поздравителни и съболезнователни телеграми.

Поздравителни и съболезнователни телеграми се таксуватъ съ 50% намаление отъ такситъ за обикновенитъ телеграми въ следнитъ случаи: за именни и рождени дни, годижи, сватби, раждания, смъртъ, Нова година, Рождество Христово и Възкресение Христово, по всички календари, патронни празници, конгреси, конференции и юбилеи.

Най-малката такса за тѣзи телеграми е 8 л.

Поздравителни телеграми по определенъ текстъ, разпращани по случай именни дни и Нова година и др., се таксуватъ по 5 л. на телеграма. Подписътъ на тия телеграми може да съдържа до 2 думи. За повече отъ 2 думи се събира допълнително по 1 л. на дума.

Телеграми за печата.

Телеграми за печата, за вътрешността и за странство се таксуватъ съ 50% намаление отъ таксата за обикновенитъ телеграми, ако се отнасятъ за новини и сведения отъ политически, търговски, стопански и културенъ характеръ, предназначени за публикуване въ вестници, списания или да бъдатъ разгледани чрезъ радио-разпръсквателни станции.

Градски телеграми.

Телеграми съ мѣстоназначеніе раздавателния районъ на станцията, въ която съ подадени, се таксуватъ съ 50% намаление отъ такситъ за обикновенитъ телеграми.

Най-малката такса на тѣзи телеграми е 8 л.

III. ЛУКСОЗНИ ТЕЛЕГРАМИ.

Луксознитъ телеграми се приематъ като обикновени телеграми (по пълната тарифа) и като поздравителни съ 50% намаление.

Освенъ тази такса, събира се и стойността на формуляра, която се определя съ заповѣдъ на министра на жезлѣзницитъ, пошитъ и телеграфитъ.

Отпечатването на формуляритъ за луксознитъ телеграми става за сметка на „Взаимноспомогателната каса“ при Главната дирекция на пошитъ, телеграфитъ и телефонитъ, като чистиятъ приходъ при продажбата имъ се събрѣля, както следва.

70% за „Взаимноспомогателната каса“;

30% като държавенъ приходъ по съответния параграфъ.

IV. ТЕЛЕГРАМИ СЪ ТАКСУВАНИ УКАЗАНИЯ.

Бързи телеграми.

За „бърза“ телеграма се събира обикновената такса въ двоенъ размеръ.

Телеграфни записи.

За телеграфенъ записъ се събира: такса за обикновена телеграма споредъ числото на думитъ въ записъ.

Телеграми съ отговоръ платенъ.

За отговоръ платенъ таксата е въ зависимостъ отъ броя на предплатенитъ думи.

Най-малката такса за отговоръ платенъ е 14 л. до 10 думи.

Телеграми съ провѣрка.

За телеграми съ указание „провѣрка“ се взема допълнителна такса отъ една четвъртъ отъ обикновената такса на телеграма.

Най-малката такса е 14 л.

Телеграми съ нѣколко адреси.

За всѣко отдѣлно доставяне на преписъ отъ телеграма за единъ и същъ градъ се взема по 14 л. за всѣки 100 или дробъ отъ 100 думи. Поздравителни телеграми съ преписъ не се приематъ.

Телеграми въ следа.

За телеграми съ указание „следа“ се взема таксата за обикновена телеграма въ троенъ размеръ.

Известия за доставяне.

Таксата за известия за доставяне на телеграми и за всѣкакъвъ видъ пратки по телеграфа е 14 л., а по пощата — таксата на едно препоръчано писмо.

V. СЪОБЩАВАНЕ СЪДЪРЖАНИЕТО НА ТЕЛЕГРАМИ ПО ТЕЛЕФОНА.

По желание на подателя или получателя, съдържанието на телеграми до 20 думи, написани на български езикъ, преди да бъдатъ връжени отъ раздавача, може да бъде предварително съобщено по телефона, ако същиятъ получателъ притежава телефоненъ постъ.

Таксата за съобщаване на телеграми по телефона е 3 л. на телеграма.

VI. ОТТЕГЛЯНЕ НА ТЕЛЕГРАМИ.

За всѣка оттеглена телеграма преди предаванетоъ ѝ се задържа 14 л., а остатъкътъ се връща.

VII. ПРЕПИСИ ОТЪ ТЕЛЕГРАМИ.

За всѣки преписъ отъ телеграма се заплаща по 10 л. за всѣки 100 думи или дробъ отъ 100 думи.

VIII. ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА СПРАВКИ И ИСКАНЕ ПРЕПИСИ.

Заявления за справки или за искане на преписи отъ телеграми подлежатъ:

1) на пощенско право — таксата на едно препоръчано писмо.

2) на право за дирене за всѣки преписъ, ако заявителятъ определъ точната дата или номера на телеграмата, за която се иска справка или преписъ — 10 л.

Ако, обаче, не може да определъ датата или номерътъ — 25 л. за всѣки месецъ и за всѣки преписъ.

IX. СЪКРАТЕНЪ И УСЛОВЕНЪ АДРЕСЪ.

Таксата за съкратенъ и условенъ адресъ е 800 л. годишно въ предплата. Заплащането може да стане въ предплата по 250 л. за всѣко тримесечие.

X. КОРЕСПОНДИРАНЕ НА УСЛОВЕНЪ ЕЗИКЪ.

Такса за кореспондиране на условенъ езикъ, за лица, придобили това право, е 2.000 л. годишно за вътрешността и 5.000 л. годишно за странство въ предплата. Заплащането може да стане въ предплата и за всѣко тримесечие.

Съгласно чл. 37 отъ закона за пошитъ, телеграфитъ и телефонитъ и чл. 23 отъ правилника за телеграфната служба, държавнитъ учреждения и длъжностни лица по-даватъ безплатно телеграми.

ТАБЛИЦИ

за таксите на телефонната служба.

Таблица I. — Инсталационни такси при централа съ и безъ бронтели.

Степень на мрежата (Споредъ броя на постове)	Разстояние до централа въ километри (по въздушна линия)	Телефонни постове					Нумераторъ, контактъ, вѣто а слушалка и други прибори	Девиатори	Допълнителен звънецъ	Автоматична касетка	Нумератори					За добавъчна линия
		Прави	Допълнителни								До 20 нумера	До 50 нумера	До 100 нумера	Надъ 100 нумера		
			Въ сѣния етажъ на правия абонатъ или на другъ абонатъ	Въ другъ етажъ на сѣното здание	Въ сѣния дворъ на правия абонатъ или на другъ абонатъ	Въ другъ дворъ на сѣния улица или презъ улица, площадъ и др.										
		лева	лева	лева	лева	лева	лева	лева	лева	лева	лева	лева	лева	лева	лева	
I. Надъ 100 поста.	1 1.5 2	1.250 1.500 1.900														
Извънградска подцентрала .	1	1.250														
II. Отъ 201 до 1000 поста .	1 1.5 2	1.000 1.250 1.500	300	400	600		200	200	200	100	150	600	1.000			
III. Отъ 21 до 200 поста. .	0.5 1 1.5	500 7.0 1.000														
IV. До 20 поста	0.5 1 1.5	500 750 1.000														
1. Като правъ постъ, когато връзката е отъ правия постъ. 2. За толкова прави поста, колкото застигнати има, когато връзката е презъ централа																
За всѣки 100 нумера или дробъ отъ 100 нумера по 100 л.																
1. По 250 л. за всѣки 50 или дробъ отъ 50 метра съ жѣлезни проводници. 2. По 500 л. за всѣки 50 или дробъ отъ 50 метра съ малъни проводници.																

1. Като правъ постъ, когато връзката е отъ правия постъ.
2. За толкова прави поста, колкото застигнати има, когато връзката е презъ централа.

За всички 100 нумера или дробъ отъ 100 нумера по 100 л.

1. По 250 л. за всеки 30 или дробъ отъ 30 метра съ жлъдени проводници.
2. По 600 л. за всеки 50 или дробъ отъ 50 метра съ медна проводница.

Ако добавъчната линия бжде изцяло построена отъ абоната, той се освобождава отъ заплащане инсталационна такса за добавъчната линия.

Таблица II. — Абонаментни такси при централи съ бронтели.

Станция	Основна годишна такса	За всеки разговоръ по 1 л. съ най-малката такса: въ София — 150 л., а за другите станции — 100 л. за тримесечие*)	Телефонни постове		Контакти, отклонители и др. прибори.	Допълнителенъ звънецъ	Автоматична касетка	За нумераторъ	За поддържане на добавъчна линия	За постове за вътрешно обслужване къмъ нумераторъ, включенъ въ градската централа, безъ връзка съ сжията	За постове на частна линия	
			Допълнителни въ сжия етажъ на правия постъ или въ другъ етажъ на сжия дворъ	Допълнителни презъ улица								
				При мрежи отъ първа степенъ								При мрежи отъ друга степенъ
I. Софийска областна телефонна група	1.300	1	400									
II. За останалите станции	1.000	1	400	2000	1600	100	60	100	1. По 40 л. на нумеръ за нумератори отъ службата 2. По 10 л. на нумеръ за нумератори отъ абоната	По 25 л. на всеки 50 или дробъ отъ 50 метра	По 100 л. на постъ По 500 л. на постъ	

*) Това не се прилага за абонати съ повече отъ единъ прави постове, включени въ една мѣстна централа.

Държавните учреждения (неавтономните) заплащатъ основните такси за правитъ и допълнителни телефонни постове при централи съ бронтели, съ 50% намаление, а за всички други прибори — пълна такса. Абонати, които сами поддържатъ добавъчните си линии, се освобождаватъ отъ абонаментна такса за поддържане добавъчната линия. По тримесечните смѣтки за отброшенитъ градски разговори, при централи съ бронтели, се правятъ намаления 5% за софийската телефонна група и 3% за другите станции.

Таблица III. — Абонаментни такси при централи без бронтелни.

Степенъ на мрежата (споредъ броя на постове)	Категория	Телефонни постове		Комутаторъ, де- виаторъ, отклони- тель и др.	Допълнителенъ звънецъ	На нумераторъ	За поддържане на добавъчната линия	Постове за вж- трешнообслужи- ване къмъ нуме- раторъ, включенъ въ градската цен- трали, безъ връзка съ сжщата	За постове на частна линия
		Прави	Допълнителни постове на сж- щия абонатъ въ сжщото за- дание и сжщия дворъ						
I. Надъ 1090 поста	1 2 3 4	1500 2200 3000 5500	800 1300 1800 2300			1. По 40 л. на нумераторъ отъ службата. 2. По 10 л. на нумераторъ отъ абоната.	По 25 л. на всяка 50 или дворъ 50 метра.		
II. Отъ 201 до 1000 поста . . .	1 2 3 4	1400 1800 2200 3500	600 900 1200 1400	100	60				
III. Отъ 21 до 200 поста	1 2 3 4	1100 1300 1600 2500	600 800 1000 1200					По 100 л. на поста	
IV. До 20 поста	1 2 3 4	800 1000 1200 1500	400 600 800 1000						По 300 л. на поста

За допълнителни постове на други абонати въ сжщото здание на правия постъ, или въ друго здание на сжщия дворъ, се събиратъ абонаментни такси както за прави постове.

Абонаментни такси на допълнителни постове и съзъ улица, площади и др. сж сжщитъ като за прави постове.

Абонати, които сами поддържатъ добавъчната си линия, се освобождаватъ отъ абонаментна такса за поддържане добавъчната линия.

Таблица IV. — Такси за премѣстване.

	Въ едно и сжщо здание			отъ едно здание въ друго		
	Отъ едно мѣсто на друго въ сжщата стая	Отъ една стая въ друга на сжщия етажъ	Отъ единъ етажъ въ другъ на сжщото здание	Когато зданията сж долепени или раздѣлени съ входъ	Когато зданията сж раздѣлени съ дворъ, безъ да се пресича улица или площадь и ако разстоянието е до 50 метра	За по-голъмо разсто- яние отъ 50 метра и за премѣстване презъ улица, площадь и др.
	лева	лева	лева	лева	лева	лева
Прави телефонни постове. Допълнителни постове . .	150 150	200 200	300 300	500 500	600 600	Като за нови постове 1. Като за новъ до- пълнителенъ постъ, ако следва правия постъ. 2. Като за новъ правъ постъ, ако не следва правия постъ. Като за новъ 200. По 40 л. за всяка включена верига съ минимумъ 600 л.
Комутатори, девиатори, контакти, отклонители, допълнителни звънци и други присори	Като за новъ 200	Като за новъ 200	Като за новъ 200	Като за новъ 200	Като за новъ 200	
Нумератори	По 10 л. за всяка вклю- чена верига съ минимумъ 100 л.	По 50 л. за всяка вклю- чена верига съ минимумъ 200 л.	По 80 л. за всяка вклю- чена верига съ минимумъ 250 л.	По 80 л. за всяка вклю- чена верига съ минимумъ 300 л.	По 40 л. за всяка вклю- чена верига съ минимумъ 400 л.	

При премѣстване на телефоненъ постъ съ добавъчна линия, ако сжщата се удължи, за удълженото разстояние се взема съответната такса съгласно таблица I.

Таблица V. — Такси за телефонни услуги.

Събуждане отъ сънъ		За приети теле- фонни бележки, т. е. записване нумера на теле- фонния постъ или нумеро на листъ, което е търсено абоната	За телефонно съобщение за- писване текстъ до 15 думи	За включване телефоненъ постъ на отсъстващъ абонатъ въ специаленъ нумераторъ за об- служване презъ време на отсъс- твие му		За издирване злоумишлено повикване	
За едно събуждане	За всяко следващо събуждане			За първия денъ	За всички след- ващи дни	За първия 10 дни	За следващия 10 дни
лева	лева	лева	лева	лева	лева	лева	лева
2	1	1	3	10	5	100	50

Таблица VI.

Такси за междуградски разговори.

З О Н И	Такса за	
	Единица разговоръ	
	Силенъ трафикъ (7-21 частъ)	
	л е в а	
I. До 10 км.	7	
II. До 20 км.	14	
III. До 40 км.	20	
IV. До 80 км.	25	
V. До 160 км.	30	
VI. До 300 км.	35	
VII. Надъ 300 км.	40	

1. За разговоръ, произведенъ презъ време на слабъ трафикъ, се събира такса въ размѣръ 50% отъ таксата за единица разговоръ презъ силния трафикъ.

2. Разговоритѣ, които се водятъ между станциитѣ и включенитѣ въ тѣхъ селско-общински постове за общо ползуване и обратно, като и разговоритѣ между такива постове, включени въ една и съща станция, се таксуватъ съ най-малката такса за междуградски разговори до 10 км., т. е. съ 7 л.

3. Таксата за бързи разговори се състои отъ обикновената такса въ двоенъ размѣръ.

4. Таксата за покани, предизвестия и запитване е равна на 1/3 отъ съответната такса за единица разговоръ при най-малка такса 7 л., за силенъ и слабъ трафикъ.

5. Таксата за бързитѣ покани, предизвестия и запитвания се състои отъ обикновената такса въ двоенъ размѣръ.

6. За телефонна покана съ два адреса се заплаща една свръхтакса въ размѣръ 50% отъ обикновената такса за покана.

7. За произведенитѣ на кредитъ междуградски телефонни разговори, ако не бъдатъ заплатени въ срокъ, предвиденъ въ чл. 165 отъ правилника, се събира 10% добавъчна такса върху дължимата сума съ минимумъ 10 л.

Такси за преотстъпване.

1. Таксата за преотстъпване на телефоненъ постъ е същата като за новъ постъ, т. е. пълна такса за инсталация и абонаментъ за съответното тримесечие, презъ което се извършва преотстъпването, споредъ категорията на поста и степенята на мрежата.

2. При преотстъпване на телефоненъ постъ съ добавъчна линия, за последната се заплаща 20% отъ таксата за първоначално поставяне, а абонаментната такса — въ пълненъ размѣръ.

3. На съпругата (съпругътъ) на починалъ абонатъ на постъ за домашно ползуване, ако се вземе за сѣщитѣ нужди, се събира такса 200 л.

При преотстъпване на телефонни постове за домашно ползуване между членове на едно и сѣщо семейство се събира пълна такса за преотстъпване.

Такси за преименуване.

За промѣна на нумера на телефоненъ постъ или фирмата на едно и сѣщо физическо или юридическо лице се събира такса 200 л.

Такси за справки.

За справки се събира:

- а) пощенско право — равно на таксата на едно препоръчано писмо;
- б) архивно право — по 10 л., когато датата е посочена, и по 25 л. за месецъ или дробъ отъ месеца, когато не е посочена датата.

Такси за отдѣлни вписвания на абонатитѣ въ телефонната книга.

1. За всѣко допълнително вписване въ телефонната книга, направено по искане на абоната, се взема такса по 50 л.

2. Всѣки абонатъ получава безплатно нова телефонна книга следъ предявяване старата телефонна книга.

Ползуващи се съ намаление на телефоннитѣ такси.

1. Градскитѣ телефонни разговори на редакциитѣ на вестници се ползуватъ съ 50% намаление.

2. Междуградскитѣ телефонни разговори за печата между часоветѣ 12—14 и отъ 19—7 се таксуватъ съ 80% намаление отъ такситѣ, предвидени въ таблица VI, при най-малка такса за разговоръ, покана, предизвестие, запитване — 7 л.

3. Ползуватъ се съ 50% намаление отъ всички такси за домашенъ телефоненъ постъ и за градски телефонни разговори бившитѣ министри на железницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ, бившитѣ глав. директори на пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ и всички служители по пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ и радиовеломство съ най-малко 10-годишна служба по ведомството, както и бившитѣ пощенски, телеграфни, телефонни и радио-служители съ най-малко 15 прослужени години по сѣщото ведомство.

Освобождаване отъ такси.

1. Разговоритѣ на частни лица съ съответната държавна власт, при принудително казване на самолети, при метежъ, наводнение или други обществени бедствия, се освобождаватъ отъ такса.

2. Разговоритѣ при повика „въздушно“ и „служебно въздушно“ и свденята отъ въздушно-наблюдателни постове за прелетяване на неприятелски самолети се освобождаватъ отъ такса.

ТАБЛИЦА

за такситѣ по пощенскитѣ и телеграфни записи.

1. Таксата на пощенскитѣ записи е:

а) до 1.000 л. вкл. 1 л. на всѣки 100 или дробъ отъ 100 л., съ минимална такса 6 л.;

б) отъ 1.001 л. нагоре до 5.000 л. вкл. по 4 на 1.000 или дробъ отъ 1.000 л.;

в) отъ 5.001 л. нагоре до 50.000 л. вкл. по 1 л. на 1.000 или дробъ отъ 1.000 л.

2. Формулярътъ пощенски записъ се заплаща отдѣлно — 1 левъ.

3. Таксата на телеграфнитѣ записи се състои:

а) отъ обикновената такса на пощенскитѣ записи и

б) отъ таксата на телеграмата.

4. Таксата за изплащане на записитѣ и чековитѣ записи въ жилищата е:

а) 3 л. за записъ до 500 л.;

б) 4 л. за записъ до 1.000 л.;

в) 5 л. за записъ до 2.000 л.;

г) 1% или дробъ отъ 1.000 л. за записи надъ 2.000 л.

5. За подновяване на срокъ на неизплатени записи се събира половината отъ таксата на записъ, като стотинкитѣ се окръгляватъ въ левъ въ полза на държавното съкровище.

Сѣщата такса се събира и за промѣняване името на получателя и промѣняване мѣстоизплащането на записъ.

За промѣняване мѣстоизплащането на записи, адресирани до военно-служашитѣ отъ войската, не се събира такса.

6. Изгубенитѣ, скжсанитѣ, както и изцапанитѣ записи се замѣняватъ съ позволителни за изплащане, за които се събира такса, равна на половината отъ таксата на записъ, окръглена въ левъ въ полза на държавното съкровище.

Когато изгубването, скжсането или изцапването е станало при непреодолими служебни обстоятелства, позволителнитѣ се освобождаватъ отъ таксѣ.

Таксата на формуляра-позволително за изплащане е 1 левъ.

7. Таксата за справка е:

а) ако заявителътъ опредѣли точно датата и нумера на записъ — 5 л.;

б) ако заявителътъ не може да опредѣли датата и нумера на записъ — 15 л. за всѣки месецъ или частъ отъ месеца, посоченъ като предполагаемъ за датата на издаването;

в) ако заявителътъ не може да опредѣли станцията, която е издала записъ и покаже повече станции, таксата за справка се събира поотдѣлно за всѣка станция;

г) ако записитѣ, за които се иска справка, не сѣтъ една и сѣща дата, не следватъ поредния номеръ и не сѣтъ единъ и сѣщъ вложителъ и за единъ и сѣщъ получателъ, таксата за справка се събира за всѣки записъ поотдѣлно;

д) при препращане заявленията за справки събира се и таксата за едно затворено препоръчано писмо.

ТАБЛИЦИ:

за таксите на радиоприемниците и радиорекламите.

Отдѣл радиоразпрѣскване.

Групи	Такса л.
I. За кристален детекторъ:	
а) за тримесечие	20
б) за година, ако таксата се заплаща наведнажъ	60
II. За 1, 2, 3-лампови приемници:	
а) за тримесечие	75
б) за година, ако таксата се заплаща наведнажъ	250
За обществено ползуване и на дветѣ групи таксите се събиратъ десѣно.	
III. За 4 и повече лампови приемници:	
а) за тримесечие	100
б) за година, ако таксата се заплаща наведнажъ	350
За обществено ползуване таксите се събиратъ:	
а) за тримесечие	200
б) за година, ако таксата се заплаща наведнажъ	600
IV. За народни приемници:	
а) за тримесечие	60
б) за година, ако таксата се заплаща наведнажъ	200
Освобождаватъ се отъ радиотакси за домашно ползуване:	

1. Бившиятъ министри на желѣзниците, пошитѣ и телеграфитѣ и бившиятъ главни директори на пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ

2. Служителитѣ по пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ, съ най-малко 10-годишна служба, и

3. Бившиятъ пощенски, телеграфни и телефонни служители, които сѫ прослужили по ведомството повече отъ 15 години.

Забележка 1. Типовитѣ народни радиоприемници се опредѣлятъ отъ радио-разпрѣсквателната служба.

2. Радиозонати, закѣснѣли до 30 дни, плащатъ таксите съ 10% увеличение, презъ което време службата прави напомняне на абоната. Следъ изтичането на този срокъ таксите се заплащатъ въ двоенъ размѣръ.

Таксуване на радиорекламитѣ.

Таксите за радиорекламитѣ се опредѣлятъ отъ Министерския съветъ по докладъ на министъра на желѣзницитѣ, пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ, съ съгласието на министъра на финанситѣ.)

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Които отъ г-да народнитѣ представители приематъ на първо четене законопроекта за одобрене на таблицитѣ за таксите по ведомството на пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ отива въ комисията.

Минаваме на следната точка, тринадесета, отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за допълнение на закона за разширение на желѣзопътната мрежа и пристанищата.

Моля г-на докладчика да го прочете.

Докладчикъ Стефанъ Караивановъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за допълнение на закона за разширение на желѣзопътната мрежа и на пристанищата.

Г-да народни представители! Въ чл. 1 отъ закона за разширение на желѣзопътната мрежа и на пристанищата сѫ изброени всички желѣзопътни линии съ нормална ширина на пѣтя и такава съ тѣсень пѣтъ 0.76 и 0.60 м., на които постройката е предстояла или предстои да се извърши. Повечето отъ изброенитѣ въ сѣщия членъ желѣзопътни линии сѫ вече построени и открити въ експлоатация.

Съ присъединяването къмъ царството на новоосвободенитѣ земи отъ сръбска, рѣчка и румѣнска власт, както ви е известно, наложи се, тѣзи краища на родината ни да се свържатъ чрезъ още нѣкои желѣзопътни линии съ старитѣ предѣли на сѣщата, поради което необходимитѣ желѣзопътни линии се предвидиха въ чл. 1 отъ закона. Освенъ, обаче, предвиденитѣ за строежъ нови желѣзопътни линии, явява се необходимостта да се построи и следната нова желѣзопътна линия съ 0.60 м. широчина на пѣтя: „Качаникъ—Стрѣбце“. Тази желѣзопътна

линия е отъ голѣмо стопанско значение, понеже ще служи да се превозва рудата, която се вади отъ хромовата мина „Иезерина“, намираща се при с. Стрѣбце, на 50 км. отъ Качаникъ въ Македония. Предвидъ на голѣмата важностъ на хрома за производството на стомана, която е необходима много въ днешно време, налага се да се увеличи производството на сѣщата мина до най-голѣмия възможенъ добивъ. Въпреки построяването на ново шосе и отпускането на товарни коли, превозътъ на рудата не може да достигне въ предвиденитѣ количества, поради лошия пѣтъ, така че, споредъ сведенията, които сѫ събрани въ това отношение, понастоящемъ въ мината се намиратъ около 50.000 тона руда, която трѣбва да бѣде извозена. Новата желѣзопътна линия „Качаникъ—Стрѣбце“ ще има дължина около 32 км. Въпросната желѣзопътна линия ще следва да се впише въ закона за разширение на желѣзопътната мрежа и на пристанищата, респективно въ чл. 1 отъ сѣщия, кждето, както е казано по-горе, сѫ изброени всички такива, на които е предстояло или предстои изучаването и построяването имъ.

Предвидъ на всичко горесказано, моля ви, г-да народни представители, да разгледате предлагания ви законопроектъ и го гласувате.

Гр. София, юний 1942 г.

Министъръ на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството:

Инж. Д. Василевъ

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за допълнение на закона за разширение на желѣзопътната мрежа и на пристанищата.

(„Държавенъ вестникъ“, брой 66, отъ 24 юний 1925 г., „Държавенъ вестникъ“, брой 18, отъ 26 априль 1927 г., „Държавенъ вестникъ“, брой 157, отъ 11 октомврий 1928 г., „Държавенъ вестникъ“, брой 84, отъ 18 юлий 1933 г., „Държавенъ вестникъ“, брой 219, отъ 28 септемврий 1935 г., „Държавенъ вестникъ“, брой 95, отъ 25 априль 1940 г., „Държавенъ вестникъ“, брой 292, отъ 25 декемврий 1940 г., „Държавенъ вестникъ“, брой 172, отъ 7 августъ 1941 г., и „Държавенъ вестникъ“, брой 78, отъ 14 априль 1942 г.)

§ 1. Въ чл. 1, буква „б“, следъ точка 59 се прибавя и следната нова желѣзопътна линия:
60. „Качаникъ—Стрѣбце“.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Които г-да народни представители приематъ на първо четене законопроекта за допълнение на закона за разширение на желѣзопътната мрежа и на пристанищата, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Министъръ инж. Василь Радославовъ: Предлагамъ спешностъ.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Г-нъ министърътъ на желѣзницитѣ предлага, законопроектътъ да бѣде приетъ, по спешностъ и на второ четене. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Докладчикъ Стефанъ Караивановъ: (Чете заглавието и параграфъ единственъ*)

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които г-да народни представители приематъ заглавието на законопроекта и параграфъ единственъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Понеже отсъствуватъ нѣкои отъ г-да министритѣ, ще прескочимъ точки 14, 15, 16 и 17 отъ дневния редъ и ще минемъ на точка осемнадесета отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за липата.

Моля г-на докладчика да го прочете.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за липата.

Г-да народни представители! Много лица отъ български произходъ и български поданици носятъ небългарски

*) За текста на членовѣтъ вижъ първото четене на законопроекта на сѣщата страница, по-горе.

имена. Отъ тѣхъ мнозина желаятъ да замѣнятъ небългарските си имена съ български такива. Единствената прѣчка се явява сложната и скъпа процедура, която предвижда законътъ за лицата. За да се даде възможностъ на тѣзи лица да замѣнятъ небългарските си имена съ български такива, налага се да се създаде единъ съкратенъ процесуаленъ пътъ, по който да се извършва промѣната на името, а самото производство да бѣде безплатно — лицата освободени отъ заплащане на гербъ, такси, мита и берии.

По тази причина моля, г-да народни представители, да приемете и гласувате предложението законопроектъ.

Гр. София, юний 1942 г.

Министъръ на правосъдието: Д-ръ К. Партовъ

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за измѣнение и допълнение закона за лицата.

Параграфъ единственъ. Следъ чл. 173 се прибавя следниятъ новъ членъ 173 а.

Лицата отъ български произходъ и български поданици могатъ да промѣнятъ небългарските си имена съ български такива.

Молбитъ за това се подаватъ чрезъ надлежното длъжностно лице по гражданското състояние до съответния областенъ създъ, който въ разпоредително заседание се произнася по исканата промѣна.

Станалата промѣна се съобщава служебно отъ създа на длъжностното лице по гражданското състояние, което извършва поправката въ всички регистри и други официални книги въ общината.

Производството по промѣна на името се освобождава отъ гербъ, такси, мита и берии.*

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които г-да народни представители приематъ на първо четене законопроектъ за измѣнение и допълнение закона за лицата, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Министъръ д-ръ Константинъ Партовъ: Моля, спешностъ.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Г-нъ министърътъ на правосъдието предлага да се приеме, по спешностъ, законопроектътъ и на второ четене. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете заглавието на законопроектъ и параграфъ единственъ*)

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които г-да народни представители приематъ на второ четене заглавието и параграфъ единственъ на законопроектъ за измѣнение и допълнение на закона за лицата, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ е приетъ окончателно.

Минаваме на точка четиринадесета отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроектъ за измѣнение и допълнение на закона за благоустройството на населенитъ мѣста.

Г-да народни представители! Предвидъ на това, че законопроектътъ е доста дълъгъ, моля, да се съгласите да бѣдатъ прочетени само мотивитъ къмъ него. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да прочете мотивитъ.

Докладчикъ арх. Петъръ Дограмаджиевъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроектъ за измѣнение и допълнение на закона за благоустройството на населенитъ мѣста.

Г-да народни представители! Предлаганото измѣнение и допълнение на закона за благоустройството на населенитъ мѣста се налага главно отъ необходимостта да се внесе единство въ действията по създаването на кадастрално-нивелачнитъ планове на населенитъ мѣста — отъ една страна, и уличнитъ и

дворични регулации — отъ друга. Съ влѣзлия въ сила, следъ закона за благоустройството на населенитъ мѣста, законъ за кадастъръ и комасация се предвижда, кадастрално-нивелачнитъ планове, които сѫ необходима основа на всѣка регулация, да се съставятъ и одобряватъ по особенъ редъ, независимо отъ производствата по създаване на регулационнитъ планове. Отъ това, обаче, се пораждатъ редица трудности и неудобства: двойно обявяване на всички планове, многократни обжалвания предъ различни административни и съдебно-административни органи и пр. Най-големото неудобство, обаче, е, че се удължава твърде много и неоправдано времето, за което единъ регулационенъ планъ може да се постави въ действие. Нецѣлесъобразно е и постановлението на закона за кадастъръ и комасация (чл. 30), което гласи, че приетиятъ отъ кадастралнитъ комисии кадастраленъ планъ има силата на присъдено нѣщо относно границитъ, т. е. относно собствеността на недвижимитъ имоти.

Въ законопроектъ се предвижда съставянето, обявяването и разглеждането на кадастрално-нивелачния планъ да става въ рамкитъ на самото производство за създаване на регулационнитъ планове, съ което се постига икономия на време, трудъ и срѣдства и се дава необходимата защита на интереситъ на собственицитъ. Съставенитъ и одобренитъ по този редъ кадастрално-нивелачни планове ще иматъ действително, което този законъ имъ предава, но не и действително по закона за кадастъръ и комасация, т. е. кадастърътъ, създаденъ по реда на проекта, не ще прѣгражда пътя за разрешаване на въпроситъ относно собствеността на недвижимитъ имоти съ искове предъ съдилищата.

Съ други измѣнения и допълнения се цели да се осигури бързото и правилно разрешаване на въпроситъ въ връзка съ техническата уредба на освободенитъ български земи.

Въ „Глава VII“, нова, се предвиждатъ правила за създаване на регулационни планове за селища на преселници, както и за населенитъ мѣста или части отъ населени мѣста, засегнати отъ обществени бедствия, съ което се отговаря сжщо на една открита обществена нужда.

Съ останалитъ имѣнения и допълнения се цели да се осигури по-лесното приспособяване на новия технически и благоустройственъ редъ къмъ нашата действителност, особено въ селата. Съ огледъ на това сѫ предвидени повече преходни правила и е разширенъ кръгътъ на диспониционната властъ на министъра на общественитъ сгради, пѣтищата и благоустройството по приложението на закона.

Прочее, като ви представямъ горния законопроектъ, моля ви, г-да народни представители, да го разгледате и приемете.

София, юний 1942 г.

Министъръ на общественитъ сгради, пѣтищата и благоустройството:

Инж. Д. Василевъ

(Ето текстътъ на законопроектъ:

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за измѣнение и допълнение на закона за благоустройството на населенитъ мѣста.

§ 1. Чл. 15, алинея втора, се измѣня така:

„Когато се разглеждатъ въпроси отъ особено естество въ съвета, по покана на министъра на общественитъ сгради, пѣтищата и благоустройството, участвуватъ и представители на други министерства и държавни ведомства.“

§ 2. Чл. 17, алинея втора, изречение първо, се измѣня така:

„Измѣненията и допълненията ставатъ възъ основа на решение на общинския съветъ или по искане на Министерството на общественитъ сгради, пѣтищата и благоустройството.“

§ 3. Следъ чл. 26 се прибавя следниятъ

„Чл. 26-а. За общинитъ съ общи градоустройствени планове се прилага съответно чл. 3-и, точки „а“ и „в“, отъ наредбата-законъ за одобрение на общия градоустройственъ планъ на Столичната голѣма община (Голѣма София) („Държавенъ вестникъ“, брой 135, отъ 19 юний 1940 г.). Точка „в“ на сжщия членъ се прилага отъ следващата календарна година на одобрението на общия градоустройственъ планъ.

Срѣдствата на фонда „Общъ градоустройственъ планъ“ се разходватъ съгласно бюджета на общината изключително за целитъ, посочени въ този законъ, и изобщо за осъществяване на мѣроприятията на общината: плана.“

§ 4. Чл. 30, точка 2, буква „н“, се измѣня така:

* За текста на параграфъ единственъ вижъ първото четене на стр. 114.

„и) парцелите в лъчбените и почивни зони на населените места трябва да имат най-малко 1000 кв. метра повърхност и 30 м. лице; по-остри от 70°; да са по възможност, успоредни с съществуващите в дворищата масивни сгради и да осигуряват възможността за правилно застрояване на парцела по този закон.“

„Границите на парцелите трябва да образуват правилна фигура, да не сключават помежду си и с улицните регулационни линии ъгли, по-остри от 70°; да са по възможност, успоредни с съществуващите в дворищата масивни сгради и да осигуряват възможността за правилно застрояване на парцела по този закон.“

§ 5. След чл. 31 се прибавя следният:

„Чл. 31-а. Правилата за съставяне на улично-регулационните и дворично-регулационните планове (предходните отдели I и II) на населени места са историческо, битово или старинно значение (чл. 171, забележка I, алинея трета) се прилагат докато общият градоустройствен план или съответните строителни правилници не съдържат други правила по същите предмети.“

§ 6. Чл. 32, алинея втора, изречение първо, се изменя така:

„Общината съобщава съставения проектоплан (кадастрално-нивелачна основа и проект-регулация), заедно с общия разписен лист (имотната ведомост), на първо заинтересуваните собственици срещу разписка или подпис в разписния лист, по реда на закона за гражданското съдопроизводство, а на останалите жители на съответното населено място — съобщение.“

В чл. 32, алинея втора, изречение второ, думата „списък“ се заменя с думата „лист“.

В чл. 32, алинея трета, думите: „против проекта“ се заменят с думите: „против проектоплана и общия разписен лист“.

§ 7. В чл. 33, алинея първа, думите: „проектопланът се разглежда“ се заменят с думите: „проектопланът и общият разписен лист се разглеждат“.

В същата алинея думите: „или ако такъв няма — втори представител на държавната техническа власт“ се заменят с думите: „ако има такъв“.

Чл. 33, алинея втора, се изменя така:

„Комисията може да изменя и допълня проектоплана (регулационни линии и кадастрално-нивелачна основа) и общия разписен лист, въз основа на възраженията, които е признала за основателни, или поради непълноти, несъответствия или грешки, които сама е намерила в тях.“

Чл. 33, алинея трета, се изменя така:

„За станалите разисквания, както и за направените изменения и допълнения в проектоплана и общия разписен лист, се съставя протокол, който се подписва от присъстващите членове на комисията.“

Чл. 33, алинея четвърта, се изменя така:

„Проектопланът и общият разписен лист, изменения и допълнения, съгласно решението на комисията, се подписват също от присъстващите нейни членове.“

Към чл. 33 се прибавя следната нова

Забележка I. Ако срещу проектоплана не са били направени възражения по реда на предходния член, той не се разглежда от комисията по настоящия член, а се изпраща направо в Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството за прегледане и утвърждение.

Министерството, обаче, може да върне проектоплана за разглеждане от комисията.

Досегашната забележка към чл. 33 става забележка II.

§ 8. Чл. 34, алинея първа, се изменя така:

„Разгледаните по реда на предходния член проектоплан и общия разписен лист, заедно с протокола на комисията и възраженията на заинтересуваните лица, се изпращат незабавно в Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството, което преглежда проектоплана и разписния лист и, ако е необходимо, ги изменя и допълня. Направените от министерството изменения и допълнения на проектоплана и общия разписен лист се съобщават от съответната община на първо засегнатите собственици, по реда на закона за гражданското съдопроизводство. В двуседмичен срок от връчване, съответно от обнародване, на съобщението, първо засегнатите собственици могат да направят писмени възражения против измененията и допълненията. След изтичане на този срок, преписката, заедно с постановените възражения, се връща незабавно в министерството.“

Чл. 34, алинея втора и трета, се изменят съответно така:

„Висшата съдебно-административна комисия дава общо мнение по утвърждаването на прегледания от министерството проектоплан.“

Проектопланът, след мнението на Висшата съдебно-административна комисия, се утвърждава с заповед на министъра на обществените сгради, пътищата и благоустройството, която се обнародва в „Държавен вестник“. Заповедта на министъра не подлежи на никакво обжалване. Планът влиза в сила от деня на обнародване на заповедта.“

Към чл. 34 се прибавя следната:

Забележка. Ако срещу проектоплана не са били направени възражения по реда на чл. 32 и комисията по чл. 33, както и Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството (алинея първа), не са внесли въ него никакви изменения и допълнения, същият се утвърждава от министъра на обществените сгради, пътищата и благоустройството, без мнение от Висшата съдебно-административна комисия.

§ 9. Членове 35, 36, 38, алинея трета, четвърта и шеста, 39 и 48, точка 4, се отменяват.

§ 10. В чл. 41, алинея втора, след думите: „съставения проектоплан“ се прибавят думите: „(кадастрално-нивелачна основа и проект-регулация), заедно с общия разписен лист (имотната ведомост)“.

Чл. 41, точката на края на алинея трета се премахва и алинеята се допълня накрая с следните думи: „и разписния лист“.

Забележката към чл. 41 се изменя така:

Забележка. Ако срещу проектоплана не са били направени възражения по реда на чл. 32, поставя се съгласно чл. 33, забележка I.

§ 11. Чл. 42, алинея първа, се изменя така:

„Разгледаните по реда на чл. 33 проектоплан и общия разписен лист, заедно с протокола на комисията и възраженията на заинтересуваните лица, се изпращат незабавно в Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството, което преглежда проектоплана и разписния лист и, ако е необходимо, ги изменя и допълня.“

В чл. 42 алинея трета се изменя така:

„Общината съобщава утвърдения проектоплан на първо заинтересуваните собственици, съобщение, обнародвано в „Държавен вестник“. Обнародването в „Държавен вестник“ обявление трябва да бъде поставено и на видно място в общината и разгласено чрез местните вестници или по други подходящи средства. Кметът може да реши, утвърденият проектоплан за населеното място или за части от населеното място да се съобщи на първо заинтересуваните собственици по реда на чл. 32, алинея втора.“

Към чл. 42 се прибавя следната

Забележка. За обнародването на обявлението в „Държавен вестник“ важи чл. 32, забележката.

§ 12. Чл. 43, алинея първа, се изменя така:

„В едномесечен срок от връчване, съответно от обнародване, на съобщението — когато проектопланът е съобщен по реда на чл. 32, алинея втора, или в едномесечен срок от обнародване на обявлението в „Държавен вестник“ — когато проектопланът е съобщен по този ред, първо заинтересуваните могат да обжалват плана пред съответния областен съд.“

Чл. 43, забележка I, се изменя така:

„Ако жалбоподателят не бъде намърен на посочения от него адрес, съобщението по алинея последна се записва на посочения в жалбата недвижим имот и поставя на видно място в общината. За така направеното съобщение, към преписката се прилага служебна бележка, подписана от кмета или натоварено от него длъжностно лице.“

В чл. 43, забележка II, след думата „учреждения“ се прибавят думите: „както и жалбите против регулационни планове на населени места до 10.000 жители.“

§ 13. Чл. 49, алинея втора, се изменя така:

„Искане за изменение и допълнение на планове по точки 1 и 2 и по забележката към предходния член могат да правят: общината, по решение на засилената общинска управа, или Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството.“

В чл. 49, алинея четвърта, думите: „В едномесечен срок“ се заменят с думите: „В двуседмичен срок.“

§ 14. Към чл. 52 се прибавя следната

Забележка. При измѣнение и допълнение, по реда на този членъ, на съществуващи, до влизане въ сила на този законъ, дворишни регулации се прилага забележка II къмъ предходния членъ.

§ 15. Въ чл. 53, алинея първа, въ скобата накрая, се прибавя: „и чл. 31-а.“

§ 16. Въ частъ втора, отдѣлъ четвърти, следъ глава VI, се прибавя следната:

„Глава VII.

Регулационни планове за засегнати отъ обществени бедствия населени мѣста и за заселища на преселници.

Чл. 53-а. Регулационните планове за засегнати отъ обществени бедствия населени мѣста или части отъ населени мѣста, както и регулационните планове за заселища на преселници въ нови или въ съществуващи населени мѣста, се съставятъ, поставятъ въ действие, измѣнятъ и допълнятъ съгласно правилникъ, съставенъ отъ Министерството на обществените сгради, пѣтищата и благоустройството и утвърденъ съ указъ.

§ 17. Чл. 55 се измѣня така:

„Нивелетните планове се съставятъ отъ общинската техническа служба или, ако такава нѣма — отъ съответната техническа служба при Министерството на обществените сгради, пѣтищата и благоустройството.

Общината съобщава проектоплана на прѣко заинтересуваните собственици и на останалите жители на съответното населено мѣсто съ обявление, поставено на видно мѣсто въ общината и разгласено чрезъ мѣстните вестници или по други подходящи способи. За деня на поставянето на обявлението, къмъ преписката се прилага служебна бележка, приподписана отъ кмета или натоварено отъ него длѣжностно лице.

Въ едномесеченъ срокъ отъ поставяне на обявлението, заинтересуваните лица могатъ да направятъ писмени възражения противъ проектоплана и общия разписенъ листъ.

Нивелетниятъ планъ се поставя въ действие по реда на членове 33 и 34. Направените отъ министерството измѣнения и допълнения на проектоплана се съобщаватъ на прѣко засегнатите собственици по реда на алинея втора. Възлизатъ въ сила нивелетни планове могатъ да се измѣнятъ и допълнятъ по реда на членове 48 до 51 включително.

§ 18. Въ забележката къмъ чл. 86, думите: „чл. 35, забележка I“ се замѣнятъ съ думите: „чл. 43, забележка I.“

§ 19. Въ чл. 111, алинея пета, думите: „Всички други мѣста, отредени за мѣроприятия“ по чл. 108, точка 1, се замѣнятъ съ думите: „Всички други мѣста, отредени за улици, булеварди и площади, квартални градини и водни площи, корекции на рѣки и пазарища.“

Къмъ чл. 111 се прибавя следната

„Забележка. Алинея пета на настоящия членъ измѣня съответно чл. 10, алинея пета, отъ закона за приложенето на общия градоустройственъ планъ на Столичната голѣма община (Голѣма София).“

§ 20. Къмъ чл. 171, алинея втора, се прибавя следното изречение: „Съ строителните правилници се определятъ и всички правила относно височини, разстояния, квадратури и пр., подъ посочените въ този законъ най-големите допустими мѣрки и надъ посочените въ този законъ най-малки допустими мѣрки.“

Къмъ чл. 171 се прибавя следната нова

„Забележка II. Строителните правила на този законъ не се прилагатъ за направа на строежи за индустриална целъ. Всички строителни правила (алинея втора) за тѣзи строежи се определятъ съ правилникъ, съставенъ отъ Министерството на обществените сгради, пѣтищата и благоустройството и утвърденъ съ указъ.“

Досегашната забележка II къмъ чл. 171 става забележка III.

§ 21. Следъ чл. 171 се прибавя следниятъ

„Чл. 171-а. За сградите на държавата, общините и обществените (автономни) учреждения, както и за частни монументални сгради (театри, хотели, банки, общи магазини, молитвени домове и други отъ този родъ) могатъ, по решение на комисията по чл. 270, алинея седма, одобрено отъ министъра на обществените сгради, пѣтищата и благоустройството, да се установяватъ строителни правила, въ отклонение на този законъ. Отклоненията трѣбва да съвъ съгласие съ общите цели на градоустройството (чл. 5) и съ съществуващите регулационни планове.

По сѣмъ редъ могатъ да се установятъ особени правила относно архитектурния стилъ, архитектоничното оформяване и украса на видимите части на сградите, вида на фасадите, вида на строителните материали и др. отъ този родъ за отдѣлни сгради или за всички сгради по определени улици, булеварди и площади на населените мѣста.

Решенията на комисията по този членъ, както и актовете за одобрението имъ, не подлежатъ на никакво обжалване.

Забележка. Общината получава право върху повишената стойностъ на частните недвижими имоти, произлиза отъ установеното, по реда на този членъ, застрояване. Повишената стойностъ се определя и събира по реда на членове 85 до 91 включително.

§ 22. Забележката къмъ чл. 174 става забележка I.

Къмъ чл. 174 се прибавятъ следните забележки:

„Забележка II. По архитектурно-художествени съображения се допуска, съ разрешение на Министерството на обществените сгради, пѣтищата и благоустройството — за градовете, и съ разрешение на областния инженеръ — за селата, частично отстъпване на сградите задъ установената външна строителна линия.“

Забележка III. Въ частите, зоните, кварталите и улиците съключено застрояване, сградите на държавата, общините и обществените (автономни) учреждения могатъ, съ разрешение на Министерството на обществените сгради, пѣтищата и благоустройството, да не се застрояватъ съключено.

Въ този случай сградите въ съседните парцели се разполагатъ свободно къмъ съответната странична регулационна линия.

Забележка IV. Парцелите, които граничатъ съ градини, паркове, залесителни пояси и ивици, гори, водни площи и други подобни, се застрояватъ къмъ тази регулационна линия свободно.

§ 23. Къмъ чл. 175 се прибавятъ следните забележки:

„Забележка I. Допускатъ се съ строителните правилници за градовете, отклонения отъ правилата на настоящия членъ за определени части, зони и квартали при улици, широки 16 и повече метра, или при улици съ посока изтокъ—западъ (за северната страна на улицата), или ако улицата, въ по-големата си частъ, е вече застроена съ масови сгради на една очертана външна строителна линия, или ако, поради теренини причини (скали, стрѣмнини, долове и пр.), застрояването не може да стане правилно навътре въ парцела.“

Забележка II. Въ селата разположението на външната строителна линия се определя съ строителните правилници.

§ 24. Въ чл. 190, точка втора, буква „б“, „8 м.“ се замѣня съ „9 м.“

Къмъ чл. 190 се прибавя следната

„Забележка III. Въ всички строителни зони, кдето най-големата допустима височина не е задължителна, се допуска частично изпълнение на сградата въ височина. Това частично изпълнение трѣбва да включва пѣти етажи.“

§ 25. Чл. 196, изречение първо, се измѣня така:

„Уличните силуетни планове се съставятъ по реда на чл. 270, алинея: първа, втора и трета. Общината съобщава съставения проектопланъ на собствениците, парцелите на които се обхващатъ отъ него, по реда на чл. 257, алинея първа. Въ двуседмиченъ срокъ отъ връчване, съответно отъ запеване, на съобщението, собствениците могатъ да направятъ писмени възражения противъ проектоплана. Следъ изтичане на този срокъ, проектопланътъ, въ два екземпляра, заедно съ пѣлата преписка, се изпраща незабавно въ Министерството на обществените сгради, пѣтищата и благоустройството. Въ министерството проектопланътъ се разглежда и утвърждава по реда на чл. 270, алинея седма, осма, девета и десета. Общината съобщава утвърдения или съгласенъ силуетенъ планъ на прѣко заинтересуваните собственици съ обявление, поставено на видно мѣсто въ общината. За деня на така направеното съобщение къмъ преписката се прилага служебна бележка, приподписана отъ кмета или натоварено отъ него длѣжностно лице. Възлизатъ въ сила улични силуетни планове могатъ да се измѣнятъ и допълнятъ по реда на чл. 271.“

Изречение второ на чл. 196 става алинея втора на същия членъ, като думите: „Въ тѣхъ“ се замѣнятъ съ думите: „Въ уличните силуетни планове.“

§ 26. Къмъ чл. 228 се прибавя следната

„Забележка. По изключение, когато това се налага отъ уредбата и размѣритъ на селско-стопанския дворъ, линията по чл. 257, алинея трета, могатъ да разрешатъ, постройката или сградата да се разположи на съседните граници, съ огнеспазителна стена.“

§ 27. Чл. 251, алинея втора, се измѣня така:

„Извънъ строителните граници на населените мѣста се разрешава направата само на полски, лѣтни и стопански постройки, почивни станции, богомолни заведения, учебни заведения, постройки къмъ кариери, варници, солници, ви-

парски изби, вакуумни инсталации, дюпални, сушилници, топкилни, постройки за здравни или военни цели и други от този род; както и индустриални заведения и необходими жилищни постройки към тях в райони, определени съ строителните правилници, ако за тези заведения е необходимо да се използват рудни находища, водна енергия или други природни условия на самото място.

Към чл. 251 се прибавят следният алинея: трета, четвърта, пета и шеста:

„Постройките трябва да са отдалечени най-малко на 1.000 м. от строителните граници на градовете и най-малко на 500 м. от строителните граници на селата.

Въ зоната на 1.000 м., съответно от 500 м., по предходната алинея, се разрешава направата на игрища, къпанали, басейни, постройки към кариери, воденици и тепавици с водна сила, общински и държавни стопански постройки, както и дърни стопански постройки в лозя, овощни, черничеви, зеленчукови и цветни градини.

Извън строителните граници на населените места (алинея трета) могат да се създават държавни, общински и частни земеделски или скотовъдни стопанства.

Видът, разбрът, разположението и назначението на постройки по предходните алинеи, както и условията, при които те ще се разрешават, ще бъдат определени съ правилник, съставен от Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството и утвърден с указ. Държавните и общински земеделски или скотовъдни стопанства трябва да имат площоразпределителни и общи застроителни планове, одобрени от Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството.

§ 28. Въ чл. 252, алинея първа, след думите „минерални бани“ се прибавят думите: „както и въ неурегулирани още части, въ границите, определени по реда на чл. 31, точка 1.“

§ 29. Въ чл. 254, забележка II, след изречение първо, се прибавя следното изречение второ: „Скица-копия от дворнищно-регулационния план се представя само ако съответната техническа власт изисква това.“

Към чл. 254, забележка II, се прибавя следната алинея трета:

„За строеж на огради не се представят книгата по точки 1-5 включително, освен ако съответната техническа власт изисква това.“

§ 30. Към чл. 257 се прибавя следната

„Забележка III. Правилата на алинея първа, втора, пета и шеста не се прилагат относно архитектурни планове за строежи въ селата. Резолюцията на областния инженер или завеждащия архитектурната служба за утвърждение или неутвърждение на плана може да бъде обжалвана от заявителя и прѣко заинтересуваните собственици по архитектурен ред, чрез общината, пред Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството — ако се отнася за резолюция на областния инженер, и пред областния инженер — ако се отнася за резолюция на завеждащия архитектурната служба.“

§ 31. Въ чл. 258, след думите: „юрисконсултът при общината“ се прибавят думите: „ако има такъв“. Последното изречение на същия член се заличава.

Изречение второ на алинея първа на забележката към чл. 258 се заличава.

Въ алинея втора на забележката към чл. 258, думите: „околийския съдия или замѣстникъ околийския съдия и на“ се заличават.

§ 32. Въ чл. 269 точката накрая на алинея първа става запетая и след нея се прибавят следните разпоредения: „като сградата може да се разположи и на уличните регулационни линии. Общ квартален план се съставя и когато е необходимо да се осигури правилно квартално разположение на строежите.“

Към чл. 269 се прибавя следната

„Забележка. Настоящият член не се прилага за застрояването на вътрешни сгради (членове 222-226).“

§ 33. Въ чл. 286, алинея първа, след думите: „землището на общината“, се прибавят думите: „както и неурегулираните недвижими имоти, за които са създадени кадастрално-нивелационни планове.“

§ 34. Въ чл. 287, алинея първа, след думите: „съ които се прехвърлят“, се прибавя запетая и след нея думата „учредяват“.

§ 35. Въ чл. 291, алинея първа, думите: „лицата по чл. 254, алинея първа“ се заличават.

§ 36. Към чл. 300 се прибавя следната

„Забележка. Придадените към парцели на други лица общински недвижими имоти, вземанията за които се считат погасени по настоящия член, не се заплащат на собствениците им, ако, съгласно подробните регулационни планове, бъдат отредени за мѣроприятия по общия градоустройствен план (чл. 1 от закона за приложението на общия градоустройствен план на Столичната голѣма община — Голѣма София). Същите имоти се заплащат на общината, ако бъдат отредени за мѣроприятия на държавата или обществените (автономни) учреждения по общия градоустройствен план (чл. 1, буква „в“, от същия закон).“

§ 37. Въ чл. 303, след точка 6, се прибавя следната точка:

„7. Правилникът за пристрояването, надстрояването и преустрояването на заварени сгради, които не отговарят на правилата по този начин.“

Чл. 303, алинея втора, се изменя така:

„Правилниците по точки 2-7 включително се съставят от Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството и утвърждават: тези по точки 2, 3, 6 и 7 с указ, а тези по точки 4 и 5 — с заповѣд на министъра на обществените сгради, пътищата и благоустройството.“

Към чл. 303 се прибавя следната

„Забележка. До издаването на правилниците по този закон, предметът, който е предвидено да се урежда съ тях, могат да се уреждат съ наредби на министъра на обществените сгради, пътищата и благоустройството.“

§ 38. Към чл. 306 се прибавя следната алинея втора:

„Редът за извършване и одобрение на кадастра по закона за кадастръ и комасация не се прилага за кадастрално-нивелационните планове на населените места.“

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Които г-да народни представители приемат на първо четене законопроекта за изменение и допълнение на закона за благоустройството на населените места, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът отива въ комисията.

Минаваме на точка деветнадесета от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за изменение и допълнение на наредбата-закон за административното правосъдие.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: Г-да народни представители! Въ заседанието си вчера комисията разгледа законопроекта и ви го предлага съ вѣкои изменения. (Чете)

ЗАКОНЪ

за изменение и допълнение на наредбата-закон за административното правосъдие.

§ 1. Въ чл. 2 числата „3“ и „12“ се замѣняват съответно съ „4“ и „15“.

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат заглавieto на законопроекта и § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„§ 2. Въ чл. 3 се прибавя следната нова алинея:

„Разпределението на съдиите по отделения се извършва от общото събрание на съда.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„§ 3. Към чл. 5 се прибавя следната алинея втора:

„Въ случай на нужда, министърът на правосъдието може да командирова прокурора при Софийския апелативен съд или нѣкой от замѣстниците му да изпълнява временно длъжността на прокурор на отделение при Върховния административен съд.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)
„§ 4. Въ чл. 12 числото „60“ се замѣня съ „65“.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 4, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)
„§ 5. Въ чл. 18 думитѣ: „или главния сѣдебенъ инспекторъ“ се замѣнятъ съ думитѣ: „на сѣда“.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 5, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: Комисията прие новъ § 6, съ следното съдържание: (Чете)

„§ 6. Къмъ чл. 22 се добавя следната нова алинея:
„За сѣдитѣ и прокуроритѣ при Върховния административенъ сѣдъ, които сѣ прослужили като такива най-малко 10 години, въ числото на прослужениѣ години по чл. 136, алинеи първа и втора, отъ закона за устройството на сѣдилищата се включватъ и годинитѣ, прослужени отъ тѣхъ на длѣжности въ административнитѣ учреждения (чл. 7, алинея втора).“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 6, както се докладва, моля да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: § 6 става § 7. (Чете)

„§ 7. Втората алинея на чл. 46 се измѣня така:
„Презъ сѣдебната ваканция въпросътъ за сипране на изпълнението на обжалвания актъ и други предварителни въпроси по дѣлата, които се разглеждатъ въ общо събрание, могатъ да се разрешаватъ и отъ ваканционния съставъ на сѣда.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 7, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: § 7 става § 8. (Чете)

„§ 8. Въ края на алинея първа на чл. 47 точката се замѣня съ запетая и следъ нея се прибавя: „но и въ този случай на обжалване подлежи извънначалниятъ актъ на нисшия административенъ органъ; а ако иерархическия началникъ е измѣнилъ акта на подчинения му административенъ органъ — на обжалване подлежи актътъ на иерархическия началникъ.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 8, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: § 8 става § 9. (Чете)

„§ 9. Чл. 48 се измѣня така:
„Ако въ продължение на единъ месецъ органътъ на властѣта не се произнесе по нѣкое направено предъ него искане, счита се, че отказва да го удовлетвори. Така създадениятъ мълчаливъ отказъ може да бѣде обжалванъ до излаване на изриченъ отказъ по реда за отмѣна, съ спазване постановленията на чл. 47.

Изричниятъ отказъ, направенъ следъ създаването на мълчаливъ отказъ, може да бѣде обжалванъ, ако мълчаливиятъ отказъ не е билъ обжалванъ предъ сѣда.

Ако сѣдътъ отмѣни мълчаливиятъ отказъ, счита се отмѣненъ и изричниятъ отказъ, който е последвалъ преди решението на сѣда да е съобщено на администрацията.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 9, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: § 9 става § 10. (Чете)

„§ 10. Въ чл. 49 думитѣ: „общинскитѣ съвети, кметоветѣ“ се замѣняватъ съ „общинитѣ“.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 10, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: § 10 става § 11. (Чете)

„§ 11. Въ чл. 51, точка 2, точката става запетая и следъ нея се прибавя: „или акта, въ който той е изразенъ или възприведенъ, а ако се обжалва мълчаливъ отказъ, представя се въ оригиналъ или въ завѣренъ преписъ молбата или заявлението, по които той е изразенъ.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 11, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: § 11, който става § 12, комисията прие въ следната редакция: (Чете)

„§ 12. Въ точка 3 на чл. 54 точката съ запетая става запетая и следъ нея се прибавя: „а сѣщо и когато не е приложенъ обжалваниятъ актъ.“

Къмъ сѣщия членъ се прибавя следната нова, трета, алинея:

„При разрешаването на въпроса, дали е представенъ надлежниятъ обжалвачъ актъ, трѣбва да се вземе въ внимание общиятъ смисълъ на жалбата, а не само употребитѣ въ нея изрази.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: По § 12 е поставило предложение отъ г-нъ д-ръ Георги Рафаиловъ, който предлага да се прибави още една, четвърта, алинея съ следното съдържание:

„Въ случай на съмнение кой е надлежниятъ обжалванъ актъ, председателятъ внася въпроса за разрешение съ сѣда въ разпоредително заседание.“

Г-не министре! Съгласенъ ли сте съ това предложение?

Министъръ д-ръ Константинъ Партовъ: Съгласенъ съмъ.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Г-да народни представители! Г-нъ министърътъ на правосѣдието е съгласенъ съ предложението на народния представител г-нъ д-ръ Георги Рафаиловъ.

Ще поставя на гласуване предложението на г-нъ д-ръ Георги Рафаиловъ. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събрането приема.

Които приематъ § 12, заедно съ току-що приетата нова алинея, четвърта, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: Комисията прие § 12, който става § 13, въ следната редакция: (Чете)

„§ 13. Въ чл. 55, алинея първа, думата „двуседмиченъ“ се замѣня съ „месеченъ“, а следъ нея се прибавя нова, втора, алинея съ следното съдържание: „Съобщението по предходната алинея служи на жалбоподавателя като удостоверение отъ сѣда, за да се снабди съ обжалвания актъ въ оригиналъ или завѣренъ преписъ, ако споредъ съобщението трѣбва да представи и него въ сѣда.“

Досегашната алинея втора става алинея трета, която се измѣня така:

„Ако, обаче, жалбата е просрочена или некомпетентността на сѣда е очевидна, съобщение, каквото се предвижда въ първата алинея, не се изпраща, а председателятъ внася жалбата за разпореджане, съгласно чл. 57, точки 2 и 3.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 13, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: § 13 става § 14. (Чете)

„§ 14. Точка 1 на чл. 57 се отмѣнява, а останалитѣ точки ставатъ 1, 2, 3, 4, 5 и 6; въ алинея втора числата „5“ и „6“ се замѣнятъ съ „4“ и „5“.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 14, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: § 14 става § 15. (Чете)

„§ 15. Чл. 67 се измѣня така:

„Дѣлата по жалби за отмѣна на административни актове се разглеждатъ отъ отдѣленията на сѣда, освенъ ако за разяснение смисъла на законитѣ или за установяване на еднаква практика по приложението имъ, по пред-

кожене на първия председател или по определение на съдебния състав в общо разпоредително заседание постанови, дѣлото да се разгледа отъ общото събрание.

Общитѣ събрания се считатъ за редовни, ако въ тяхъ присѣдствува повечѣ отъ половината отъ цѣлия съставъ на съда.

Отдѣленията на съда заседаватъ въ съставъ: председател и не по-малко отъ двама членове.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 15, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: § 15 става § 16. (Чете)

„§ 16. Въ чл. 68 думата „само“ се заличава; точката въ края става запетая и следъ нея се прибавя: „и когато е обжалванъ тѣхенъ актъ.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 16, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: § 16 става § 17. (Чете)

„§ 17. Къмъ чл. 80 се прибавя следната

„Забележка. Ако касационната жалба е полатена отъ държавата, община или самсуправително учреждение, пренесъ отъ обжалваното рѣшение не се представя, когато къмъ жалбата е приложена пренеската, въ която се намира обжалваното рѣшение въ оригиналъ или въ заверенъ пренесъ.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 17, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: § 17 става § 18. (Чете)

„§ 18. Точка първа на чл. 82 се отмѣнява, а останалитѣ точки ставатъ: 1, 2, 3, 4 и 5.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 18, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: § 18 става § 19. (Чете)

„§ 19. Въ края на чл. 86 се прибавя следното изречение: „Но и по тѣзи дѣла обжалваното рѣшение може да бъде отменено и по касационни поводи, посочени отъ прокурора или намѣрени отъ самия съдъ.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 19, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: § 19 става § 20. (Чете)

„§ 20. Въ края на чл. 88 точката става запетая, следъ която се прибавя: „ако то, въ разпоредително заседание, постанови разглеждането му да стане отъ него.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 20, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: § 20 става § 21. (Чете)

„§ 21. Въ чл. 93, точка 2, цифрата „6“ става „5“.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 21, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: § 21 става § 22. (Чете)

„§ 22. Отдѣлъ V съ членове 94 и 95 се заличава.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 22, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Законопроектътъ е приетъ окончателно.

Г-да народни представители! Часътъ е 8. Моля да се съгласите да продължимъ заседанието до 9 часътъ безъ четвъртъ. Които присматъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Минаваме къмъ точка двадесета отъ дневния редъ: Второ четене на законопроекта за измѣнение на глава VI, книга VI, отъ закона за наказателното съдопроизводство.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: Въ комисията се направиха нѣкои поправки и измѣнения въ законопроекта, които ще докладвамъ. (Чете)

„ЗАКОНЪ

за измѣнение на глава VI, книга VI, отъ закона за наказателното съдопроизводство.

§ 1. Въ чл. 690, алинея първа, думата „обвиняемия“ се замѣня съ думата „подсъдимия“.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ заглавието и § 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„§ 2. Въ членове 691 и 692, навсякъде, думата „обвиняемия“ се замѣня съ думата „подсъдимия“.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 2, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„§ 3. Чл. 694 се измѣнява така:

„По незаверенитѣ престѣпни деяния се извършва дознание, което се изпраща на прокурора при областния съдъ или на околийския съдия.

Въ тридневенъ срокъ отъ постановянето му, прокурорътъ внася дѣлото въ съда съ обвинителенъ актъ, следъ като определи мѣрка за неотклонение на обвиняемия.

По тѣзи дѣла срокътъ за отговоръ е тридневенъ. Следъ разглежда дѣлото най-късно 7 дни следъ изтичане срока за отговоръ. Присъдата трѣбва да бъде изготвена въ тридневенъ срокъ отъ произнасянето ѝ.

Същитѣ срокове се спазватъ и по дѣлата, подсъдни на околийския съдия, който съобщава обвинението по реда на чл. 494.

Членове 692 и 693 иматъ съответно приложение и въ случая.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 3, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„§ 4. Чл. 695 се измѣня така:

„Присъдата може да се обжалва въ седмодневенъ срокъ по въззивенъ редъ. Въ въззивната жалба се посочватъ окончателно всички доказателства.

Въ въззивната инстанция дѣлото се насрочва най-късно до две седмици отъ постановянето му. Чл. 692 има приложение и за тази инстанция.

Присъдата на втората инстанция не подлежи на обжалване.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 4, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„§ 5. Чл. 697 се отмѣнява.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ § 5, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: Комисията прие § 6 въ следната редакция: (Чете)

„§ 6. Чл. 698 става чл. 697 и добива следната редакция:

„Чл. 697. За деяния, които се наказватъ съ строгъ тъмниченъ затворъ или съ по-големо наказание и които по силата на чл. 688 подлежатъ на особено бързо разглеждане, предварително следствие не е задължително. Прокурорътъ внася дѣлото въ съда съ обвинителенъ актъ въ срокъ отъ една седмица.

По дѣлата, по които не е извършено предварително следствие, мѣрката за неотклонение на обвиняемия се определя отъ прокурора.

Постановеното отъ съда определение по жалбата срещу взетата отъ прокурора или отъ съдията-следовател мѣрка за неотклонение не подлежи на обжалване.

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ § 6, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„§ 7. Членове 699-705 се отменяватъ.“

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ § 7, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„§ 8. Чл. 706 става чл. 699 и добива следната редакция: „По дѣла за измѣна (членове 93-103 отъ наказателния законъ) и за предателство (членове 109-118 отъ наказателния законъ) се прилагатъ правилата на членове 650, а именно втора, 651, 652, 653, 654, 655 и 656.“

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ § 8, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„§ 9. Членове 707, 708 и 709 се отменяватъ.“

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ § 9, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: Комисията проче § 10 въ следната редакция: (Чете)

„§ 10. Чл. 710 става чл. 700, като следъ думитъ: „извършени стъ“ се добавятъ думитъ: „военни, приравнени и милитаризирани или отъ“, а въ края на същия текстъ точката става запетая и се добавятъ думитъ: „когато съ извършени само отъ граждански лица“.

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ § 10, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„§ 11. Чл. 711 става чл. 701, като думата „общественъ“ се замѣня съ думата „физически“.

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ § 11, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„§ 12. Чл. 712 става 702.“

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ § 12, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка двадесетъ и първа отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за сключване на заемъ отъ Министерството на земедѣлнето и държавнитъ имоти при Българската земеделска и кооперативна банка, въ размѣръ на 70.000.000 л., за мѣроприятията на санитарно-ветеринарната служба.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

ЗАКОНЪ

за сключване на заемъ отъ Министерството на земедѣлнето и държавнитъ имоти при Българската земеделска и кооперативна банка, въ размѣръ на 70 милиона лева, за мѣроприятията на санитарно-ветеринарната служба.

Чл. 1. Разрешава се на Министерството на земедѣлнето и държавнитъ имоти да сключи, а на Българската земеделска и кооперативна банка да отпусне на поменатото министерство заемъ отъ 70 милиона лева, увеличени съ лихвитъ до 31 декемврий 1944 г., за следнитъ мѣроприятията на санитарно-ветеринарната служба:

а) за разширение, довършване и обзавеждане на Централния ветеринарно-бактериологически институтъ 15.000.000 л.

б) за довършване, разширение и обзавеждане на института за производство на сѣруми и вакцини въ с. Връбница, Софийско 13.000.000 л.

в) за постройка на работнически жилища и административно здание, за ограждане и пазирание и за обзавеждане на изследователския и производственъ институтъ за борба съ болеститъ по свинетъ въ гр. Враца . . . 7.000.000 л.

г) за постройка и обзавеждане на института за органи и други болести и за централенъ ветеринарно-аптеченъ складъ 10.000.000 л.

д) за постройка на екарисажи 5.000.000 л.

е) за набавяне на дезинфекционни сръдства, медикаменти, специалитети и други лечебни сръдства; за дезинфекционни машини, инструменти, уреди и апарати и други по-добри 20.000.000 л.“

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ заглавието и чл. 1 на законопроекта, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 2. Сумата отъ заема ще се използва и изразходва въ срокъ отъ три години.

Забележка. Остагъцитъ на суми отъ отдѣлнитъ мѣроприятия, които съ завършени окончателно, могатъ да се изразходватъ за довършване на други мѣроприятия, предвидени въ настоящия законъ, само следъ излезно разрешение на министра на земедѣлнето и държавнитъ имоти.“

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ чл. 2, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 3. Българската земеделска и кооперативна банка ще открие текуща смѣтка на Министерството на земедѣлнето и държавнитъ имоти и, при поискване отъ последното, ще внася на приходъ въ държавното съкровище отдѣлни частични суми не по-малки отъ 1.000.000 л. до размѣръ на пълната сума на заема. Последната частична сума отъ заема трѣбва да се изтегли най-късно до 31 декемврий 1944 г.“

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ чл. 3, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 4. Банката има право на лихва 6 1/2% годишно върху отпуснатитъ отдѣлни частични суми отъ деня на изтеглянето имъ отъ министерството.

Лихвитъ по текущата смѣтка се капитализиратъ шестмесечно.

За изтегленитъ суми, увеличени съ лихвитъ, Българската земеделска и кооперативна банка получава, отъ Главната дирекция на държавнитъ и гарантиранитъ отъ държавата дългове бонове, въ купюри по указание на банката, издадени съ тримесечни падежи, които ще се поднасятъ редовно до замѣняването имъ съ облигации. Бонуетъ съ скотируеми въ Българската народна банка.“

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ чл. 4, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 5. Изтегленитъ суми до 31 декемврий 1944 г., увеличени съ изтеглитъ лихви върху отдѣлнитъ частични суми, капитализирани шестмесечно, се превръщатъ на същата дата въ анонтенъ заемъ, представляванъ отъ облигации, носещи 6 1/2% годишна лихва, платима въ края на всѣко шестмесечие срещу купони съ падежи 30 юний и 30 декемврий всѣка година.

Падежътъ на първия купонъ е 30 юний 1945 г.“

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ чл. 5, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 6. Облигациите ще бъдат на приносителя отъ по 1.000.000 л. всѣка една, като за останалитѣ суми, по-малки отъ 1.000.000 л., до покриване общата сума на заемъ, ще се издадатъ облигации отъ по 100.000 л., а оказалата се сума по-малко отъ 100.000 л. ще бъде платена на Българската земеделска и кооперативна банка въ брой.

Формата и съдържанието на облигациите ще се определятъ отъ министъра на финансите.

Облигациите ще носятъ факсимилиранитѣ подписи на министъра на финансите и на главния директоръ на държавнитѣ и на гарантиранитѣ отъ държавата дългове и ще бъдатъ скрепени съ контролни саморъчни подписи на представители на Главната дирекция на държавнитѣ и на гарантиранитѣ отъ държавата дългове и на Българската земеделска и кооперативна банка.

Тѣзи облигации ще се предлагатъ на Българската земеделска и кооперативна банка срещу представяне на издаденитѣ ѝ дотогава бонове.“

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ чл. 6, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 7. Погасяването на облигациите ще се извършва шестмесечно въ срокъ отъ 20 години на 30 юний и на 30 декемврий всѣка година, по реда на нумерата на облигациите, споредъ една таблица, отпечатана на грба имъ, съдържаща приблизително равни шестмесечни вноски за погасението и лихвата.

Първото погасение ще се извърши на 30 юний 1945 г.“

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ чл. 7, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 8. Купонитѣ съ изтеклъ падежъ и подлежащи на погасение облигации се изплащатъ отъ Българската народна банка. Изплащането на облигациите става едновременно съ съответния настъпилъ купонъ.

Представенитѣ за изплащане облигации трѣбва да бъдатъ придружени съ всѣчки купони, падежътъ на които не е настъпилъ на определената за плащане дата; стойността на непредставенитѣ купони те спала отъ капитала, който трѣбва да се изплати на приносителя.

За службата по заема, Българската народна банка получава комисиона $\frac{1}{4}\%$ върху номиналната стойностъ на изплатенитѣ облигации и $\frac{1}{2}\%$ върху изплатенитѣ купони съ изтеклъ падежъ.“

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ чл. 8, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 9. Необходимитѣ кредити за изплащане лихвитѣ и погасенията, включително и комисионата на Българската народна банка, се предвиждатъ ежегодно въ бюджета на Главната дирекция на държавнитѣ и гарантиранитѣ отъ държавата дългове.“

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ чл. 9, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 10. Облигациите се освобождаватъ отъ всѣкакви сегашни и бъдещи държавни данъци, такси, берии, гербовъ налози и други, а лихвитѣ отъ тѣхъ — отъ прѣжитѣ данъци по закона за данѣка върху приходитѣ, както и отъ всѣчки други сегашни и бъдещи данъци и гербовъ налози.

Освобождаватъ се отъ всѣкакъвъ гербъ, данъци, такси, берии и пр. всѣчки книги и смѣтки, свързани съ откриването, упражняването и издѣлжението на заема.“

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ чл. 10, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 11. Неизтеклитѣ въ погасение облигации се приематъ по номиналната имъ стойностъ за залогъ и гаранции, съгласно закона за бюджета, отчетността и предприятитѣ.“

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ чл. 11, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Законопроектътъ е приетъ окончателно.

Минаваме на точка двадесетъ и втора отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за трудовитѣ земеделски стопанства.

Моля г-на докладчика да докладва законопроекта.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за измѣнение и допълнение на закона за трудовитѣ земеделски стопанства.

§ 1. Въ чл. 12, точка 9, следъ думата „стопанство“ се заличава думата „не“.

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ заглавието на законопроекта и § 1, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„§ 2. Въ чл. 18, следъ думата „Габрово“, се прибавятъ думитѣ: „Русе, Търново, Плевенъ и Пловдивъ.“

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ § 2, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

§ 3. Къмъ чл. 25 се прибавя следната забележка:

Закупенитѣ гори, съгласно закона за защита на нацията, ако не могатъ да се изключатъ отъ обекта на горското стопанство, се предлагатъ на Дирекцията за горитѣ, която ги стопанисва като държавни гори.

Закупенитѣ други имоти, които не могатъ да послужатъ за цели на държавния поземленъ фондъ, се предлагатъ на отдѣлението за държавнитѣ имоти, което разпорежда съ тѣхъ, съгласно закона за държавнитѣ имоти, а полученитѣ суми внася въ приходъ на държавния поземленъ фондъ.

Конфискуванитѣ по закона за защита на нацията непокрити полски имоти се причисляватъ къмъ държавния поземленъ фондъ, по оценка на комисията, предвидена въ чл. 23 отъ този законъ, и се изплащатъ на касата за обществено подпомагане.“

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ § 3, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„§ 4. Къмъ чл. 83 се прибавя следната

За бележка. Околийската комисия за трудовитѣ земеделски стопанства, въ съставъ, указанъ въ закона за трудовитѣ земеделски стопанства и комасания отъ 1934 г., продължава да действа като органъ по приложението на закона за обезпечаване вземанията на Българската земеделска и кооперативна банка и кредитираниитѣ отъ нея „кооперативни сдружения отъ изселващитѣ се длъжници.“

Председателстващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ § 4, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Законопроектътъ е приетъ окончателно.

Минаваме на точка двадесетъ и трета отъ дневния редъ:

Одобрение на проекторешението за одобрение 11. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 17 юний 1942 г., протоколъ № 84 — относно отпускането заеми на пострадалитѣ отъ градушка лозари въ гр. Русе и околнитѣ села.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ проекторешението за одобрение 11. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 17 юний 1942 г., протоколъ № 84.

Г-да народни представители! На 28 май т. г. въ землещето на гр. Русе и околнитѣ села падна стихийна и опустошителна градушка. Последната засегна особено чувствително лозята и нанесе мъчно поправими загуби на лозаритѣ въ този край.

Наложиха се нови чувствителни разходи на лозарите в пострадалият район, и то не само за продължаване работата по обработване на лозовата култура, но и за запазването ѝ от поражения, които биха последвали като резултат от нанесените повреди от градушката.

Лозарите, обаче, поради слабите няколко последователни реколти, са твърде затруднени и лишени от средства за посрещане на тези разходи. Българската земеделска и кооперативна банка ще обезщетява лозарите, които са застраховали лозята си от градушка, но като се има предвид, че това са направили само малка част от тях, болшинството от лозарите, по липса на средства, нямат възможност да продължат по-нататъшната обработка и запазване от евентуални повреди лозовата култура, наложи се вземане бързи мерки за подпомагане пострадалият стопани-лозари, като им се отпуснат под гаранция на държавата възстановителни безлихвени аеми от банката.

Този въпрос бѣ поставен на обсъждане от Министерския съвет, който с 11. постановление от 17 юний т. г. протокол № 84, одобри следното:

„Възлага се на Българската земеделска и кооперативна банка да отпусне по своя преценка нарочни заеми, под гаранция на държавата, на пострадалият от градушка лозари от гр. Русе и околните села, в размер до 3.500 л. на декар притежавани лозя.

Заемите да бъдат отпуснати безлихвено, с срок за изплащане от 3 години, като първата годишна вноска, равняваща се на 1/3 от размера на дълга е платима на 30 ноември 1943 г. Следващата се на банката лихва по тези заеми ще се заплаща от държавата, респективно от бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти в началото на всяка година, за която цел се предвиждат необходимите кредити.“

Това постановление представям на вашето внимание, с молба да го отобрите чрез надлежно гласуване на тук приложеното проекторешение.

Гр. София, юний 1942 г.

Министър на земеделието и държавните имоти:

Инж. Хр. Петров

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобрение 11. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 17 юний 1942 г., протокол № 84.

Одобрява се 11. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 17 юний 1942 г., протокол № 84, което гласи:

„Възлага се на Българската земеделска и кооперативна банка да отпусне по своя преценка нарочни заеми, под гаранция на държавата, на пострадалият от градушка лозари от гр. Русе и околните села, в размер до 3.500 л. на декар притежавани лозя.

Заемите да бъдат отпуснати безлихвено с срок за изплащане от 3 години, като първата годишна вноска, равняваща се на 1/3 от размера на дълга, е платима на 30 ноември 1943 г. Следващата се на банката лихва по тези заеми ще се заплаща от държавата, респективно от бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти в началото на всяка година, за която цел се предвиждат необходимите кредити.“

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Които приемат проекторешението за одобрение 11. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 17 юний 1942 г., протокол № 84 — отгласно отпускането заеми на пострадалият от градушка лозари в гр. Русе и околните села, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка двадесет и четвърта от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за сключване заем от Министерството на земеделието и държавните имоти при Българската земеделска и кооперативна банка, в размер на 120 милиона лева, за мѣроприятия по санитарно-ветеринарната служба.

Предвид на това, че законопроектът е доста дълъг, моля да се съгласите, при доклада да бъдат прочетени само мотивите.

Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието понема.

Моля г-на докладчика да прочете само мотивите.

Докладчик Димитър Марчев: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за сключване на заем от Министерството на земеделието и държавните имоти при Българската земеделска и кооперативна банка, в размер на 120 милиона лева, за мѣроприятия по санитарно-ветеринарната служба, в връзка с глобалната сѣлка 1942 г.

Г-да народни представители! През последните години използването на изкуствения студ намѣри широко приложение в производството и търговията с хранителни продукти. В страни като нашата, с рѣзки климатически преходи и температурни колебания, използването на изкуствения студ стана една необходимост. Грижите за запазването на продуктите и тяхната качествена годност чрез ниски температури са днес толкова важни, колкото грижите за засилването на земедѣлското производство.

У нас строежът на хладилници е започнал сравнително късно. Изграждането на това дѣло е вървѣло бавно. Една рѣшителна намѣра от страна на държавата не е имало, и всичко, което е постигнато досега, е резултат на усилена пропаганда и на мѣстни инициативи.

Днес, когато въпросите за здрава храна и за стопанско строителство не търпят отлагане, в тази област не може вече да се работи по досегашния метѳ. Изградени са досега хладилници с кѳрѳло 35.000 кв. метра охладителни и замразителни площи. За запазването на хранителните продукти, предмет на пазарната обмѣна, и за образуване на запаси от такива продукти са необходими, обаче, около 72.000 кв. метра. Доизграждането на тези площи трѣбва да се извърши планоно. За това е необходимо рѣското участие на държавата. Може да се каже, че се действа вече в тази насока, като се има предвид, че държавата е осигурила набавянето, по глобалната сѣлка 1942 г., на голѣма част от нужните съоръжения за хладилници.

Наред с тези грижи, в повѣреното ми министерство са проучени обектите, и ние сме готови и с един строителен план. За изпълнението му е необходимо да се осигурят средствата, както е предвидено в настоящия законопроект.

Моля, г-да народни представители, да одобрите и гласувате представения законопроект, като имате предвид неговото голѣмо стопанско значение.

Гр. София, юний 1942 г.

Министър на земеделието и държавните имоти.
Инж. Хр. Петров

(Ето текстът на законопроекта:

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за сключване на заем от Министерството на земеделието и държавните имоти при Българската земеделска и кооперативна банка, в размер на 120 милиона лева, за мѣроприятия по санитарно-ветеринарната служба, в връзка с глобалната сѣлка 1942 г.

Чл. 1. Разрешава се на Министерството на земеделието и държавните имоти да сключи, а на Българската земеделска и кооперативна банка да отпусне на поменатото министерство заем от 120 милиона лева увеличени с лихвите до 31 декември 1945 г., за следните мѣроприятия по санитарно-ветеринарната служба.

За изграждане, довършване и обзавеждане на държавни хладилници, за отчуждаване на мѣста за сѣнати, за огради и пѣтици и за изплащане лихвите на заемите, сключени при Българската земеделска и кооперативна банка от общините, които организират и изпълняват предприятия по глобалната сѣлка 1942 г., или които са започнали строежи на кланици и хладилници.

За бележка. Държавните строежи ще се извършват от Министерството на обществените сгради, пѣтищата и благоустройството.

Чл. 2. Сумата от заема ще се използва и изразходва в срок от 4 години.

Чл. 3. Българската земеделска и кооперативна банка ще открие текуща сѣтка на Министерството на земеделието и държавните имоти и, при поискване от последното, ще внесе на приход в държавното съкровище отделни частични суми не по-малки от 1.000.000 л. до

размър на пълната сума на заема. Последната частична сума от заема трябва да се изтегли най-късно до 31 декември 1945 г.

Чл. 4. Банката има право на лихва 6% годишно върху отпуснатите отделни частични суми от деня на изтеглянето им от министерството.

Лихвите по текущата сметка се капитализират шестмесечно.

За изтеглените суми, увеличени с лихвите, Българската земеделска и кооперативна банка получава от Главната дирекция на държавните и гарантираните от държавата дългове бонове, въ купюри по указание на банката, издадени с тримесечни падежи, които ще се използват редовно до замбяването им с облигации. Боновете са скотируеми въ Българската народна банка.

Чл. 5. Изтеглените суми до 31 декември 1945 г., увеличени с изтеглените лихви върху отделните частични суми, капитализирани шестмесечно, се превръщат на същата дата въ анюитетен заем, представляван от облигации, носещи 6% годишна лихва, платима въ края на всяко шестмесечие срещу купони с падежи 30 юний и 30 декември всяка година.

Падежът на първия купон е 30 юний 1946 г.

Чл. 6. Облигациите ще бъдат на приносителя от по 1.000.000 л. всяка една, като за останалите суми по-малко от 1.000.000 л., до покриване общата сума на заема, ще се издадат облигации от по 100.000 л., а оказалата се сума по-малко от 100.000 л. ще бъде платена на Българската земеделска и кооперативна банка въ брой.

Формата и съдържанието на облигациите ще се определят от министъра на финансите.

Облигациите ще носят факсимилираните подписи на министъра на финансите и на главния директор на държавните и на гарантираните от държавата дългове и ще бъдат скрепени с контролни и саморъчни подписи на представители на Главната дирекция на държавните и на гарантираните от държавата дългове и на Българската земеделска и кооперативна банка.

Тъзи облигации ще се предават на Българската земеделска и кооперативна банка срещу представяне на издадените ѝ дотогава бонове.

Чл. 7. Погасяването на облигациите ще се извършва шестмесечно въ срок 20 години на 30 юний и на 30 декември всяка година, по реда на номерата на облигациите, според една таблица, отпечатана на гърба им, съдържаща приблизително равни шестмесечни вноски за погашението и лихвата.

Първото погашение ще се извърши на 30 юний 1946 г.

Чл. 8. Купоните с изтекъл падеж и подлежащи на погашение облигации се изплащат от Българската народна банка. Изплащането на облигациите става едновременно с съответния настъпил купон.

Представените за изплащане облигации трябва да бъдат придружени с всички купони, падежът на които не е настъпил на определената за плащане дата; стойността на непредставените купони се спада от капитала, който трябва да се изплати на приносителя.

За службата по заема, Българската народна банка получава комисиона $\frac{1}{4}\%$ върху номиналната стойност на изплатените облигации и $\frac{1}{2}\%$ върху изплатените купони с изтекъл падеж.

Чл. 9. Необходимите кредити за изплащане лихвите и погашенията, включително и комисионата на Българската народна банка, се предвиждат ежегодно въ бюджета на Главната дирекция на държавните и на гарантираните от държавата дългове.

Чл. 10. Облигациите се освобождават от всякакви сегашни и бъдещи държавни данъци, такси, бери, гербовъ налогъ и други, а лихвите от тях — от прѣкият данѣкъ по закона за данѣкъ върху приходите, както и отъ всички други сегашни и бъдещи данѣци и гербовъ налогъ.

Освобождават се отъ всякакъв гербъ, данѣци, такси, бери и пр., всички книжа и сметки, свързани съ откриването, упражняването и издѣлжението на заема.

Чл. 11. Неиздѣлжитъ въ погашение облигации се приематъ по номиналната имъ стойностъ за залогъ и гаранции, съгласно закона за бюджета, отчетността и предприятята.

Чл. 12. Разрешава се на общините, които са определени от санитарно-ветеринарната служба да извършватъ предприятята по глобалната сѣлка 1942 г., или които са започнали строежи на кланции и хладилници, да сключатъ заеми при Българската земеделска и кооперативна банка, а на Българската земеделска и кооперативна банка да от-

пустне на тѣзи общини заеми, въ размър до стойността на предприятята имъ, при сѣщитѣ условия за срока и лихвения процентъ на заема по настоящия законъ и срещу гаранции на приходите отъ общинските ветеринарни предприятя. Лихвите по сключените общински заеми се изплащатъ отъ Министерството на земедѣлието и държавните имоти направо на банката отъ сумигъ по чл. 1 на този законъ.

Довършването на хладилника въ гр. Лѣсковецъ се включва въ плана на Министерството на земедѣлието и държавните имоти и се извършва за сметка на банката.)

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Които приематъ на първо четене законопроекта за сключване заемъ отъ Министерството на земедѣлието и държавните имоти при Българската земеделска и кооперативна банка, въ размър на 120 милиона лева, за мѣроприятя по санитарно-ветеринарната служба, моля, да влигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Миниваме на точка осма отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за измѣнение на наредбата-законъ за Българската земеделска и кооперативна банка.

Тѣй като законопроектът е доста дълъгъ, моля да се съгласите при доклада да бъдатъ прочетени само мотивите. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за измѣнение наредбата-законъ за Българската земеделска и кооперативна банка.

Г-да народни представители! Стопанското развитие на страната наложи на Българската земеделска и кооперативна банка голѣми задачи, съ които тя може да се справи по-успѣшно, когато има отговаряща на новите нужди организация. Освенъ това, банката разшири своите функции почти въ всички разклонения на стопанския животъ. Безспорно, нейната главна задача е да подпомага българското земедѣлие въ духа на наредбите и политиката на Министерството на земедѣлието и държавните имоти. Въ това направление тя е извършвала голѣма работа и въ бъдеще предстои да изпълни още редица задѣлжения, които ѝ се налагатъ отъ земедѣлското законодателство и нуждите на земедѣлското стопанство. Едновременно съ това, като голѣмъ държавенъ кредитенъ институтъ, тя не може да стои изолирана отъ общата държавна стопанска политика и, когато е било нужно, нейното съдействие е било привлечено по редица стопански въпроси. Въ бъдеще тя така сѣщо ще трябва да остане въ обсега на общата държавна стопанска политика. При така разширените нейни функции, Българската земеделска и кооперативна банка трябва да бъде обхваната и отъ върховния надзоръ на Министерския съветъ, безъ съ това да се отслабватъ нейните връзки съ Министерството на земедѣлието и държавните имоти и непосредствения контактъ, който тя трябва да има съ това министерство.

Най-после, Българската земеделска и кооперативна банка, която по законъ упражнява надзоръ върху кооперативните сдружения и ги ръководи, трябва да има възможностъ да упражни ефикасно тѣзи свои функции, за да могатъ кооперативните организации, които сѣщо така по законъ са включени въ общата банкова система, да изпълнятъ най-добре своите задачи.

При така развитите се и наложени отъ живота нови условия, явява се необходимо да се направятъ нѣкои измѣнения въ наредбата-законъ за Българската земеделска и кооперативна банка, които са изразени въ приложения проектъ и които моля да одобрите и гласувате въ текущата сесия.

Гр. София, юний 1942 г.

Министъръ на земедѣлието и държавните имоти:
Инж. Хр. Петровъ

(Ето текстътъ на законопроекта:

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за измѣнение наредбата-законъ за Българската земеделска и кооперативна банка.

§ 1. Навсякъде въ наредбата-законъ за Българската земеделска и кооперативна банка думите: „Министърътъ на народното стопанство“ се замѣнятъ съ думите: „Министърътъ на земедѣлието и държавните имоти“. Въ чл. 22,

алиней втора и трета, думитъ: „Министърът на народното стопанство“ и въ алиней четвърта думитъ: „Министърът на народното стопанство“ въ съгласие съ министъра на финансите“ се замѣняватъ съ думитъ: „Министерскиятъ съветъ, по предложение на министъра на земедѣлието и държавните имоти“. Въ алиней трета на чл. 22 думата: „министърътъ“ се замѣнява съ думитъ: „Министерскиятъ съветъ“.

Навсѣкжда въ наредбата-законъ за Българската земеделска и кооперативна банка думитъ: „Въ пленарно заседание“ се премахватъ.

§ 2. Чл. 10 се изменя така:

„Управлението на българската земеделска и кооперативна банка е повѣрено на управителъ, двама подуправители и четирма администратори.

Управителътъ, подуправителитъ и администраторитъ съставляватъ управителния съветъ на банката.

Горниятъ съставъ, засиленъ съ: управителя на Българската народна банка или неговъ замѣстникъ и по единъ представителъ на министритъ на земедѣлието и държавните имоти, на финансите и на търговията, промишлеността и труда, съставляватъ пленарния съветъ на Българската земеделска и кооперативна банка.

Пленарниятъ съветъ опредѣля общитъ принципи въ политиката на банката и се произнася по годишния докладъ и равномѣтката.

Кворумътъ на заседаниято на управителния съветъ и пленарния съветъ се состои отъ половината членове плюсъ елиней. Заседанията на тѣзи съвети се председателствуватъ отъ управителя на банката или отъ упълномощения отъ него подуправителъ. Решенията се взематъ съ обикновено мнозинство. При равногласие решава гласътъ на председателя.“

§ 3. Въ чл. 11 думитъ: „Управителътъ за 7 години, а подуправителитъ по за 5 години. Тѣхниятъ мандатъ може да бѣде подновяванъ“ се премахватъ.

Алиней втора и трета на чл. 11 се изменяватъ така: „Управителътъ и подуправителитъ могатъ да бѣдатъ уволнявани съ царски указъ въ следнитъ случаи: по болестъ, по собствено желание, по предѣлна възраст 65 години и по решение на Министерския съветъ, възъ основа на предложение на министъра на земедѣлието и държавните имоти, следъ одобрение на министъръ-председателя и следъ като сѣ разгледани писменитъ обяснения на заинтересуванитъ.

Администраторитъ се назначаватъ и уволняватъ, по предложение на управителния комитетъ, отъ министъра на земедѣлието и държавните имоти, следъ одобрение отъ министъръ-председателя.

§ 4. Въ чл. 13 думата „администраторитъ“ се замѣнява съ думата „подуправителитъ“.

§ 5. Въ чл. 14 думитъ: „Кворумътъ на заседанията се состои отъ половината членове“ се премахватъ.

§ 6. Чл. 15 се изменя така:

„Българската земеделска и кооперативна банка се подписва отъ управителя и единъ отъ подуправителитъ, отъ единъ подуправителъ и единъ администраторъ или друго длъжностно лице, или единъ администраторъ и друго длъжностно лице — най-малко съ два подписа.

Делегирането право на подписъ на други длъжностни лица става отъ управителния съветъ, като длъжностнитъ лица, на които се делегира това право, се опредѣлятъ отъ вътрешния правилникъ или съ отдѣлна наредба.“

§ 7. Къмъ буква з на чл. 16 се добавя: „Разглеждането на тѣзи законопроекти отъ Министерския съветъ става само следъ като бѣдатъ придружени отъ мнението на управителния съветъ.“

Въ буква „И“ на чл. 16 думитъ: „Министърътъ на народното стопанство“ се замѣняватъ съ думитъ: „Министерскиятъ съветъ, по предложение на министъра на земедѣлието и държавните имоти.“

§ 8. Въ алиней трета на чл. 17 думата „администраторитъ“ се замѣня съ думата „подуправителитъ“.

§ 9. Чл. 18 добива следния текстъ:

„Управителътъ и подуправителитъ образуватъ управителния комитетъ, който взема решение по въпроситъ, за които не сѣ предвидени въ закона специални компетентности. Той се свиква отъ управителя или отъ натоварения отъ него за целта подуправителъ. Управителниятъ комитетъ може да взема решения и по всички въпроси, които спадатъ въ компетенцията на управителния съветъ, но тия решения трѣбва да бѣдатъ внесени за утвърждение въ първото заседание на съвета.

Решенията на управителния комитетъ сѣ законни, когато въ заседанията му присѣствуватъ поне два члена, отъ които единиятъ трѣбва да бѣде управителътъ или посочениятъ отъ него замѣстникъ-подуправителъ.“

§ 10. Чл. 25 добива следния текстъ:

„Управителътъ разпредѣля подуправителитъ и администраторитъ на два отдѣлни състава, всѣки отъ който се состои отъ единъ подуправителъ, като председателъ, и отъ двама администратори-членове. Управителниятъ съветъ делегира частъ отъ своитъ функции поотдѣлно на тѣзи два съвета.

Управителътъ има право да председателствува заседанията на отдѣлнитъ състави.

Когато решенията на тѣзи състави противоречатъ на мненията на респективнитъ председатели, тия решения могатъ да бѣдатъ отнѣсени, по искане на последнитъ, до управителния комитетъ, който се произнася по тѣхъ окончателно.“

§ 11. Къмъ чл. 28, алиней първа, се прибавя: „Последнитъ се ползуватъ съ правата на финансови инспектори, предвидени въ закона за финансовата инспекция.“

§ 12. Чл. 29 се изменя така:

„При всѣки клонъ има съветъ, съставътъ на който се опредѣля отъ управителния съветъ на банката. Председателътъ на съвета е директорътъ на клона или неговъ замѣстникъ.

Агентитъ разрешаватъ кредити само по делегация отъ съвета при клона.“

§ 13. Чл. 30 добива следния новъ текстъ:

„Всѣка община с длъжна да дава, при поискване, сведения на клоноветъ и агентитъ за стопанското положение и кредитоспособността на заемоскательитъ.“

§ 14. Чл. 31 добива следния текстъ:

„Върховниятъ надзоръ на Българската земеделска и кооперативна банка принадлежи на министъръ-председателя. Той упражнява този надзоръ по начинъ, какъвто намери за най-подходящъ.“

§ 15. Чл. 34 се изменя, както следва:

„Управителниятъ съветъ на банката представя на министъръ-председателя, съ копие до министъра на земедѣлието и държавните имоти и министъра на финансите, най-късно до 30 априлъ, докладъ, придруженъ отъ годишната равномѣтка за операциитъ за изтеклата година.

Следъ изтичането на финансовата година, отчетитъ по бюджетнитъ разходи на банката, заедно съ надлежитъ оправдателни документи, се провѣрватъ отъ една комисия, назначена съ заповѣдь отъ министъра на земедѣлието и държавните имоти, въ съставъ: единъ съветникъ отъ Върховната смѣтна палата, назначенъ отъ председателя на същата палата, и по единъ представителъ на министъра на земедѣлието и държавните имоти и министъра на финансите. Тази комисия представя специаленъ докладъ до министъръ-председателя, съ копие до министъра на земедѣлието и държавните имоти, по бюджетнитъ разходи на банката.

Министъръ-председателътъ се произнася въ продължение на два месеца отъ деня, въ който банката му е представила доклада и смѣтката. Ако одобри доклада и смѣтката, управителниятъ съветъ на банката се освобождава отъ отговорностъ за операциитъ презъ отчетното управление.

Управителниятъ съветъ на банката се освобождава отъ отговорностъ и въ случая, ако министъръ-председателътъ не се произнесе върху доклада и смѣтката въ предвидения по-горе срокъ.“

§ 16. Текстътъ на буква „в“ отъ чл. 36 се отиѣнява. Въ буква „ж“ на същия членъ думата „и“ се замѣня съ думата „или“.

Текстътъ на буква „ф“ отъ алиней трета, глава V — предприятия — на чл. 36, а именно думитъ: „най-много въ размѣръ на 1/3 отъ действително внесенния въ тия предприятия капиталъ и“ се отиѣнява.

§ 17. Въ чл. 42, буква „а“, думата „ипотеки“ се замѣнява съ думитъ: „ипотечни вземания“.

§ 18. Къмъ чл. 43 се прибавя нова алиней, съ следния текстъ: „Българската земеделска и кооперативна банка насочва, ръководи и контролира дейността на кооперативнитъ сдружения и въ държавно-политическо отношение, съ огледъ политиката на управлението и интереситъ на нацията и държавата.“

§ 19. Алиней трета на чл. 47 се изменя така:

„Кооперативнитъ централи и съюзи, които се занимаватъ съ производство и стокообмѣнъ, не могатъ да упражняватъ париченъ кредитъ. Тѣ могатъ да получаватъ краткосрочни влогове само отъ действителнитъ си членове, но тѣзи вло-

гове не попадат под защитата на специалните закони. Това трябва да бъде изрично упоменато в текста на свидетелството на влога. Освен това, тези влогове не могат да носят лихвения процент, по-голям от този, който допуска Българската земеделска и кооперативна банка, като максимален за краткосрочните влогове на кредитните кооперативни сдружения."

§ 20. Към чл. 50 се прибавя нова алинея, съ следния текст: "В заседанието на управителния съвет, в което се взема решение за даване съгласие за вписване уставите на новообразувани сдружения, участвуват, съ оглед разпоредбата на чл. 45, алинея втора, двама представители, назначени от министър-председателя, и единъ представител на министъра на вътрешните работи."

§ 21. Алинея пета до двета на чл. 51 се заличават, като, вместо тях, се прибавя нова алинея пета, съ следното съдържание: "При по-нататъшното производство се прилагат разпоредбите на чл. 28, алинея пета до двета."

Към същия чл. 51 се поставя нова, шеста, алинея, съ следното съдържание: "Общите събрания на кооперативните сдружения не могат да намаляват или опрошават начетените след като те са били установени по начина, посочен по-горе."

§ 22 След чл. 51 се прибавя новъ чл. 51 а, съ следния текст:

"Кооперативните съюзи и централи могат да организират своя ревизионна служба за контролиране и ревизиране на членувашите при тях кооперации съ предварително съгласие на банката."

Инспекторите при съюзите и централите се назначават и уволняват, по предложение на съюзите и централите, от управителния съвет на банката. Те имат същите права и задължения, каквито са предвидени по настоящия законъ и специалните правилници на банката за инспекторите при същата. Заварените инспектори при съюзите и централите се преизназначават по предвидената по този членъ процедура.

Всички правилници за ревизионните служби при Българската земеделска и кооперативна банка, както и другите нареждания на банката, съ задължителни за същите служби при съюзите и централите. За неизпълнението им, съответните длъжностни лица подлежат на уволнение направо от банката."

§ 23. Чл. 53 се изменя така:

"Банката, въ изпълнение разпоредбата на чл. 45, може да отстрани цялостно или частично управителния и ревизионния съвети на кооперативните сдружения, както и всички други техни ръководни лица или служители, и да назначи вместо тях други лица. Когато назначените лица заместват избрани такива, те трябва да бъдат измежду членовете на сдружението. Техният мандат трае до първото редовно годишно събрание."

Когато отстранението става съ оглед на разпоредбата на чл. 45, алинея втора, въ управителния съвет на банката участвуват представителите на министър-председателя и на министъра на вътрешните работи по чл. 50 на този законъ."

Когато управителните съвети на банковите клонове вземат решения да искат отстранение на лица по приложението на чл. 45, алинея втора, въ тях участвуват и съответните околни управители."

Решенията на управителния съвет на банката по приложение на този членъ не подлежат на никакво обжалване.

Въ общите събрания на кредитираните от Българската земеделска и кооперативна банка кооперативни сдружения могат да се избират членове на управителния и контролния съвети само лица измежду кандидатите, които са били предварително одобрени от банката."

За упражняване контрол въ съюзите и централите, съставени от отделни кооперативни сдружения, банката назначава свои представители, които участвуват въ заседанията на управителния съвет, постоянния комитет и дирекционния съвет съ съвещателен гласъ. Решенията на тия съвети не могат да бъдат изпълнявани, ако представителът на банката заяви, че не е съгласен съ взетото решение. Въ такъв случай решенията могат да бъдат отнасяни за разглеждане от управителния съвет на банката, чийто решения са окончателни и не подлежат на обжалване."

Банката също така може да назначи свои представители въ всички отделни кооперативни сдружения съ същите права."

Ако нуждите налагат постоянен технически контрол, банката има право да назначава делегати, както въ съюзите и централите, така и въ отделните кооперативни сдружения."

Ако управителните тела или отделни служители не се съобразяват съ горните разпореджения и проведат спрени решения, те остават лично отговорни и подлежат на начето, съгласно чл. 51 от настоящия законъ."

Административните власти са длъжни да дават съдействие на Българската земеделска и кооперативна банка въсвкога, когато имъ бъде поискано."

Контролът, упражняван от банката, е за сметка на съответните кооперативни организации."

§ 24. Първата алинея на чл. 55 се изменя така: "Назначението и уволнението на лицата, вземащи ръководни и отчетнически длъжности (директори, счетоводители, касиери, завеждащи стълби, ревизори и др.) при всички кредитирани от банката кооперативни сдружения, става съ постановление на управителния съвет на сдружението само след като се вземе предварително съгласие на банката или, по делегация, на респективните клонове на същата. Назначението и уволнението, които са станали не по този редъ, се считат за незаконни, и за сумите, които бъдат платени за заплати, възнаграждения и пр., както и за кредит и загубите, стоговарят лично и солидарно членовете на управителния съвет, които са взели решението, или ако такова решение не е имало — лицата, които са извършили назначението или уволнението, за която целъ инспекторите при банката съставляват актове, съгласно чл. 51 от настоящия законъ."

§ 25. Към чл. 56 се прибавят следните нови алинеи: "Служителите при кооперативните сдружения, които отговарят на образователния ценз, предвиден за чиновниците при Българската земеделска и кооперативна банка, могат да преминават като служители при банката, а така също служителите при последната могат да преминават на служба въ кооперативните сдружения, без да губят правата си."

Служителите при кооперативните сдружения се ползват от закона за пенсията съгласно неговите постановления, като изслужените години при кооперативните сдружения се считат такива, изслужени при Българската земеделска и кооперативна банка."

Изслужените до влизането въ сила на този законъ години от кооперативните служители могат да се считат, ако заинтересуваният заплаща следущите се пенсийни удържки по условията, предвидени въ закона за пенсията на държавните служители."

§ 26. Чл. 58 се изменя така:

"Банката определя районите, въ които могат да действуват отделните кооперативни сдружения, независимо от районите, определени въ закона за кооперативните сдружения, и, ако има повече кооперативни сдружения въ определен район, да нареди сливането или ликвидирането на някои от тях. Тя има право също и да нареди сливането на еднородните съюзи на кооперативните сдружения."

Оценката на активите и пасивите на сливащите се сдружения и съюзи се извършва от комисия, назначена от банката."

Нарежданията на банката се изпълняват въ определени от нея срокъ и не подлежат на никакво обжалване."

Управителните съвети на слъните кооперативни сдружения и съюзи се назначават от банката измежду членовете на кооперативните сдружения за една година."

§ 27. Въ алинея втора на чл. 59, след думата "ликвидатори", се прибавят думите: "посочени от банката"

Въ алинея трета на същия членъ думите: "при условие, че единъ от ликвидаторите трябва да бъде лице, посочено от банката" се заличават."

Алинея четвърта на чл. 59 добива следния текст: "Ако при ликвидацията на едно кооперативно сдружение, след изчерпване на актива, вземанията на банката не са погасени, ликвидаторите събират от кооператорите необходимите суми за погасяването на тези задължения, по реда на закона за кооперативните сдружения, без да се обявява сдружението въ несъстоятелност."

Към чл. 59 се прибавя алинея последна съ следния текст: "Освен по съдебен редъ, едно кооперативно сдружение може да бъде разтурено и по решение на управителния съвет въ състав, съгласно чл. 50, алинея втора, одобрено от Министерския съвет, когато стане съдично на лица опасни за държавната сигурност или за единството на държавната политика, или когато е вредно за кооперативното дело въ страната, или когато бъдат застрашени имуществените интереси на членовете, или когато стане стопански или държавно вредно или безполезно."

Решението, одобрено от Министерския съвет, не подлежи на обжалване.

Въз този случай ликвидацията става на общо основание, съгласно чл. 80 и следващите от закона за кооперативните сдружения.

§ 28. Към чл. 62, след думите: „общинско управление“, се прибавят думите: „За заложи на движимости, които не са осигурени, а след вписванията в специален регистър, воден от банката за движимости, които са осигурени.“

§ 29. Въз чл. 63, след думите: „Заеми срещу залог“, се добавят думите: „На движимости, които не са осигурени.“

§ 30. Въз чл. 70, след думите: „необходими за проучване“, се прибавя думата „сключване“.

§ 31. Създава се нов чл. 74а с следния текст:

„Въз края на всяка година Погасителната каса одобрява на Българската земеделска и кооперативна банка допълнителен лихвен процент 2% годишно върху всички облигации, които тя е получила или ще получи от Погасителната каса по силата на закона за облекчение на длъжниците и заздравяване на кредитите, включително и облигациите, които тя е получила или ще получи от кооперативните сдружения за покриване задълженията им към нея.“

Количеството на облигациите, които банката ще може да получи от кооперативните сдружения за покриване на задълженията им, се определя от Министерския съвет, по доклад на министъра на земеделието и държавните имоти.

§ 32. Чл. 75 добива следния текст:

„По всички вземания на банката и кредитираните от нея направо или чрез съюзите кредитни институти, кооперативни сдружения, включително и по т.з. привилегии чрез несия, джиро и пр., тече законна лихва от деня на падежа.“

Същите вземания по материални ефекти стоямо всички задължени лица носят лихва и без протест.

§ 33. Чл. 76 добива следния текст:

„За неизплатените до 3 месеца от падежа вземания, посочени въз предходния член, се дължи глоба половина на сто годишно, независимо от установената лихва, а за закъснение повече от 3 месеца глобата е 1% годишно.“

При изчисление на допустимите от закона лихви, глобата се взема предвид.

§ 34. Чл. 77 добива следния текст:

„Същите вземания подлежат на изпълнение и по тях съдилищата издават изпълнителни листове по реда на чл. 557, пункт 10, от закона за гражданското съдопроизводство въз основа установяващите вземаните документи, представени въз оригинал или препис и изходящи от задължените лица, макар и те да са неграмотни.“

Относно съдебното мито се прилагат разпоредбите на чл. 591 от закона за гражданското съдопроизводство.

Определянето, с което се уважава или отхвърля молбата за издаване изпълнителен лист, не почва из страни да предявят правата си по искова ред. Искът на длъжника въз този случай се погасява въз едногодишен срок от влизане на определението въз сила.

Настоящият закон отменя всички закони, които му противоречат, с изключение на закона за държавния надзор върху дружествата и сдруженията.)

Председателствувашъ Димитър Пешев: Предвид на това, че по този законопроект са се записали да говорят няколко души оратори, а ще трябва да приключим заседанието след 20 минути, моля да се съгласят, разискванията да останат за утрешното заседание, а сега да пристъпим към разглеждане законопроектите на г-на министъра на финансите, който дойде въз залата.

Който приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка петнадесета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение на чл. 75 от закона за Върховната смътна палата и за областните смътни палати.

Моля г-на докладчика да докладва законопроекта.

Докладчикъ Ангелъ Сивиновъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за изменение на чл. 75 от закона за Върховната смътна палата и за областните смътни палати.

Г-да народни представители! Съгласно съз закона за Върховната смътна палата и за областните смътни палати, Специалният съд при палатата се председателствува от един председател на отделеието на Върховния касационен съд, който се командирован от министъра на правосъдието. Това съставлява голям неудобство, понеже по този начинъ всяка година едно отделеието на Върховния касационен съд се лишава от председателя си, който пази практиката на отделеието.

Ето защо налага се да се измени горният закон, като, вместо председател на отделеието, се председател на Специалния съд се командирован един от членовете на Върховния касационен съд, както е било и по-рано, безъ това да е било въз ушоръ на работата.

Горното като излагамъ, моля ви, г-да народни представители да разгледате и гласувате изготвения за целта законопроектъ.

Гр. София, юний 1942 г.

Министъръ на финансите: Д. Божиловъ

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за изменение на чл. 75 от закона за Върховната смътна палата и за областните смътни палати.

Параграфъ единственъ. Въз чл. 75 думите „единъ от председателяте на отделеието“ се замънят съ думите „единъ от членовете.“

Председателствувашъ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Който приемат на първо четене законопроекта за изменение на чл. 75 от закона за Върховната смътна палата и за областните смътни палати, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министъръ Добри Божиловъ: Моля, спешностъ.

Председателствувашъ Димитър Пешев: Г-на министъръ на финансите предлага законопроектъ да бъде приетъ по спешностъ, и на второ четене.

Който приематъ това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете заглавието на законопроекта и параграфъ единственъ*)

Председателствувашъ Димитър Пешев: Който приематъ на второ четене заглавието на законопроекта и параграфъ единственъ, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектъ е приетъ окончателно.

Минаваме на точка шестнадесета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за изменение и допълнение на закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Г-да народни представители! Международното положение ограничи до голяма степен възможностите за снабдяването съ необходимите материали за редовното задоволяване съ такива нуждите на държавните учреждения и стопанства. По същата причина много от обявените търгове не могат да се възложатъ, поради невявяването на конкуренти, или поговорит по възлагането им продължават доста време, а съ това доставките закъсняватъ. За да се набавят необходимите материали въз тия трудни времена, държавните учреждения и стопанства са принудени да търсят материалите направо от пазара. Количествата материали, от които те се нуждаят, обаче, са големи, а при това и цените на тия материали са доста поскъпнали, поради което най-ограничената покупка за

*) За текста на параграфъ единственъ, вижъ първото четене на законопроекта на същата страница, по-горе.

маловоляване само текущи нужди възлиза на няколко стотин хиляди лева. Съпоставяйки обаче, законоположение в чл. 172 от закона за бюджета, отчетността и предприятията дава възможност за покупка на такива материали от едно и също естество през година за всяко учреждение в размер само до 50.000 л. Последната сума е била достатъчна преди години при мирна обстановка, но за днешно време, поради настъпилите крайно различни от тогава условия за набавяне материалите, налагат нейното имънение до размер на 300.000 л.

Успоредно с това имънение, обаче, по същият съображения и за да се съгласува имънението на чл. 172 от закона за бюджета, отчетността и предприятията с разпоредбите на другите членове от същия закон, налага се да бъдат съответно имънени и някои от последните.

Поради същите причини, условията за извършването на различни строежи въ страната, по стопански начин и с предприятия, сж значително затруднени. За улеснение на предприемачите, по-специално на ония, на които сж възложени държавни, общински и обществени постройки, и за създаване на условия, при които да се гарантира навременно и по-безпрепятствено изпълнение на последните, през миналата година се приеха редица имънения и допълнения на закона за бюджета, отчетността и предприятията, като, например:

1. Съ имънение и допълнение на членове 195 и 197 и др. от същия закон се обявиха за строителни предприятия и доставките на строителни материали — камъни, пясък, чакъл и др.; признаха се за непреодолима сила всички разпоредби на властта, отнасящи се до заповъдано увеличаване на работническите надници, на митническите тарифи и др., сж което се създаде права на предприемачите за обезщетение; процентът за придобиване право за посрещане по чл. 197 от същия закон се намали от 25% на 15% и пр.

2. Съ закон от 5 юний миналата година за безгласното продължаване на сроковете на строителните предприятия, поради ненормалните условия за работа, се продължиха безгласно сроковете на строителните предприятия и др.

Въпреки така създадените по законодателен ред улеснения за предприемачите, доста от строителните предприятия продължават да се развиват незадоволително, а някои от предприятията се движат крайно неблагоприятно, особено по отношение сроковете за довършването им, като предприемачите имат предвид изключително личните си интереси и не държат никаква сметка за нуждата от навременното изпълнение на възложените им строителни работи, свързани с големите стопански и други интереси на страната. Именно поради това, налага се бързото ликвидиране на подобни предприятия, за да бъдат строитежите след това въ най-скоро време завършени по начин, какъвто бъде намънен за най-целесъобразен.

Предвид горното, моля, г-да народни представители, да разгледате и гласувате приложения законопроект.

Гр. София, юний 1942 г.

Министър на финансите: Д. Божилов

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за имънение и допълнение на закона за бюджета, отчетността и предприятията.

- § 1. Въ чл. 40 цифрата 200.000 се замъня съ 300.000.
- § 2. Въ чл. 44, алинея първа, цифрата 250.000 се замъня съ 500.000.
- § 3. Въ чл. 66, алинея втора, цифрата 200.000 се замъня съ 300.000 л.
- § 4. Въ чл. 121, буква „б“, цифрата 200.000 става 500.000.
- § 5. Въ чл. 122, буква „а“, цифрата 100.000 става 400.000.
- § 6. Въ чл. 123, алинея първа, цифрата 500.000 се замъня съ 1.000.000.
- § 7. Въ чл. 124 цифрата 10.000 става 20.000.
- § 8. Въ чл. 125, алинея последна, цифрата 500.000 става 1.000.000.
- § 9. Въ чл. 133, алинея трета, цифрата 100.000 се замъня съ 300.000.
- § 10. Въ чл. 169, алинея първа, цифрата 200.000 става 500.000.
- § 11. Въ чл. 172 цифрата 50.000 се замъня съ 300.000.
- § 12. Въ чл. 173 думите „два милиона“ се замънятъ съ 5.000.000, а цифрата 200.000 става 500.000.
- § 13. След чл. 198 се прибавя нов чл. 198а.

Министърът има право, по своя лична преценка, да унищожи договора по дадено предприятие сж мотивирана заповед и да заповеда ликвидирането му безж право на

никакво обезщетение, когато намъри, че предприемачът, безж да е възпрепятствуван от непреодолима сила, не изпълнява задълженията си съобразно сж поемните условия или договора.

Ликвидирането се извършва от комисия, въ състав: две сведущи лица от ведомството, представител на финансовата власт; единъ съдия, а въ случай на нужда — и вещи лица.

Комисията ликвидира предприятието въ срок от 10 дни от датата на заповедта за това. Тя може да работи и да взема решения и въ отсъствието на предприемача, стига той да е бил предварително поканен за това, съгласно поемните условия.

Ликвидационната комисия приема извършените работи и приготвените материали въ и извън района на предприятието, ако отговарят по качество на тръжните книжа, и изсма всички годни сжива, машини и други такива, необходими за довършване на предприятието.

Оценката на материалите от ликвидационната комисия се извършва съобразно тръжните книжа по предприятието или по уподобяване на тях, а тая на сживата, машините и други такива — по пазарната им стойност.

Унищожаването на договора и въ тоя случай влече следж себе си конфискуването на залога или част от него и лишаване на предприемача от правата по чл. 142 от закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Довършване на предприятието въ горния случай става въз основа на сжните тръжни книжа, по доброволно съгласие, или отж предприемач, опреджлен отж съответния министър, по негова лична преценка и по старите договорни цени, но при нови срокове, ако се налагат такива.

Предприятието може да бъде довършено и по стопански начин отж учреждениято.

Заповедта на министра и одобрените решения на ликвидационната комисия сж окончателни и не подлежат на обжалване по административен или сждебен ред.

Тъзи разпоредби се отнасят и до предприятия сж сключени вече договори.

§ 14. Въ чл. 203, алинея първа, цифрата 100.000 става 300.000.

§ 15. Въ чл. 204 цифрата 500.000 се замъня съ 1.000.000.

§ 16. Въ чл. 209, буква „в“, цифрата 100.000 става 200.000.

§ 17. Въ чл. 213, алинея първа, цифрата 100.000 става 200.000.

Председателствуващъ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Които приемат на първо четене законопроекта за имънение и допълнение на закона за бюджета, отчетността и предприятията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът отива въ комисията.

Минаваме на точка седемнадесета отж дневния ред:

Първо четене на законопроекта за заплащане на преселниците отж Северна Добруджа дадената им въ по-малко земя за засъване.

Моля г-на докладчика да докладва.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафайлов: (Чете)

„МОТИВИ

къмж законопроекта за заплащане на преселниците отж Северна Добруджа дадената им въ по-малко земя за засъване.

Г-да народни представители! Съ VII постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му отж 22 февруарий 1941 г., протоколъ № 31, бже определено, преселниците отж Северна Добруджа, дошли презж 1940 г., да могат да получатж безплатно земя за засъване въ размер на тая, която сж оставили въ Северна Добруджа. Много отж преселниците, обаче, не можаха да получатж земята, която имъ се следваше, а някои дори не сж получили никаква земя, защото при временното имъ настаняване презж 1940 г. не сж попаднали въ селища, въ землищата на които е имало достатъчно държавна земя.

Сж същото постановление на Министерския съветъ е определенъ наемът, който държавата ще получи за останалите свободни земи. Наемът е определенъ на 50 л. за първа категория и 30 л. за втора категория.

Ако преселниците имаха възможност да получатж определените имъ земи за засъване, тях държавата не би могла да отдаде подж наем. Налага се, следователно, наемът, който е полученъ за тия земи, да бъде запластенъ на преселниците, които не сж могли да ги използ-

ватъ. Но понеже е много мъчно да се определят на кого каква категория земя е трябвало да се даде, въ предлагания законопроектъ е предвидено да се заплати по 30 л. на декаръ — определеният наемъ за земята отъ втора категория.

Като имате предвидъ изложеното по-горе, азъ ви моля, г-да народни представители, да одобрите и гласувате тукъ приложения законопроектъ.

Гр. София, юний 1942 г.

Министъръ на финансите: **Д. Божиловъ**

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за заплащане на преселниците отъ Северна Добруджа дадената имъ въ по-малко земя за засѣване.

Членъ единственъ. На преселниците отъ Северна Добруджа, дошли презъ 1940 г., на които презъ пролѣтътъ на 1941 г. не е била дадена земя за засѣване или имъ е било дадено по-малко пространство отъ това, което съ VII постановление на Министерския съветъ, взето въ заселанието му отъ 22 февруарий 1941 г., протоколъ № 31, е определено да получатъ безплатно, се заплаща по тридесетъ лева на декаръ пространство, което сѣ имали право да получатъ безплатно, но не имъ е било дадено.

Председателствуващъ **Димитъръ Пешевъ**: Ще поставя на гласуване. Които г-да народни представители приематъ на първо четене законопроекта за заплащане на преселниците отъ Северна Добруджа дадената имъ въ по-малко земя за засѣване, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ отива въ комисията.

Г-да народни представители! Моля да се съгласите да вдигнемъ заседанието, като следното заседание се състои утре, следъ обѣдъ, въ 15 ч. Въ съгласие съ правителството, предлагамъ ви следния дневенъ редъ:

Второ четене на законопроектитъ:

1. За възстановяване на гр. Видинъ и подпомагане пострадалитъ отъ наводнението му жители.
2. За измѣнение и допълнение на закона за митницитъ.
3. За измѣнение и допълнение на закона за търговията съ външни платежни сръдства.
4. За допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на желѣзницитъ и пристанищата за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 277.000.000 л.
5. За допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на общественитъ сгради, пѣтищата и благоустройството (Главната дирекция на строежитъ) и за

извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на държавнитъ тѣлгове за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 650.000.000 л.

6. За допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 2.683.830.000 л.

7. За освобождаване отъ акцизъ известни текстилни материали, произведени въ България, и изравняване облога на произведенитъ имъ съ облога на естествени текстилни материали.

Първо четене на законопроектитъ:

8. За измѣнение и допълнение наредбата-законъ за Българската земеделска и кооперативна банка. (Продължение на разискванията).

9. За измѣнение и допълнение на членове 1, 15, 28, 52, 53, 113, 147, 222, 224, 225, 227, 229, 235, 237, 243, 245, 251, 319, 331, 348, 391, 414, 415, 438, 439, 448, 456, таблици VI и X отъ закона за държавнитъ привилегии, акцизитъ и патентитъ.

10. За уреждане собствеността на недвижимитъ имоти въ Южна Добруджа.

11. За военнитъ гробове, гробища и пр.

12. За измѣнение и допълнение на закона за хигиената и безопасността на труда.

13. За разрешаване на Самоковската градска община да сключи заемъ отъ Института за обществено осигуряване за постройка на хотелъ въ Чамкория.

14. За измѣнение на чл. 20а отъ закона за трудовия договоръ.

15. За разрешаване на държавнитъ мини да сключатъ заемъ отъ Българската земеделска и кооперативна банка въ размѣръ на 300.000.000 л., полъ гаранция на държавата, и да поематъ задължение въ сѣщия размѣръ, платими въ повече отъ три бюджетни години.

16. За измѣнение и допълнение на закона за осигуряване на снабдяването и регулиране на ценитъ.

Второ четене на законопроектитъ:

17. За измѣнение и допълнение на закона за бюджета, отчетността и предприятията.

18. За заплащане на преселниците отъ Северна Добруджа дадената имъ въ по-малко земя за засѣване.

Които отъ г-да народнитъ представители приематъ предложения дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Затварямъ заседанието.

(Затворено въ 20 ч. 35 м.)

Подпредседателъ: **ДИМИТЪРЪ ПЕШЕВЪ**

Секретари: **НИКОЛАЙ СУЛТАНОВЪ**
СТЕФАНЪ БАГРИЛОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: **ДОНЧО ДУКОВЪ**